B. N. L.
60
ILUMINADOS

A-3-33

Bajo

(A-3-33) no 60

De illustri pro
sapia sancti
thome et ortu ac no
mine eius matri
prenunciatis.

ij. De cartula salu
tacionem angeli
cam continente q[ua]m
sanctus thomas
adhuc lactens in
fantulus manu
apprehendit: et te
nuit.

iij. De bona indole pu
eri sancti thome.

iiij. De pro defectu ei[us]
mirabili in littera
libus disciplinis.

De ingressu eius
ad ordinem predi
catorum.

Qualiter captus
fuit in itinere et fra
tribus ordinis in
ablatus.

De profectu eius
in carcere et de con
stancia mentis q[ua]
iunctus et in uict[ori]
?ro xpisti: accin
gi meruit ab ange
lis cingulo perpe
tue castitatis.

Qualiter bienni
o fuit custoditus
et inclusus in car
cere in quo prolu
ta eniteuit uirtus
eius.

De profectu eius

in sciencia sub ma
gistro albterto et
qualiter in nocu
it: qui diu steterat
taciturnus

Qualiter in pri
ma sua responsi
one scolastica ce
pit mirabilis ap
parere

Qualiter factus
bachillarius in
theologia mox ce
pit in doctrina mi
rabilis auditori
bus apparere

Qualiter factus
est magister in the
ologia et deuisio
ne quam habuit

in qua fuit eidem
thema quod propo
neret reuelatum

De excellencia scie
et doctrine sancti
thome

De efficacia uer
borum eius in exor
tando ad fidem du
os iudeos

De deuocione eius
in oracione ac de re
collectione mentis
iugiter ad diuina.

De efficacia oro
nis eius ad impe
trandum que pe
tebat a deo

Quod orando ob
tinuit dentem sup

fluuium qui in ore
eius super eructarat
absque periculo amo
uerit.
xviii. Qualiter eius oratio
et deuota exortaci
o fratri raynaldo so
cio suo infirmanti
extitit in salutem.
xix. Qualiter sibi oran
ti frater romanus
post mortem appa
ruit et de hys que
sibi reuelauit.
xx. Qualiter sibi oran
ti soror eius defunc
tabus apparuit et
de hys que sibi re
uelauit.
xxi. De uisione alia

quam habuit de
domino raynaldo
germano suo de
functo.
Qualiter de tribus xxii.
que adeo speciali
ter peciit in oraci
one extitit exau
ditus.
Qualiter orando xxiii.
uisus est aera se
pius eleuatus.
Item de eodem qua xxiiii.
liter eidem oran
ti ut sibi reuelare
tur adeo ueritas
dubie questionis
xpistus inuisibiliter ap
paruit et ipse doc
tor orans uisus xxv.

est atria in acie de
uatus.
xxv. Quod ipse orans
uel meditans sepi
us uisus est qua
si in extasi posit
mente raptus. iii.
xxvi. Item aliud simi
le eodem.
xxvii. Qualiter in die
dominice passionis
in sacro misterio
apparuit quasi
raptus.
xxviii. Qualiter circa fi
nem uite sue ī rap
tu mentis fuerūt
eidem secreta grā
dia reuelata.
xxix. De abstractione

mentis eius a sen
sibilibus.
De gracia predi
cacionis diffusa
in labiis eius et
de muliere sanata
a fluxu sanguīs
ad tactum cape
ipsius.
De uera eius hu
militate ac munditia
te cordis.
Exemplum unū
in facto de humi
li conuersacione
eius.
Item exemplum
aliud de eius hu
militate.
De subtilitate ī

telectus et ingeniu[m]
ac capacitate me
morie doctoris ei[us]
dem
xxxv. Qualiter fuit pi
us benignus et mi
sericors erga om[n]s.
xxxvi. Qualiter contemp
sit divicias et hono
res et gloriam mu[n]
di huius
xxxvii. De naturali disp
sicione et habitudi
ne corporis sancti
thome
xxxviii. De stella que visa
fuit descendere et sta
re super eum
xxxix. De tempore et iti
nere quo cepit in

firmari. et de mira
culo malleatib[us] sibi
divinitus p[re]paratis.
Qualiter finem xl.
vite sue preuidit.
et predixit in mo
nasterio fosse noue.
Qualiter devote xli.
ac fideliter in extre
mis susceptis eccle
sie sacramentis su
am q[ue] doctrinam
in manu sancte
romane ecclesie de
relinquens: obdor
mivit in domino.
De sollempnib[us] xlii.
exequiis ac sepul
tura sancti thome
in monasterio fos

se noue.
xliii De fideli testimoni
o fratris rainaldi
de sanctitate ac uir
ginitate sci thome.
xliiii De signis que in
hora sui transitus
uisa sunt et osten
sa.
xlv Quod fratri alb
to cistercensi fuit
sancti thome tran
situs reuelatus.
xlvi Qualiter in die
sepulture ipsius
sub prior mona
sterii fosse noue fu
it a cecitate ocu
lorum sancti tho
me meritis libera

tus.
De primo mira
culo suauissimi o
doris ostenso in pri
ma translatione
sacri corporis sci
thome et de integ
tate eius in mem
bris omnibus ac
uestibus diuino
munere conseruatis.
Quod diuino nu xl[vii]
tu factum fuisse
uidetur ut sanct
thomas presente
uitam finiret et
sepeliretur in mo
nasterio fosse no
ue.
De secundo mi xlv[iii]

raculo odoris in se
cunda apertione
sepulcri eius.
l. De tercio miracu
lo odoris in tercia
apertione tumu
li sancti thome.
lj. De miraculo sa
nitatis a tremore
corporis: et de quar
to miraculo odo
ris ad contactū
manus sancti doc
toris.
lij. De excellentia glo
rie sancti thome frī
alberto scire desi
deranti et orāti di
uinitus reuelata.
liij. De canonisacio
ne sancti thome.
De numero et no liiij.
minibȝ librorum
et tractatum sanc
ti thome.
De opusculis ei9 lv.
dem sancti doctoris.
De miraculis pa lvj.
tratis a deo in diuer
sis mundi partibȝ
meritis scī thome.
Littera apostolica lvij.
de canonisacione
eiusdem.
Cronica breuis lviij.
de progressu tem
poris scī thome.

Incipit legenda
scī thome de aquino
de ordine p̄dicatorum.

de ortu. uita et obi
tu ac gestis eius.
Cuius festiuitas ce
lebratur: Nonis ma
rcii: qua die transiit ex
hoc mundo. Compi
lata per episcopum lodo
uensem. De illustri
prosapia sancti thome:
et ortu ac nomine eius
matri prenunciatis:

Sanctus thomas
de aquino ordinis
predicatorum doctor e
gregius: nobilibus
ortus natalibus
de domo ac illustri
prosapia comitum
aquinorum in confi
nibus campanie et
regni sicilie duxit
originem; Cuius
pater landulphus
nomine fuit; Mater
uero eius tam mo
rum quam progeni
torum claritate
conspicua: de nea
poli ducens origi
nem: theodora nun
cupata est; Huius
pueri ortus et in
de progressus an
tequam ex utero
nasceretur: fuit
diuinitus premo

stratus: Erat enim
uir quidam sanct9
in campinie parti
bus de bonus et no
mine: qui cū pluri
bus aliis heremitis
anachoriticam ui
tam ducens in mō
te qui dicitur rochu
ficta opinione cele
bris habetur: Hic
spiritu dei afflat9
ueniens ad matrē
eius: in castro de ro
chu sicta dum ad
huc eum gestaret
in utero: ait illi:
Gaude domina tho
dora quia tu paries
filium: et thomas

uocabitur nomen
eius: Hic erit mag
nus in toto orbe: i
sciencia et in uita:
Erit qz frater in re
ligione ordinis p
dicatorum: Ad q
mater ait: Ad im
pleat dominus
sue beneplacitum
uoluntatis: Que
omnia sicut p dic
ta fuerant: per or
dinem sunt com
pleta: Natus est
itaqz puer nobil9
thomas qz uocat9
et sub nutriciis di
ligencia enutritur:
De cartula salu

taciones angeli cam continent et quam s̄cs thomas manu ad huc lac tens infantulus apprehendit et tenuit.

Dum ad huc thomas esset lactens īfantulus et more infantis pannis involveretur in cunis: contigit quadam vice. dū causa balneandi ipsū nutrix solvisset. ipse infans exte

dens manum suā. quandam cartulā divino nutu repertam de terra nullo sibi inveniente sus cepit. eādemq; in manu conclusit et strinxit; Cum autem nutrix ipsum vellet balneare et de manu ei cartulam extrahere. manumq; aperire: cepit infans fortiter eiulare; Qn do vero permittebatur cartulam tenere: ipse tacebat; Unde nutrix ei compaciens. pu

eium clausam ma
num habentem: cū
cartula balneauit.
abstersit. et induit;
Volens qz scire ma
ter pueri quid dcā
cartula contineret:
tandem manum e
ius aperuit quā
tumcumqz plora
ret; Et in cartula
nichil aliud scrip
tum esse repperit:
nisi salutacionē
angelicam. aue
maria gratia ple
na. & c; Conueni
ens enim fuit di
uine prouidentie.
ut tali presagio
premonstraretur
in puero. quid fu
turum erat postmo
dum in magistro:
ut presciretur qm
salutarē doctrinā
iam ut factus de
beret effundere. qm
cartulam continē
tem nostre salutis
exordium nō nisi
diuino ductū spi
ritu contigit inue
nire; De bona in
dole pueri sancti
thome.

Cōple
to au
tem
etatis

sue quinquennio:
parentes eius ipsum
puerum deo offerentes
et cum deuoti comi
tatu tamquam al
terum samuelem
ad hely ad monas
terium montis cas
sini ordinis sanc
ti benedicti trans
mittunt in formam
dum moribus et lit
teris nutriendum;
Hoc autem diui
no prouidente con
silio agebatur: ne
tam clarum lumi
nare futurum ec
clesie nutriretur in
tenebris et tam pre

clarum uite specu
lum conuersacio
secularis aliquali
ter inficeret. cum
mundanis: Ubi
ad futuri profectus
indicium. puer in
etate tam tenera in
sensibilium nescia
qua nec dum se
nosse poterat. mi
ro modo deum ad
huc nesciens diui
na preuentus gra
cia. sciret uolens
querebat: De quo
futurum erat ut
dum deum matu
rius pre aliis que
reret: clarius pre

ceteris scriberet: que
de deo ipso donante
studiosius inveni
ret, puer itaque quem
spiritus divinus
elegerat: aliorum
puerorum nobili
um qui ibidem nu
triebantur puerili
a declinans consor
cia: dissoluta collo
quia penitus fugi
ebat: sequestratus
se ab eis cum poterat:
gerens in manu
cartulam continen
tem pro erudiendis
ex more puerulis
primaria rudimen
ta: operativus erat

puer in gestu. ab
omni puerili levi
tate quietus. in
loquendo non gar
rulus sed meditari
iam incipiens in
tra se taciturnius;
Erat que moribus
compositus: et ut
ostendere poterat e
tas illa tenera in
oratione devotus;

De profectu eius mirabili in litteralibus disciplinis.

Quoniam
autem
sicut
ante scrip
tura. ex studiis su

is cognoscitur puer. si recta et munda sīt opera eius. Cum ab bas prefati monasterii quasi spiritu presa go adverteret pue rum tante in dolis magnum aliquid esse futurum: per suasit parentibus eius ut neapolim mitteretur ad stu dium liberalibus artibus imbuendus. Quod cum factū fuisset. ita profecit in studio supra co etaneos suos viua citate ingenii. ut omnes transcen

deret. et tam in repe tendo altius audi ta et acutius intel lecta quam in con ferendo: ceteris scilicet actibus scolastice discipline scolari bus et magnus puer ad mirabilis videretur. Mirabā tur enim omnes super prudencia: et responsis eius. In brevi itaque tem pore cum in gra maticalibus. et logicalibus ac ī naturali philoso phia plurimum profecisset: cepit

agẽte deo secum dis
ponere. ut seculo re
nunciaret omni
mode. et in ordine
fratrum predica
torum talentum
sibi creditum ex cel
lentis ingenij et
intelligentie per
spicacis domino
redderet duplicatũ:
Nam eiudem frat
ipsius ordinis ad
miranti de tanti
prerogatiua ĩ ge
nij insum fuit: q
de uultu eius splẽ
dentes radij proce
derent. qui longe
lateq3 difusi uitu

pericium oculis il
lucerent; De ingres
su eius ad ordinẽ
predicatorum;

Dum ita
q3 pu
eri in
genuo
si. qui fortitus e
rat animam bonã
per omnium ora
fama celebris uo
litaret. et in mien
te eius sanctum
propositum ad ĩ
gressum ordinis
permaneret: con
tigit fratrem iohẽ
nem de scõ iuliano
uirum utiq3 fama

celebrem. eundem ad
olescentem thomam.
spiritu dei instigante
alloquitur. et ad intro
itum ordinis quem
iam preconceperat
inducere. ut sic dei
spiritus per ipsum
quod inceperat ad
impleret. Ordinem
igitur predicatorum
infra annos puber
tatis existens sic
in littera canoni
zationis eiusdem
tempus describitur
ingreditur. futurus
lucerna super can
delabrum ecclesie.
ad cuius lumen ex

istentes in tenebris
ambularent. Cum
habitum ordinis
contulit et induit.
uir per omnia lau
dabilis et deuotus.
frater thomas ag
ni de lentino. tunc
prior neapolitanus.
qui fuit postmodum
archiepiscopus cu
sentinus. et inde
translatus factus
fuit sancte ciuita
tis ierusalem patriarcha.
Admirantur super
ingressu talis ac
tanti iuuenis cunc
letantur fratres. et
et honor memoria

digna mater ipsius
auditis rumoribus
consolatur memor
promissionis sibi
facte per virum dei:
quam uidebat in fi
lio iam impleri; Gau
dens itaque in domino
pia mater: cum de
centi comitiva nea
polim properat in
fura filium ut ipsum
confortaret i incep
to proposito perma
nere iterato pareret
cupiens spiritu: quem
carne prius pepererat
mundo; Audito au
tem aduentu eius:
cepit in fratrum cor
dibus suborta quae
dam suspicio timo
rosa ne mater ad
filium carnali du
ceretur affectu atque
feminino more ali
quid circa inuenis
exitum molliretur;
Qua suspicione per
moti fratres: ipsum
romam usque dedu
cunt ne in neapoli
inueniretur a ma
tre; De roma uero
ipsum transmittunt
in tusciam: ut in
de parisius duceren
tur; Quem sollici
ta mater prosequens
de neapoli usque ro

mam ueniens. ipsum
q non inueniens:
tanti laboris fructu
ac visione filii pri
uata dolore cordis
intrinsecus percel
litur; Asserens quod
filium ad hoc uide
re uolebat: ut ip
sum in proposito
ordinis confortaret;

*Qualiter captus
fuit in itinere et
fratribus ordinis
[s]ui ablatus;*

Audies
hec ita
q ma
ter eius
bitatem quod sibi

de suo sic ordinato
non credebatur af
fectu: directo nun
cio ad alios filios
suos imperialis cu
rie aulicos in cas
tro aque pendentis
in tuscia intimat
seriem rei geste; pre
cepit quod eis sub ob
tentu materne be
nedictionis: ut ip
illius preoccuparent
et intendum filium
maternis oculis
representent; Ex
ponitur coram ce
sare frederico ma
nuum edictum a fi
lys: et conceditur li

cencia ut perficiat
quod intenditur; mã
datur execucioni li
cencia illicita; & ue
luti predones insa
nientes insiliunt
per stratas ad pre
dam; Inueniuntur tã
dem iuuenis cum
quatuor fratribz
predicatoribz comi
tibus itineris et
conductoribus su
is. iuxta quendam
fontem quieti de
ditus propter la
borem itineris pre
teritum et instan
tem; Capitur tra
hitur non sicut
a carnalibus fra
tribus: sed ueluti se
uis ab hostibz; Cũ
qz iussus ab eis de
ponere habitum
nullatenus acqui
esceret: ipsum ex
uere per uiolenci
am conati sunt.
sed non preualue
runt ne puer qui
totis conatibus
resistebat forsan
resistendo in corpo
re lederetur; Captũ
igitur ad matrẽ
cum habitu ordi
nis sub fida custo
dia transmiserunt;
Ad conspectum de

nium filii mater ex
ultat. sed animo fe
mineo quippiam
se passam ostendens.
inducere nititur
filium ut deponat
habitum ordinis
predicatorum; Non
cedit autem mens
vere conscia verbis
femineis: nec mater
nis blandiciis su
pra firmam petram
solidato eius ani
mus emollitur;
Traditur ergo quasi
agnus innocens
custodie in castro
montis sancti io
hannis usque ad
fratrum suorum car
nalium proximo
futurum adventum;
Interim autem dum
hec aguntur ad in
nocentium proximi
mi tunc existente
in tuscia a fratribus
qui eius comites
in via fuerant et
a quibus fuerat in
subtractus pergitur:
et querimonia pro
ponitur de predic
tis; Mandat ille
imperatori de moles
tis dedere fieri inquisi
sicionem sollicitam:
et pro mensura ex
cessus vindictam

debitam exercerent; Quod cum imperator exerceret: prouido consilio fratres ordinis destiterunt: Ne forsan sub oriretur diutius scandalum: et periculum religiosis constitutus immineret;

De profectu eius in carcere et de constantia mentis qua uincens et inuictus tyro christi actingi metuit ab anglis cingulo perpetue castitatis.

Cum itaque electus a deo in uenus seruatur in custodia carceris: lux diuina in tenebris sibi illuxit in mente; Nam multa ibidem perlegit et didicit: et memorie commendauit. sorores quoque suas ibidem docuit et unam illarum que ipsum a suo sancto proposito subuertere nitebatur: ita cooperante deo perduxit ad amorem dei. et contemptum mundi: quod deo uotum castitatis emisit et sanctimo-

maluum inhibitum
de uote suscepit. & post
modum in monas
terio sancte marie
de capua. ordinis
sancti benedicti. e
lecta sancti moni
alibus prefuit. et
in sancte religio
nis proposito. ui
tam finiuit. Interea
deuotus inueniens.
dum ut alter iose
ph carcere claudi
tur: per celi spaci
a contemplando
mente discurrit;
Et sicut dum legit.
cum ipso deus lo
quitur: ita dum

orat. ipse cum deo
dulciter fabulatur;
Non defuerunt au
tem incluso ad uer
sa diuersorum moli
mina: et si licet cre
dere nephanda tem
tamenta; Sed non
deicitur lenibus
flatibus arbor fir
mis innixa radi
cibus: quia quem
spiritus dei stabi
lierat. nulla te
mus commouetur.
Venerunt tandem
ad locum carceris
fratres eius carne
non spiritu. et non iam
ut prius blandi

cys pulsant. sed ĩ
iuriys et terro͛ribus
p͛ro uocant et laces
cunt; Ipse autem
ut blandientes cõ
tempserat: ita de
spicit irritantes;
Nam cum habitũ
ordinis quo indu
ebatur lamassent·
in eius corpore: ut
sic pre uerecundia
dilaniatum dimit
teret· et alium indu
eret qui placeret:
ipse pacienter su
stinuit iniuriã ꝛ
semiuiuus querẽ
sidue fuerunt in
uoluntur. in maio

ri iniuria per ma
iorem pacienciam·
uictoriam assequ
tus. Sed ne ullus
ob mitteretur con
tra iustum tempta
cionis insultus ĩ
uniu eius facti do
mestici sui. et fr̃es
carne· hostes sp̃u·
ad dyaboli arma·
fraudes qꝫ se conũ
tunt· et per feminę
speciem subuertere
querunt animũ
innocentis; Num
quid iniquiunt· p̓
mo parentẽ adam
sanctior· sampsone
fortior· loth iustior·

dauid deuocior salamone sapientior erit iste. Ingrediatur igitur puella lasciua et impudico uultu ac gestu et si preualet actu turrim hanc deiciat: que munarum nostrarum machinas et blanditiarum missilia non formidat. Occidamus animam pueri: ut de societate eius corporea gaudeamus: Expellamus ab ipso spiritum dei quo regitur ut eius spiritus confundatur. Tales actus caro et

sanguis ex cogitantibus in sultibus carnales parentes et amici suos impetunt ut perimant. Ingreditur itaque cameram in qua solus sub tali tenebatur custodia puella pulcherrima inpudica quasi serpens humana facie ut iuuenem illa queret et si possit deiciat a proposito castitatis; Qui nunc in ipso aspectu nunc uerbis lasciuis et tactibus querit allicere in

noccentem

nocentem iuuenem
non circu(m)s sextum
angelo sed cum ip(s)o
nunc deterritaret; Ut
autem uictus in i(n)
firmitate perficia(n)
tur: subsequuntur
stimuli in iuueni
li corpore quod ta
men in adolescen
te mox tam senilis
quam iuuenilis ani
mus non distulit
superare; Tunc uir
tutem pudori ac fu
rori bono adoles
cens inuisit; Et
quia de ignita li
bidine tractabatur:
ad ignem qui for
tiuitu erat in came
ra mox accessit et
titionem pro pu
gione arripiens
suggestricem igni
te libidinis puel
lam extra camere
ambitum effugans
exturbauit; Quo
facto accidens in
feruore spiritus
ad angulum ca
mere: signum s(an)c(t)e
crucis in pariete cum
summitate titionis
impressit; Et ibi
dem sese in oratione
prosternens: cum
lacrimis a deo dari
sibi petiit perpetue

continentie ac uir
ginitatis donum·
ut quia iam in loc
actu illud expert
fuerat: deinceps
conseruaret peni
tus in corruptum;
Qui dum hec orā
do cum lacrimis
obdormisset: ecce
obdormienti subi
to duo affuerūt
angeli dicentes
ipsum fore a dn̄o
exauditum; Qui
etiā ipsum circa re
nes stringentes·
ut sibi uidebatur·
usq; ad dolorem se
sibilem: hec dixerūt,

Ex parte dei te cingi
mus· ut petisti cin
gulo castitatis: q̄d
nullatenus de cetero
dissoluetur: Visio
nem autem predic
tam· cum excitatus
esset et clamaret
sacri tactus angeli
ci sentito dolore:
reuelare noluit q̄d
haberet quibusdā
audire eius cōmo
tis interrogātibz:
sed usq; ad finem
uite sue seruauit oc
cultam; Quā tūc
socio suo fratri ra
ynaldo· secretorum
eius conscio humi

[A]liter reuelauit: Ita
q3 ex tunc mulierum
aspectus atq3 collo
loquia nisi necessi
tas uel utilis occa
sio coegisset: uitaui
tare solebat ut so
let homo sibi a ser
pentibz precauere;

Qualiter biennio
fuit custoditus et
inclusus in carcere.
in quo probata e
inuenta uirtus eius.

[F]uit autem fere
per biennio
uincali co[n]cla
ui uelut in carcere
custoditus quam
uis sepe a fratre io

hanne de s[an]c[t]o iulia
no superius memo
rato cuius ad eum
feruebat affectio
uisitaretur solli
cite in eodem; Cui
etiam de uestibus
ordinis pro ut po
terat prouidebat:
secrete tunicas si
bi deferens in quan
tas quas ibidem
se expolians dimit
tebat. ne minorius
defectum pateretur
in corpore: qui tan
ta uirtute robora
batur in mente; O
felix clausura car
ceris in qua tant

intelligentie splen
dor illuxit; O salu
tares compedes: q̄
tot contulerunt
contemplanti ce
lestia libertates;
O felix ex uictori
a fortis in pugna
temptacio: quam
cum hostis conclu
dere conabatur ad
casum: surrexit di
uina eo assistencia
in triumphū. O ex
pressa natura in
dicia meritor̄ sci
tatis et uite: ut ex
utraque pte uite se
sibilis impugnā
tis pugil īuictus.

hinc blandiciis ⁊
deliciis. inde iniuri
is nec emolliri po
tuit nec allidi; O
uirilis pugil et ī
uictus tyro qui an
tiquo et familiari
hoste deuicto de tā
difficili pugna re
portauit uictoriā
et predium. dn̄i uic
tor ipse in pugna
perstitit ⁊ germa
nam de mundo ciu
tam dei seruicio de
dicauit; O felix in
ator et hospes sch;
qui factus est ex
uictoria ciuis celi
qui suos uiderit uic

ruit diuina dispē
satione continens·
cui angelica socie
tas dum castitate
cingitur non nega
tur: qui meruit fieri
puritate angelicus:
dum pugnauit p
sua uirginitate ter
tenuis; Tandem p
uida mater uidens
quod impleri debē
ret in filio quod p
scm̄ heremitam si
bi prenunciatum
fuerat spū reuelan
te diuino: ne uidē
tur non tam iuue
nis constantiam
quam dei prouidē
ciam impugnare:
dissimulata p eam
prudenter custodi
a subtractis eq; cau
te custodibz: per
fenestram de castᵒ
cum fune deponit
et ab expectantibz
ibidem fratribus
pdicatoribz ad hoc
preceptis gaudent
suscipitur; Suscep
tum eq; cum leticia:
neapolim pduxē
runt; Quem fres
receperūt sic instruc
tum de carcere: qui
diu mansisset in
studio scolastice
discipline: De p

fectu eius in sciencia sub magistro Al berto. et qualiter in no tuit qui diu fuerat taciturnus;

Restitutus itaque or dini solo corpore. quia spiritu non fuerat unquam absens: de neapoli romam mittitur. Quem inde uene rabilis pater fra ter iohannes theotoni cus magister ordi nis et episcopus duxit parisius; Deinde mittitur in colo niam ubi sub do

mino fratre alberto theo tonico ordinis pre dicatorum magno doctore tam in phi losophicis quam in diuinis: flore bat studium gene rale; Quo cum perue nisset et audisset ma gistrum in omni sciencia pro funda et miranda docentem: gauisus est se inuenisse quod quereret. a quo hau rire posset auidius quod sitiret; Cepit que non segniter studio intendere ut lux apis argumen tosa spiritualia mel

la colligens et recon-
dens in alueario men-
tis sue. ut suo tempore
melliflua effunderet e-
loquia doctrinarum;
nota Et quia oportet in
silentio cum man-
suetudine percipere
disciplinam: tan-
tam taciturnitatem
seruauit in omnibus:
ut bos mutus a cete-
ris condiscentibus
diceretur; Vere bos
in agro dominico
tunc premitus pis-
tellitur: cuius ma-
nifesta fortitudo post-
ea appareret in spiritua-
lium segetum uber-
tate; Est enim mo-
dus hic congruen-
tissimus scientie
acquirende: ne a-
liquid antequam
audierit et didicerit
audeat disputare;
Denique cum sibi
tempus loquendi
adueniret qualis
lateret interius
qui modeste tacu-
erat audientibus
innotuit ex loque-
la; Cum enim me-
moratus doctor do-
minus albertus
libros sancti dio-
nisii de diuinis no-
minibus tunc legeret:

predictus iuuenis attentius cepit lec tiones audire: Cui cum quidam studens ignorans quanta in eo lateret intel ligencia: ad repe tendum sibi lecti onem magistri se uoluntarium obtu lisset: ipse sicut uere humilimus erat gratanter ac ceptauit: Cum ue ro studens cepisset repetere et interdum deficeret repetendo. tunc frater thomas post tantum silen cium lectionem

sicut a magistro audiuerat luculen ter repetiit et non nulla que magi ster non dixerat repetendo supleuit; De quo admirans predictus studens: magistro studencium ait; Iste tho mas de regno ma gnus est in scien cia. nam hodie tam sufficianter michi repetiit lectionem quod ex ore eius melius intellexi: quam cum eam ex magistri ore susce pi; Quod cum

ille audisset uolēs
certius experiri: in
crastinum repetiō
nis hora et loco in
quo frater thomas
repetebat secretius
super uenit; Ipsum
q; attencius audi
ens repetentem mi
rabiliter et discrete:
ad miratus est eius
sufficienciam am
pliorem quam as
tuderat audiuisset
eam q; magistro al
berto quantocius
studuit indicare;

Qualiter ī prima
eius responsione
scolastica reperit mi
rabilis apparere;

Contigit etiā
illis diebz
p̄dictum
magistrum alber
tum disputare et
determinare quā
dam dificilem q̄o
nem; Quam atte
te frater thomas
recolligēs et ī scriptis
redigēs: ī quādā ce
dulā reposuit; Cūq;
de cella studij surgēs festinanter
p̄dicta cedula cecidit
ad ostium celle eius;
Quam quidam stu
dens inde transiēs
recolegit: eam q;
uidendam detulit

ad magistrum; Quam magister sibi ostensam intelligens et admirans primum fructum discipuli studiosi: advertit in eo tam diuturnum eius silencium, cum tanta puritate conversacionis et vite, alicuius magne et occulte gracie privilegio non carere; Mandavit itaque magistro suo dencium quod eidem committeret ut in prima disputacione in scolis de quadam questione sa

tis difficili respondetet; Quam cum ex humilitate accipere recusaret: oportuit tamen eum humiliter obedire; Unde ad secretum oracionis se conferens: et primum actum suum scolasticum deo humiliter recommendans: ad respondendum in scolis in crastinum se paravit; Cum itaque repetitis argumentis posuisset pro solucione questionis quandam distinctionem per quam tam ip

sam questionem· quam
argumenta sufficien
ter dissoluebat: ma
gister albertus ait;
Thoma· tu non vide
ris tenere locum respon
dentis: sed potius
determinantis; Cui
cum magister ampli
us et fortius con
tra eum arguisset·
ita ut eidem se cre
deret conclusisse: sic
sufficienter respon
dit ad singula· quod
magister dixisse fer
tur; Nos vocamus
istum bovem mu
tum: sed ipse adhuc
talem dabit in doc
trina mugitum· quod
in toto orbe sona
bit; Iuvenis autem·
qui in profundo
humilitatis cor
suum fundaverat:
ex hys non elatus·
solite simplicita
tis ac vivendi mo
dum minime im
mutavit. quam
vis magister al
bertus deinceps
difficiliores actus
scolasticos sibi i
iungeret. quem
sufficienciorem
pre ceteris inve
niret; Sic quod in
responsionibus/ ce

teris quam actibus sco
lasticis tam magi
stro quam studenti
bus ad mirandum
apparuit: quod liqui
do patuit quod dei spi
ritu plenus erat;
Et quamquam super
ceteros tam scienti
a quam ingenio p
polleret: nullum ta
men uel leuiter con
tempsit. uel fastu
ouse ulli respondit.
uel se super se eleuans
se magnum aliquid
reputauit; Qualiter
frater bachellarius in
theologia mox ce
pit in doctrina mi
rabilis apparere.
Protracto itaque
tempore studi
dii quo in
audiendo magis
trum attentius in
sudauit: ad prefati
doctoris persuasio
nem et testimoni
um qui discipuli
sui sufficientiam
et excellentiam p
buerat in scienci
a et in uita: magi
ster ordinis de ipso
sancto thoma prouidit
parisiensi studio p
bachellarii officio
exequendo. Sciens
et ut parisius se con

ferret: et ad legendū
s̄nas separaret; Qͥ
cum esset humillim̄.
de se ipso semꝑ humi
lia sentiens. ueȓnt
ex humilitate no
luisset officium sb̄
terfugere: nisi ip̄m
obediencie meritū.
compulisset; Fact̄
baccallarius. cum
cepisset legendo dif
fundere que tacēn
do prius collegerat
bibunde; tantam
sibi deus in labiis
suis effudit grām
in doctrina: ut sco
lares in stupōrem
adduceret. ⁊ ad studi
um animaret; E
rat enim in legen
do nouos articulos.
ad inueniens nō
uum eꝫ modum de
terminandi inue
niens. ⁊ nouas ꝑ
duces in determīa
cionibꝫ rationes.
ut nemo ip̄m au
diens dubitaret:
quin ip̄m deus no
ui luminis radiis
illustrasset; Ibi ita
eꝫ claruit splēdor.
diuinus in eius a
nimo occultatus;
et mirati sunt uni
uersi de hiis q̄ glo
riose et limpide ꝑ

fecerat; Qualiter factus est magist in theologia et de uisione quam habuit in qua eidem fuit thema qd propo neret reuelatum;

Expleto igitur cur su bachal lary in legendo se ntias parisius gratiose: tempus aduenit quo erat magistery in theo logia nomen et re magistralem qz cathedram accep turus. ut eius doc trina tanquam lucerna super can delabrum exaltata omnibz qui sunt i domo domini. circu quaqz diffusa. emi nentius refulgeret; Mandat itaqz can cellarius parisien sis. priori fratrum predicator: ut fra trem thomam bachal larium. pro suscipi endo magisterio representet; Prior igitur eidem fratri thome precipit: ut ad suscipiendum magisteriu se pre paret et disponat; Qui ut uere humi

us cepit se humili
ter excusare: preten
dens insufficienti
am scientie et eta
tis; Erat enim tunc
etatis incipiens
quasi annorum trigin
ta; Sed preualuit
uirtus obedientie
et humilitas dum
non refragatur
mandato et utraque
meritum acquiri
tur copiosum; Ac
cepto itaque edicto
ad solite orationis
concurrit refugium:
et eius qui docet ho
minem scientiam
pius cepit precibus

auxilium implora
re; Cum itaque in spi
ritu ueritatis in
cepisset psalmum
illum. Saluum
me fac deus quo
niam defecit sanctus.
quoniam diminute sunt
ueritates a filiis
hominum: totus
perfusus lacrimis
orabat ut deus si
bi assistere digna
retur inspirando
scientiam diuino
rum: que sic erat
ab humanis in
tellectibus diminu
ta et eidem auxilio
quid pro suo pri

cipio proponeret
reuelaret; Quo sic
orante . cum proti
nus obdormisset :
apparuit sibi frater
quidam in habitu
ordinis predicato
rum canicie uene
randus dicens ei;
Cur frater dyo ma
deum cum lacrimis
oras: Cui respon
dit; Impositum est
michi subito onus
magisterij: ad quod
cum non me senti
am plene sufficere:
ignoro quid acci
piam pro meo the
mate in principi

o ut est moris; Cui
senex ait; Exaudi
uit te deus nec for
mides onus magi
sterij suscipere: qui
a tecum est deus et
hoc ipse proponas;
Rigans montes
de superioribus suis:
de fructu operum tu
orum saciabitur
terra; Quo dicto: se
nex ille disparuit;
Expergefactus uero
gratias deo reddidit:
qui eum tam celeri
ter exaudiuit; Et
thema sibi reuela
tum principium su
um fecit et medium

eius et finem ulti
mum adimpleuit,
De diuinis enim
et superioribus sibi fru
immissionibus: mon
tes scilicet futuro
rum doctorum inge
nia irrigauit: De
fructibus uero operum
suorum: terre plenitu
dinem fecundauit;
Neque enim ullus
inhesit scripture
eius operibus de
notus: qui non fu
erit sciencie et sapi
encie fructibus sati
atus; Per eius si
quidem doctrinam
doctus quilibet et
celesti irrigatus im
bre doctor redditur:
et nimius doctus
quasi celi pabulo
saciatur; De excel
lencia sciencie et doc
trine sancti thome;

Doctrina si
quidem sancti
thome: quam
totus pene oriens
et occidens amplec
titur et miratur;
Quasi lux splen
dens procedit et
crescit usque ad per
fectum diem; Omnes
enim studiosos in
docuit quos protec
nos non corripu

xiii.

it. quos diuos n̄
duxit. Sic enī
diuina docuit: ut
humana detentis
sime quantū fuit
expediens ad salu
tem hominū per
tractaret. Super
uacuū est autem
recensendo errores
describere quos i
dem ueritatis doc
tor scripturarum
suarū tanquam
falce acutissima
ualuit extirpare;
Sic contra genti
lium errorem et
stultitiam in ar
chu et gladio doc

trine sue preualu
it: quod in simili
conflictu sibi inc
tenus modernis te
poribus similis
nullus fuit: sicut
liber eius dem con
tra gentiles preti
tulatus euidenci
us manifestat; Sic
obscura et abscō
dita scripturarū
et misteriorū archa
na aperuit: ut sibi
illud conueniat:
profunda fluuio
rum scrutatus est
et abscondita pro
duxit in lucem; hic
enim doctor insius

est quasi campum
seu agrum seculari
um scientiarum ingre
diens flosculos ex
cepisse de sentibus:
et plenam manum
habere de apostolicis
cophinis fragmen
torum sancte scriptu
re que deus mandi
vit apostolis ne pe
rirent colligere et
quasi futuris doc
toribus reponen
da servare; Hic etiam
de sanctorum doctorum libris
quasi orreis ple
nis frumento de
utriusque testamen
ti excusso segetibus

utiliora collegit
in libris suis quo
rum numerus et
nomina in sequenti
in fine omnium
congruentius con
scribuntur; Hic
igitur quasi alter
moyses merito et
congrue dici potest:
qui de aquis mun
dane vanitatis et
proprie nativita
tis eductus quia
de aquinorum illustri
prosapia genitus
miro modo quasi
per pluraciones fili
am matri ecclesie
cum tollitur reddit.

et uberib; ecclesia
stice discipline lac
te diuine sapienci
e enutritur; Hic est
moyses cui deus
dum mentaliter
loquitur. ad fratres
suos mittitur. et
non sine signis et
mirandis prodi
giis ductor populi
delegatur; Hic est
moyses qui sub
duplici colump
na nubis et ignis
fideles de egipti te
nebris duplicis sci
encie luce doctus:
eduxit; In colump
na siquidem nubis

[terra]
a que de nr̃a oritur:
intelligitur scienti
a secularium scriptu
rarum humanis
sensibus ex sensibi
libus acquisita; In
columpna vero ig
nis lex illa ignea
designatur: quam
ex dextera sedentis
super tronum deo si
bi inspirante sus
cepit; Hic est mo
yses qui de petra
difficillis intelli
gentie scripturarum
fluenta diuine sa
piencie dum ora
uit humiliter: ob
tinuit habundan

ter; Hic est moyses
qui montem diui
ne speculationis
ascendens non sine
stilo diuini digiti
scribentis in eius
animo sub duarum
tabularum similitu
dine scientiam duo
rum testamento
rum de summa di
uinorum speculatio
ne portauit; Hic
quoque ut alter sa
lomon disputauit;
a cedro que est in
libano usque ad yso
pum qui de pariete
oritur: dum a dei
filio qui est splen
dor et candor a deo
patre genitus us
que ad eandem de
gloriosa uirgine
matre natum eum
corpore nostre huma
nitatis sicut studi
um inspirante ueri
tatis incepit: sic
scribendi et inuenien
di terminum feli
ci morte finiuit;
Hic est ut alter il
le thomas non di
dimus nec dubi
us sed certus in
scientia diuinorum:
qui dictus est abys
sus pro profundi
tatem ingenii qua

abyssum xp̄i latus
inmutatus ingredi
tur: et ad secreta sc̄
tā ndā diuinorū
ad iussus: tam ċ
ta noticia sibi in
spirata scripsit ī
libris: quasi ma
nu ipsi contingēt
que intelligēnti
e digito iudicaret.
De efficacia uerbor
eius in exortando
ad fidem iudeos du
Non so os;
lum autē
in scrip
tis suis: doctor sēs
fuit admirabilis:
sed et uiuus sermō
nibus eius dum
uiueret resistere ne
mo preualuit; De
derat enim sibi ue
ritas os et sapien
ciam: cui nll's adū
sarius resistere po
tuerit: nisi quis ue
ritatem contemp
nens: ut rabidus
profiliret. aut ut
cecus in tenebris
ambularet: Cum
enim semel in cas
tro molarie dñi ri
chardi cardinalis
prope urbem festū
natiuitatis dñi
cum eodem cardi
nali celebraret

ad esset; et aduenis
sent illuc: sicut omni
anno consueuerant:
in tanto festo duo
iudei prediuites et in
lege mosayca mul
tum docti: de uolun
tate ipsius domini
cardinalis sanctus tho
mas ad commune
cum illis conuenit
colloquium; Diu i
taque ac diuersis ra
tionibus cum illis
disputans: eiusdem
domini saluatoris ex
scripturis sanctis pro
bauit et conclusit
aduentum; Quo
facto: terminum respon
dendi sibi assigna
uit in crastinum:
ut diligenter secum
discuterent. ut uel
sic crederent. uel ra
tionibus responderent;
Pro ipsorum tamen con
uersione ipse orare
non distulit: ut
eos xpistus in sue
natiuitatis festo
conuerteret: qui pro
peccatoribus natus
esset; Manent igitur
in eorum cordibus ia
uere lucis exorto
sydere: illi iudei ad
locum preordina
tum conueniunt;
Et relicto iudayce

uetustatis errore; accepto q3 baptis mo: xp̄m dn̄m in duxerunt; De deuo cione eius in orō ne ac recollectio ne mentis iugi ter ad diuina;

Furans ante sup̄ mo dum de uotus in orōne: qua sic liber in do minum eleuacione mentis ascenderet: quasi nullū pon dus carnis contra rium sustineret: Erat autem preci pue deuotus ad

sacramentū alta ris de quo quia cō cessum ei fuerat p fundius sentire: donatum est sibi deuocius celebrare; Cotidie namq3 mis sam unam ipse de uote dicebat: nisi cum infirmitas i pedisset. et aliam audiebat socij sui uel alterius; cui ipse humiliter ut freq̄ cius ministrabat. Fertur etiā quod i eleuacione corporis xp̄i cum magna deuocione solitus erat dicere; Tu rex glorie xp̄e: tu

glorie xpc: tu patris sempiternus es filius. usque ad finem: Consueuerat autem sepius rapi in missa. tanto deuotionis affectu: ut totus perfunderetur lacrimis. qui tanti sacramenti absorbebatur misteriis. et reficiebatur ex donis; Erat etiam nocturno tempore hu mane deputato quieti post breuem sompnum in oratione prostratus: ut orando mereretur addiscere: que oportuisset scribere uel dictare; Sic itaque post illud tempus modicum quod sompno uel refectioni. pro ualitudine corporis indulsisset: reliquum orationi. lectioni meditationi uel scribendis. aut dictandis uoluminibus occupabat; Ut nullum uite sue tempus esset uacuum quod non esset sacris actionibus occupatum; Si autem interdum pro fratrum uel aliarum uenerabilium personarum con

solacione cogeretur:
intermisso studio.
in locutorio conse
dere: a profectu tam
virtutis et studii etiam
illa hora modica
non vacabat; Nam
expeditus hiis quibus
oportuisset propositis
iunctis respondere:
aliquid hystoriale.
aut morale pro
ponendo ad edifi
cacionem breviter
disserebat: Reli
quum autem si super
fuisset tempus. per
usquam ad came
ram suam studii con
pleta loquucione

redisset: surgens
a loco cum quibus
cumque consedisset:
quasi non adver
tens quid ageret;
mox divinus iterum
tus in suis consu
etis devotis medi
tacionibus expende
bat; Sic iterum
ad orandum pa
ratus: quasi non
divisisset inter
num oraculum:
cuius nulla occu
pacio aut distrac
cio externa in mu
tabat affectum;
Quia nec in aliquibus
delectabitur eius

affectio: nisi illis me
ditacionibus: aut re
uelacionibus quas
impetrasset orando;
Quociens autem
studere disputare le
gere scribere vel dic
tare uoluit: prius
ad orationis secretum
accedens profusis o
rabat lacrimis pe
tens sibi reuelari
diuinitus quod que
reret. et habere in
promptu quod dic
taret; Cum autem
sibi aliquod dubium
occurrisset: ad oratio
nem accedens inde
surgens inueniebat

apertum: quod pri
us erat occultum;
Sic in promptu
habens quod dic
taret aut scriberet:
quasi in libro ali
quo didicisset; Nam
ut socio suo fratri
raynaldo secrete
reuelauit. et secre
tum quamdiu ui
xit seruari uoluit
scienciam suam
non tam humano
naturali ingenio
et studio quam o
racionis suffragi
o et uirtute: diui
nitus impetrauit;
Quod ipse socius

post eius obitum
publice in scolis le
gendo et alibi plu
ribus enarrauit;
Unde quia interdum
contingit quod dum
intellectus superi
us subtilia specu
latur affectus in
ferius a deuocione
remittitur; ideo i
dem doctor sepius
tum sibi uacabat
lectionem unam
de libro qui colla
ciones patrum in
scribitur percurre
bat; De quo interro
gatus cur hec face
ret: respondit; Ego
in hac lectione de
uocionem mentis
colligo: ex qua fa
cilius in speculaci
onem consurgo et
ut sic affectus lique
at unde se in deuo
cione diffundat
et intellectus ex
huius merito ad
altiora conscen
dat; In hoc beati pa
tris sui dominici imi
tatus exemplum;
de quo scribitur
in gestis eius quod
in predicto libro
legens frequencius
magnum perfecti
onis apicem apprehen

dit; De efficacia
orationis eius ad im
petrandum que pete
bat a deo;

Erat igitur
tanta sibi
collata gra
tia et efficacia in
orando: ut quecum
que postulasset a
deo fiducialiter ob
tineret; Aliquan
do quidem obscu
ra sancto doctori ora
nti elucebant diuini
tus: aliquando
prius ignota pa
tefieri sibi mox ut
orasset dominum senti
ebat; Cum enim

parisius super epi
stolas pauli scri
beret et quippiam
sibi obscurius oc
currisset: emissis
scriptoribus in oratio
ne prosternitur:
et cum lacrimis
deuotius orauit et
obtinuit et sibi
lucide patuit quod
obscurum antea fu
it; Item quoque sanctus
doctor cum super
ysaiam scriberet.
prophetie eius mi
steria exponendo:
peruenit ad quen
dam libri tertium
sibi difficilem. qui

cum non posset in
telligere. nec profu
ditatem sensus scri
pture prophetice pene
trare: multis dieb'
in ieiuniis et ora
cionibz se afflixit:
tandem qz orando
obtinuit quod pe
tebat; Quadam ei
nocte cum oroni
insisteret: socius
eius audiuit eum
cum aliquibz con
ferentem. licet non
perciperet de qua
materia. uel cum
quibz colloquiu
tam secretum habe
ret; Cumqz loqui

destitisset: socium
propo uocans no
mine ait; Fili ray
naldi surge et ac
cende lumen et ac
cipe quaternum
in quo scripsisti su
per ysayam: et ite
rum scribe; Qui sur
gens scribere cepit.
que doctor quasi
in libro legens scri
benda dictaret; Et
post horam dixit
eidem; Vade ad quies
cendum fili. quia
adhuc non modi
cum tempus sup
est ad quietem;
Tunc ille pedibz

eius advolvitur:
suppliciter et cum
lacrimis petens et
dicens; Ego de hoc
loco non surgam:
nisi dixeritis michi.
cum quibus fuistis
loquutus diutius is
ta nocte; Et super
hoc cepit eum omni
re. per nomen domini
adiurare; Quod
cum ille penitus nol
let. sed diceret non
id opus esse sibi nos
se. ille e contrario in
stancius adiuran
do perdurans. eadem
exoravit; Tandem
prius doctor ne no
men domini. per quod
fuerat adiuratus.
contempnere videre
tur. prorumpens
in lacrimas ait;
Fili. vidisti afflic
cionem meam hys
diebus. super du
bio huius textus hi.
quem modo ex po
sui. et tu scripsisti:
quem a domino oras.
intelligere impetra
ri. Qui hac nocte.
misit ad me. beatos
apostolos petrum
et paulum: quos.
ad hoc impetrando.
intercessores roga
veram apud deum;

Cum quibus modo lo
quutus sum: qui me
plenissime de hoc quod
oraveram instru
xerunt; Ex parte au
tem dei tibi precipi
o: ne alicui dum vi
xero reveles quod
tibi dixi et pro quo
me fortiter adiura
sti; O stupendum
divine dispensaci
onis misterium:
ut deus scripture
sacre secretum ad
tempus abscon
dat quod alio tempore
revelat ut sciatur
quantum intellectus
humanus a divi

nus deficit qui per se
ad divina misteri
a non pertingit. et
ab illo petatur in
telligentia secreto
rum: qui ea men
tibus prophetarum
et apostolorum nolu
it revelare; O felix
anima cuius devo
cionis oracionem di
vine pietatis in
clinavit auditum:
ut sciat homo pa
cienter ferre dubi
tando dum divi
na non capit quod
appetit. et confidat
orando impetrare
quod petit; O felix

doctor: tu diuine
scripture celi clau
icularius aperuit os
tium: et ascensor ce
li paulus doctor il
le mirabilis docuit
in ueritate secretum;
O felix doctor hospes
mundi. et ciuis celi.
qui cum celestibus
ciuibus loquitur:
dum adhuc peregri
natur in corpore;
O certe uera et dig
na fide doctoris hu
ius comprobata
doctrina: que diui
na reuelatione sus
cipitur et a celesti
bus doctoribus edocet

tur; Quod orando
obtinuit dentem
superfluum qui in
ore eius supercreue
rat absque pericu
lo amouerit;
Cum autem xvii.
semel debe
ret parisi
us determinare ques
tionem unam quam
prius disputaue
rat: dum in nocte
precedenti orationi
incumberet sensit
in ore suo succre
uisse dentem unum
superfluum qui super
eminens eius loque
le officium non mo

dictum īpediret; Su
per quo admirat᷒:
fratri raẏnaldo so
cio suo retulit: ⁊ lo
quele in pedimen
tum exponit; Qua
re socius ut mane
mandetur p̱ scolas.
quod magistro su
per uenerat impe
dimentum legiti
mum: qd' a determi
natione questionis
eum totaliter excu
sabat; Putabat
enim eius socius.
ad euulsionem de
tis. fore necessari
um ferreum instru
mentum; Super
quo doctor attente
considerans. uniu
sitatis scandalū.
et qd' in munere po
terat ex dentis euul
sione periculum:
ait; Nullum ali
ud remedium inue
nio: nisi qd' diuine
prouidentie me
cōmitto: Ad orōnis
itaq3 locum pergit:
et dum orat diu
tius deuote cum
lacrimis: dens il
le sub ortus leuis
simo manus con
tactu. absq3 omi
dolore decidit. et
loquele libere fu

ut officium subsequ
tum; Hunc deinceps
ad memoriam prestiti
beneficii: multo tempore
secum tulit;
Qualiter eius oratio
fratri raynaldo socio suo infirmanti
extitit in salutem;

Nec solum
sue orationis
expertus
est ipse fructum: sed
pro aliis impetraturus orans extitit exauditus; Socium enim suum
fratrem raynaldum
laborantem febre
continua visitaci

onis gratia adiuit
et cum piis verbis
consolans ad pacientiam doctor pius induxit; Cui
cum diceret consequenter quod ad
beatam agnetem
ad quam ipse specialiter devotus erat devotione con
caperet et ipsa eum
sua prece sanaret:
reliquias dicte virginis et martiris
quas ipse agnus
et virgo pro devocione in collo suo
pensas secum portabat accepit: et

orando super pect(us)
egrotantis impo
suit; Mox ex meri
tis sce virginis et
sancti huius doc
toris orantis: in
firmus sanus ef
fectus de lecto sur
rexit; Qualiter sibi
oranti frater ro
manus post mor
tem apparuit: et de
hiis que sibi reue
lauit;

Hic vir sanctus
ueridicus
doctor et deuotus
orator dum semel
in ecclia fratrum de ne
apoli in oratione psi
steret: inuisibiliter
sibi apparuit frater
romanus doctor
in theologia de or
dine predicatorum.
quem parisius le
gentem reliquerat
successorem; Qui
de proximo obierat:
sed eius obitus nun
dum sancto tho
me fuerat nunci
atus; Quem cum
subito prope se
nocte in ecclia cer
neret ait; Bene
ueneritis; Quan
do uenistis: Et il
le subiunxit; Ego
ex hac uita transiui;

Sed michi concessũ est tibi pro tuo me rito apparere; At ipse qui fuerat ex tali visione attonitus: se recolligens ait; Ex quo deo permit tente michi appares: te ex parte eius ad iuro ut michi respõ deas ad quesita; Pri mo quid est de me. et si deo placent õ pera mea; Respon dit ille; Permane in eo statu in quo es quoniã bonus es: et deo placent õpera tua; Et fra ter thomas subiũ

xit; Quid est de te: Et ille respondit; Ego sum in vita e terna; Fui autem in purgatorio per dies quindecim ꝓp ter negligentiam quam commisit cir ca expeditionem cu ius dam testamenti quam michi com miserat episcopus parisiensis quan tocius exequendi. quam expedire tar davi; Et iterum fra ter thomas adiecit; Quid est de veritate questionis illius: quam sepe simus

soluti disputare. ui
tium h̃itus sciencie
e in hac uita acqui
siti: remaneant ĩ
anima post hanc
uitam? Et ille res
pondit; Ego deum
uideo: nec de hiis am
plius requiratis;
Et sc̃s thomas ad
iunxit; Vides ne
deum sine medio.
an aliqua specie
me-diante: Et
ille respondit; Si
cut audiuimus
sic uidemus in ci
uitate dñi uirtu
tum; Mox ꝗ dis
paruit; Remansit

autem doctor ex tam
noua uisione secũ
mirans mente at
tonitus. sed de tam
placida responsio
ne. plurimũ conso
latus; Qualiter si
bi oranti soror eius
defuncta bis appa
ruit: et de hiis que
sibi reuelauit;

Quodam quo
que tempore.
ipsi sc̃o
doctori parisius
existenti. et oran
ti. soror sua defũc
ta apparuit: et se
in purgatorio esse
commemorans. mis

carum et orationum suffragia postulavit; Quas idem doctor per fratres celebrari et orari pro anima eius instanter et sollicite procuravit; Post aliquot autem temporis spacium interiectum: eidem doctori Rome existenti et oranti eadem soror sua apparuit: et quod iam esset in gloria liberata propter suscepta suffragia revelavit; De duobus quoque fratribus carnalibus suis defunctis querenti ipsa respondit: quod dominus landulphus erat in purgatorio: dominus vero raynaldus iam erat in gloria coram deo; De se ipso autem querenti illa respondit; Tu frater in bono quidem statu es: et cito venies ad nos sed maior tibi gloria quam nobis parata est. quem constat tam strenue pro dei ecclesia laborare;

De visione alia quam habuit de predicto fratre suo raynaldo;

xvi.

Alia quoque uice eidem sco doctori oranti et statum fratris sui predicti domini raynaldi scire desideranti: apparuit quidam habens librum in manu apertum qui scriptus erat litteris aureis et azurinis per modum letanie. in quo nomen fratris sui predicti scriptum inuenit inter litteras aureas que erant [in azurium] martirum. quia mors ei illata sub tirannide frederici imperatoris fuit eidem ad meritum reputata: propter causam ecclesie quam defendit. et pacientiam quam habuit in tormento; Qualiter de cunctis que a deo specialiter petiit in oratione extitit exaudit;

xviii

In oratione sua. sola illa que deo placita esse credidit: ipse que sunt; Ideo quoque semper a deo optinuit: que petiuit; Unde in fine suo fratri raynaldo socio suo de morte sua imminente.

irremediabiliter la
crimanti: inter cete
ra sic ait: Consola
re fili raynalde: quia
ego morior in om
nibus consolatus;
Totum enim quod a
deo petivi: obtinui;
Triplex autem do
num a domino postula
vi; Primum quod (nota bene)
nullius rei tempora
lis aut carnalis af
fectio: puritatem
mentis mee infice
ret vel fortitudinem
emolliret; Secundo
quod deus non per
mitteret ut a statu
humilitatis mee
et ordinis: alicu
ius prelationis
dignitas me extol
leret aut transferret.
Tercio ut sciremus sta
tum anime fratris
mei domini raynaldi
qui pro defensione
ecclesie de hac vita tam
dura et crudeli mor
te transivit; De qui
bus omnibus sicut
per revelationem
divinitus michi
factam innotuit:
deus me misericor
diter exaudivit; Fe
lix igitur anima
que sic meruit ex
audiri: ut eam nec

Nullius rei tempora
lis onus depriimeret.
nec affectio carnis
dissolueret. aut ho
noris cuiusquam
ambicio sup se ele
uaret. et stat aie frus
siu fieret ipse ostruus:
qd etiam bitudine p
turet; **Qualiter scs
thomas orando in
sus est a terra se
pius eleuatus;**

Erat autem
scus tho
mas ita
in orando attent:
ut non solum spi
ritu. sed et corpore.
a terra aliquando.

et aplibus uisus fu
erat eleuatus. simi
lis illi qui dixit; E
leuauit me spiritus
inter celum et terram;
Nam cum semel i
conuentu frm de sa
lerno existens post
matutinas ante
maius altare ora
ret: fres duo scilicet
predictus socius
raynaldus et alius
nomine iacob qui
ipm deuotionis
causa et exempli
gratia sedulo sepi
us obseruabant:
uiderut eum qua
si duobus cubitis

a terra in aere eleua
tum; Quo enim te
debat mentis eius i
tencio: illuc etiam
corpus ut poterat
spiritus subleua
bat; Dignum nan
qz erat ut animam
illam quam nul
lam inuolarat car
nis affectio: corp
miraculose seque
retur obediens et
hoc deus inuisibilit
reuelaret miraclo:
qđ miserico2diter
concessisset ex dono;

Item de eodem;

Simile in co
uentu nea

politano uidit fra
ter dnicus de caser
ta conuersus uir
senex uite sancte.
ac consciencie timo
rate; Cum enim
esset sacrista predic
ti conuentus adu
tens qđ predictus
doctor ante matuti
nas de camera su
a secrete sepius des
cenderet in ecclam.
ut oraret: semel ob
seruans eundem cu
riosius uidit i ca
pella sci nicholay.
ipm in orone posi
tum quasi duobz
a terra cubitis in

aere eleuatum: Su
per quo fratri ille
dum admirans: su
bito audiuit ab y
magine crucifixi
ad quam conuer
sus sanctus doctor
orabat: prolatam
clarius istam uo
cem; Bene scripsi
sti de me thoma; Quam
ergo recipies pro
tuo labore merce
dem: Scribebat enim
tunc temporis: ter
ciam et ultimam
partem summe theo
logie. ubi de incar
cione natiuitate.
ac passione et resur
rectione christi tracta
bat; Et respondit tho
mas; Domine non ali
am mercedem reci
piam: nisi te ipsum;
Quia enim a domino
de mercede facta fu
it questio: dabatur
intelligi de propin
quo labori suo fo
re terminum impo
nendum. Nam re
uera postea pauca
scripsit. Congruam
itaque petiuit pro
remuneratione mer
cedem: ut haberet eum
pleno gustu refice
retur in patria: de
quo bibendo tanta

dulcedine dulcora
bitur in uia; Qua
liter eidem oranti
ut sibi reuelaret a
deo ueritas dubie
questionis. xps in
uisibiliter apparuit.
et ipse doctor orans
uisus est a terra in
aere eleuatus;

O quanti me
riti fuit sci
huius doc
toris oratio: in q
et archana diceret
et intelligeret mentem
ut et que peteret im
petrarit; Cum enim
parisius inter doc
tores circa sacram
tum dnici corporis
uentilaretur ques
tio: admodum
scrupulosa de dim
sionibus et acci de
tibus qualiter exi
sterent sine subiec
to in ipso mirabili
sacramento. et circa
hoc diuersa et sibi
discordantia magi
stri diceret et senti
rent: in hoc fertur
omnium concordas
se sentencia. ut quicquid
super doctas doc
tor decerneret et dif
finitiue proferret:
hoc dominus scola
ri concessisse teneret;

no

Expertū nāmq; fue
rant in alijs de eo
dem: quod ipse sub
tilius in omni qſ
tione ueritatē
attingeret. et eam
clarius edoceret:
Defertur itaq; qſti
o in scriptis ad ip
sum cum racioni
bus et argumēta
cionibz singulorꝝ;
Deuotus uero doc
tor arduam quеſ
tionis huius intel
ligenciam indicās:
more solito ut alt̄
moyses putauit.
eam esse querendā
a dn̄o et orone p̄

missa scripsit quod
sibi diuinꝯ spiritꝰ
reuelauit; Quo f̄co
iterū cum caterno·
ad altare oraturus
accessit et sup altā
re coram xp̄o tamq̄
summo magistro·
quaterno deposito:
sic deuote oronis·
eleuatis ad crucifi
xum manibus: ob
tulit thymiama·
dicens: Dn̄e ihū
xp̄e qui in hoc sac̄
mento mirabili·
ueraciter contine
ris ut res ⁊ ueritas
et mirabiliꝰ opi
ris ut omnium:
artifex ⁊ dei sapiēti

a. in quo te quero intelli-
gere. et veraciter edoceri:
queso te suppli-
citer. ut si ea que de
te scripsi vera sunt:
concedas michi il-
la docere et aperte
differere; Si autem
aliquid scripsi quod
fidei non consonum:
et ab huius sacramen-
ti veritate alienum:
impedias ne pro-
ponam que sunt
fidei inconvenien-
tia. aut non conve-
nientia huic mira-
bili sacramento:
Mirantes: mox ibi-
dem xpistus visibi-
liter apparens a so-
cio doctoris et ali-
quibus aliis fratribus·
observantibus: super
quaternum stans in
altari conspicitur·
taliter alloquens
sanctum suum; Bene
de hoc corporis mei
sacramento thoma
scripsisti. et bene de-
terminasti tibi pro-
positam questio-
nem: sicut ab ho-
mine in hac vita
degente potest in-
telligi. et humani-
tus diffiniri; Quo-
diu eius in oratione
persistente: visus

nota bene

est predictus doc
tor quasi per unum
cubitum a terra in
aere eleuatus; Ad
quod prodigium intu
endum prior con
uentus et plures
alii fratres conuocati
te uenientes corpo
ralibus oculis
aspexerunt et aliis
absentibus retule
runt ad dei gloriam
et sancti doctoris
testimonium ueri
tatis; Igitur sanctus
doctor certus effec
tus de ueritate p
posite questionis
tam luculenter

eam coram uniuer
sitate disseruit: quod
euidenter per eum qui
est ueritas edoctus
fuit; Quod ipse
orans uel meditans
sepius uisus est
quasi in extasi po
situs mente raptus;

In extasi sepius
orans uel me
ditans raptus
apparuit: et mul
ta que aliquan
do referre noluit
etiam rogatus a mul
tis: aspexit: Non
nunquam non
quedam retulit:
de quibus audien

tium animos se

cium annos septe
recepit; Erat autem
mirabile videre ho
minem viventem sē
sibus. et cum sensi
bilibus conversa
ri: subito rapi et m̄
te abstrahi. et quā
si ab hominibus
separari. et ad celes
tia elevari: quasi
non esset ubi cor
poraliter subsisteret:
sed ubi mentalit'
nota inhereret; Unde fer
tur: quod semel fu
it invitatus. ab
illustri rege fran
corum. sc̄o ludovico:
ad convivium mēn
se sue; Qui cum
se humiliter excu
saret propt' opus
studii. et scripture
cui intentus erat:
prior tamen pari
siensis. ipm̄ ex p
te regis. venire co
egit; Recedens q3
de studio sc̄o suo.
cum ymaginati
one. quam studen
do conceperat. contra
heresim manichei.
quam tunc tem
poris impugna
bat. sedens q3 ī mē
sa regis. iux' eum.
subito veritate si
bi divinitus inspi

rata sup͠ mensam manu p͠cuciens: dixit; Modo conclusū est: contra heresim manichei; uocans q; socium suum ex nomine ait; Surge scribe: quasi esset ī sua camera seu in studio celle sue; Prior autem tetigit eū: manu dicens; Aduertatis magister: quia nunc estis ī mensa regis francie: non in cella; Qui ad se rediēs. et aduert[illegible]ns ubi erat: erubuit: et ī clinans se ad regē. humiliter ait; Parcatis michi dn̄e mi rex: quia credebam esse in studio ubi contra predictam heresim inceperam cogitare; De quo sc̄us rex fuit plurimū admiratus et edificatus: quod in homine fieret tantus p͠ sp̄m raptus mentis; quem nō impediret in aliq͠ sensus carnis; Tunc autem sc̄s rex prouidus uocato scriptore mandauit ei quod statim scriberet que dicto docto

ti fuerant diuini
tus reuelata: Item
aliud simile de eodem;
Alia quoque
fuit apud
neapolim.
fertur eidem simile
contigisse; Cum enim
quidam cardinalis
legatus in regno
sicilie neapolim p
uenisset et audisset
prius a domino petro
tunc archiepiscopo capu
ano miranda de
fratre thoma sibi
referri rogauit lega
tus archiepiscopum qui
discipulus eius fu
erat ut cum eodem
doctore posset habe
re familiare collo
quium: cuius no
ticiam affectabat;
Cumque predictus doc
tor uocatus de suo
studio descendisset.
ad uidendum predic
tum legatum et
archiepiscopum: sed in
cum eis existens in
medio eorum sic men
te eleuatus et ab
stractus: ut nichil
eis priuatus loque
retur; Cumque expec
tassent diutius
sic abstractum: ce
pit sanctus doctor leta
facie dicere; Modo

no.

Inbeo quod quere
lum. de quo ad mi
rans legatus cum
nullum eis signum
reuerentie ostenderet:
cepit ipsum in corde
suo despicere; Cui
archiepiscopus ait: Domine
non mireminum quia
frequenter sic ab
strahitur: ut cum
quibuscumque personis
fuerit non loqua
tur; Et tunc archi
episcopus traxit
ipsum fortiter per ca
pum dicens: Ad
uertatis magister
quia cardinalis
legatus est hic: q

uerunt uolens uos
uidere; Tunc ille quasi
si de sompno contem
placionis euigi
lans: et aduertens
se esse medium inter
tantos michi nas
se reuerentur ad car
dinalem: petiuit
ueniam dicens;
Parcatis michi
domine; quia credo
bam esse in studi
o et occurrit michi
una pulchra raci
o ad propositum
super illo opere quod
nunc scribo que mi
ualde placuit et de
qua mirabiliter:

sum gauisus; Sed
uelut autem tunc
temporis summam
contra gentiles; De
quo cardinalis ad-
mirans: remansit
plurimum consolatus;
Hoc autem predictus
archiepiscopus pluribus
sepius enarrauit;
Qualiter in die do-
minice passionis in
sacro misterio ap-
paruit quasi raptus;
Semel etiam
in conuen-
tu neapo-
litano cum in die
dominice passionis sa-
crum misterium mis-
se illius diei deuo-
tus perageret: in pro-
secutione sacri mi-
sterij multis astan-
tibus subito uisus
est sic absortus ab
altitudine sacramen-
ti quasi diuinis
admissus interes-
set misterijs et do-
minicis xpi afflici pu-
taretur penis;
Quod indicare
uidebatur diutina
mentis eius abstrac-
tio: et inundans
profusio lacrimarum;
Quo sic diucius
permanente: admi-
rati fratres accesse

runt et ipsi tangē
tes ut prosequere
tur sacra misteria
a profunditate sa
cri secreti qua rap
tus esse uidebatur:
excitauerūt; Quē
post factum miste
rium aliqui frēs
et milites famili
ares rogauerunt:
ut sibi quid acci
disset in illo rap
tu eis dignaretur
ad edificationem
reuelare; Qui fa
cere renuit: et ne
reuelata pderet o
testauit; Visus etiā
fuit frequent cum

in tempe quadra
gesimāli cantaret
ille uersus; Ne pi
cias nos in tempe
senectutis quasi
raptus et in deuo
cione absortus mi
tis p fundi lacrimas
quas de occultis ui
debatur educere pie
mentis; Qualiter
circa finem uite su
e in raptu mentis
fuerit eidem secre
ta grandia reuela

Semel etiā ta;
iam existēs
in sc̄o seue
rino castro sororis
sue cum frē reynal

to socio suo et plu
ribus aliis fratrib
ordinis eo anno
quo de hac uita tn
siuit per triduum
fere pmansit ab
stractus a sensibz
propriis; Super
quo cum dña tho
dora germana sua
precipue cucurrer
quesiuit ab eius
socio quid hoc eet
quod fratri suo su
bito accidisset; Q
dixit ei; Frequent
magist in spu ca
pitur: cum secreta
aliqua contempla
tur: Numquam ta
men tanto tempe
sicut nunc: uidi ip
sum a sensibus cor
poris sic abstractu;
Tandem predictus
socius eius trahes
eum p capam forti
ter: quasi a somp
no contemplacio
nis excitauit; Qui
ad se rediens & sus
pirans: ait; Fili ra
ynalde tibi in se
creto reuelo prohi
bens ne in uita me
a: alicui audeas
reuelare; Venit fi
nis scripture mee
quia talia michi
sunt reuelata: qd

ea que scripsi et do
cui modica michi
respectiue uidentur:
Et ex hoc spero ī deo
meo: quod sicut doc
trine mee: sic cito
finis erit et uite;
Sicut enim deus
mirabilis moysi
qui legem iusticie
iudeis ~~dedit~~ dedit et attu
lit et paulo q̄ gen
tibus legem gr̄e p
dicauit supra hu
manum intellec
tum plurima reue
lauit: sic et huic
beato thome docto
ri qui de manu se
dentis in throno
utriusque legis librū
inuolutum accepit
et apertū toti eccl̄ie
exponendo porrexit
aliqua supra natu
rale lumen inge
nij reuelare placu
it. ut maiora sup
esse sciret que na
turali intelligen
tia non uideret; Se
ur doctor cui presē
tia non sunt abscō
dita: et reuelata fu
tura: Cui datum ē
ex hijs que meruit
scribere: potiora ui
dere;

De abstractio ne mentis eius a sē sibilibus;

Tanta autē
erat huius
doctoris m̄
tis abstractio: ut
interdū non percipe
ret se ledi in corpore
a corporali lesione;
Unde semel cum de
consilio medicorū
esset cauteriū uni
via recepturus: ait
socio suo; Cum ue
nerit qui ignem de
bet in tibia michi
apponere: facias me
hoc ante prescire;
Quod cum fieret
in loco in quo cau
terizandus erat se
ꝑparans extensa ti

bia: tanta fuit mē
tis abstractione le
uatus: quod calo
rem ignis et caute
riuum non ꝑcepit;
Cuius signū fuit;
quia de loco ubi ti
biam extenderat n̄
mutauit; Semel
etiam cum predic
tus doctor esset in
camera sua et dic
taret sup tractatū
doctri de trinitate:
candelam accensā
in manu tenens sic
in contemplatio
ne abstractus est:
quod candela ante
consumpta ē usqꝫ

ad digitos manus eius; Quibz ignē candele diutius in herentem doctor nō sensit: sed ipsum sine aliquo motu digitorū sustinuit donec defecit; Inhi buerat enim scrip tori suo: ut ipsum nullatenus uoca ret: quicquid ī ipso uideret; Simile de ipso parisius sepi us uisum fuit; Q° ciens enim opor tuisset fieri sibi mi nutionem: antequā minutor ad percu ciendū uenam ac cederet: ipse per contē placionem de abstrā cione mentis a sen sibus prouidebat; Et tunc sectiue mi nutor uenam percu ciens: sci doctoris ymaginationem ledere non poterat quem abstractum a sensibus inueni ebat; Fertur enim quod fuit miro in passibilis ex corpo rali complexione; Et ideo subito a le sivo corporis tur babatur; Unde di uinitus fuit ei cō cessum: ut ī corpe

passibili uiueret: et
interdum lesiuum
corporis non senti
ret; De gratia predicati
onis diffusa in la
biis eius: ac de mu
liere sanata a fluxu
sanguinis ad tac
tum cape ipsius;

P et preteri
dum est de
gratia predi
cacionis diffusa
in labiis eius in
proponendo populo
uerbum dei; Sermo
enim eius ad populum
non erat in curiosis
et persuasibilibus
tantum humane sa
piencie uerbis: sed
in ostensione spiritus
et uirtutis; Qui
deuitans uerba que
curiositati potius
quam utilitati ser
uiunt auditorum:
in illo suo uulga
ri natalis soli quod
non mutauit: p
ponebat saluti u
tilia et moralia
iuxta capacitatem
audiencium subtili
tates quoniam refer
seruans scolastice
discipline; Noue
rat enim quod pro
qualitate audien
cium: formandus

nota bene

est sermo doctorum: ista
autē reuerentia audi
ebatur a populo: quasi
sua p̄dicatio prodi
ret de celo; Neq3 enī
aliqs facere docebat
nisi que deus p̄ eū
faceret iux^a illud a
postoli documentū;
Nichil audeo loq^i:
eorum que p̄ me nō
efficit xp̄c; Unde
uerba sermonis e
ius ardebant ut fa
cula: et consequen
ter corda audienti
um ad amorē dei.
et compunctionem
animi inflamma
bant dn̄o coopera
te et sermonem cō
firmante sequenti
bus signis; Cum
enim semel in epdo
mada sc̄a rome in
ecclia sc̄i petri de pas
sione dn̄i deuotissi
me predicasset et
populum ad compassi
onem et ad lacri
mas prouocasset:
in sequenti die re
surrectionis dn̄i ce
lebritatem predicans
de gaudio resurrec
tionis xp̄i sicut ad
compatiendū ita
ad congaudendū
audientem populum
mirabilit^er excitauit;

facta q3 est prouo
cacio deuotionis ma
gna in pp̄lo: et ce
perunt oms̄ in dño
exultare; Cumq3 pt̄
predicationē de pul
pito descendisset: mu
lier quedā que fluxū
sanguinis mlto te
pore paciebatur: nō
curari poterat alicu
ius remedio medi
cine: accedens teti
git fimbriam cape
eius credens se meri
tis eius posse sana
ri; Que mox ut te
tigerat: se sensit a
predicta infirmita
te liberatam; Et se

quens eum usq3 ad
conuentū frm̄ scē
sabine beneficium
salutis quod rece
perat: fratri raynal
do eius socio indi
cauit; Qui postmod
pluries et pluribz
frm̄ miraculū ad
dei laudem et scī doc
toris preconium
recitauit; Felix doc
tor qui simul miracu
lo claruit: ut salua
tor; Cuius fimbri
a dum tangitur:
mulier a profluui
o sanguinis libera
tur; Ut sciretur qn
ta uirtus erat ī scī

doctorus anima: ex
quo tante uirtutis
effectus inuenieba
tur in eius capa;

De uera eius humi
litate ac mititate

xxxi. Fuit cordis;
autem pre
dictus doc
tor exemplo et doct
rina magistri sui et
domini nostri ihesu
xpi: uere mitis et
humilis corde; Vn
de de sua humilita
te fertur ipsum in
puritate conscien
tie sue dixisse: Re
gracior deo: quia
numquam de mea
scientia seu magi
strali cathedra. nec
de aliquo actu sco
lastico habui mo
tum inanis glorie:
qui meum a sede sua
extolleret animum;
Et si primum mo
tum preuenientem
racionem habui: eun
dem rationis sup
ueniente iudicio
depressi; Non enim
potuisset in tam
sublime erexisse
animum ad diuina:
nisi in fundamen
to humilitatis sua
a deposuisset hu
mana; Erat enim

sibi conscius a deo
habere scientiam q
dederat; Ideo cz in
animo suo motum
vanus glie non
habuit noxium;
qui cotidie sciebat
sibi fieri divine ve
ritatis influxum;
Sciebat enim quod
ubi humilitas: ibi
sapientia; Unde
quando potuisset
ipse a sua sublimi
speculacione divi
norum ad yma de
duci: sic erat in con
versacione tractam
bilis in locucione
suavis ut vere os

tenderetur ab illis
forma exemplatur
descenderet: cuius
vitam meruerat
contemplando in
telligere et scriben
do docere; Cuius hu
militatis indicium
ex eius humili con
versacione ostendi
tur: ex qua quales
fuit interior eius
animus edocetur;

Exemplum unum
de humili conversacio
ne eius;

Refertur enim xxxii
de eius hu
mili con
versacione: quod

tum semel in conuē
tu bononie esset ipse
et more solito per
claustrū contēpla
tiuus incederet: frē
quidam alterius ꝯ
uentus qui doctorē
non nouerat uenit
ad eū petita et obtē
ta licencia a priore.
qđ cum frē quem
primū inueniret
in ciuitatem ad su
a negocia ire liceret:
Et dixit ei; Bone
frater prior mādat
qđ ueniatis mecū;
Qui statim incli
nans caput: secu
tus est eū; Post q̄

cum non posset sic
festinanter incēdere:
frequenter arguit
a socio: se humili
ter excusabat; Cum
uero qui eum no
uerant ad miratū
quod tantus doc
tor post frēm modi
ce condicionis in
cederet: cogitantes
hoc ex errore alicq
cōtigisse: indica
uerunt illi frī quis
esset ille quē post
se duceret; Qui cō
uersus ad frēm ho
mam petiuit ueni
am: ut eius igno
rantie īdulgeret;

45

Et conuersis predic-
tis ciuibus ad ma-
gistrum cum reue-
rencia. et interrogan-
tibus de tante humi-
litatis exemplo: be-
nigne respondit; Quo-
niam obediencia perfici-
tur omnis religio:
qua homo homini
propter deum se subicit. si-
cut se deus homini
propter hominem in-
clinauit. O felix hu-
milis anima. quam
dignitas magistralis
non extulit: nec tan-
ti doctoris status et
dicio a radice humi-
litatis auulsit; Cui
non est uisum aliquam
excusacionem oppone-
re: ubi ex uerbo prepo-
sitis innotuit obedi-
re; Qui quamuis
non esset discursi-
bus assuetus. qui
diuinis meditaci-
onibus erat inten-
tus: in promptu tamen
habuit obedienciam.
quam esse nouerat.
uirtutum omnium
et humilitate ma-
gistram; Item aliud
exemplum de eius
humilitate;

Aliud fuit hu-
militatis
indicium · xxxiii ·

apparuit: dum se
mel parisius qui
dam religiosus ex
aminandus et li
cenciandus p cā
cellariū in vespis
sicut moris est de
propositis ques
tionibz opinionē
veritati contrari
am sustinuit: qm
in scolis parisius
determinauerat scs
doctor; Cui vir il
le mitissimus nō
obstitit. sed p̄tm̄
sit: non reputās
sibi p̄iudicari; In
quo ei fuerat a ma
~~gistro ad huc no~~

gistro ad huc nouj
cio ita contra dictū;
Sic qz tamquam
vere humilis qui
sui contemptum
magnanimus contē
pnebat: quietus m
te et verbo tranquil
lus redijt ad conuē
tum; Fres vero qui
secum fuerant ma
gistri sui iniuriam
egre ferentes: dixe
runt ad eum; Ma
gister nos grauiter
offensi sumus: qa
ille magister contra
opinionem et doc
trinam vestram sic
tenuit: Vos autē

non debuistis: hanc
ueritatis iniuriam
coram omnibus ma
gistris parisiensibus
sustineret; Quibus
quietus magister
et humilis: mansu
ete respondit; Fratres
uisum fuit michi no
uo magistro in suo
principio esse proce
dendum: ne confun
deretur in conspec
tu omnium magi
strorum: De mea uero
doctrina non dubi
to: quam operante
deo fundatam et fir
matam in sanctorum auc
toritatibus et rationibus

ueritatis; Si tamen
fratribus aliud expe
diens uidetur: cras
tina die supplebit
postero quod omi
si ex causa; In cras
tinum igitur cum
ad idem in aula e
piscopi ut moris
est magistri et ba
chullarii conuenis
sent et eedem ques
tiones fuissent per
magistrum licentian
dum sine correctio
ne aliqua repetite:
sanctus thomas doctor
cum omni modera
mine dixit; Magi
ster ista uestra opi

mo salua ueritate
teneri non potest:
quia est contra ta
le concilium manife
ste; Unde oportet
uos aliter dicere: si
non uultis a con
cilio discordare; Et
ille aliter dicere cepit:
sed opinionem in
sua non mutauit;
Contra quem iterum
tum fortius argu
ens et concilium
ipsum adducens: com
pulit eum suum
confiteri pudorem
reuocando errorem
et petere humiliter
a suo doctore scire

plenius ueritatem;
De quo magistri
et alii qui aderant
mirati sunt uniuersi:
de tranquillitate
mentis et uerbi: qui
sic arguebat ad uni
uersitatem: quasi do
ceret discipulum
et quod tante scientie
subito profuisset
mirabiliter docu
mentum ut suum
locum haberet et
debitum occulta
uirtus animi: et ueri
tas manifesta ma
gistri; De subtili
tate intellectus et in
genii et capacitate

.xxxiiij.

memorie eiusdem
ab doctoris;
Subtilitate uo
intellectus.
et ingenii. s[an]c[tu]s doctor
precellebat: quam
ei sp[iritu]s sapientie dei
subtilis dederat. cu[m]
quo p[er] gr[ati]am habita
uit; Unde fertur di
xisse aliquando fa
miliari colloquio
studentibus non ad
ambitum in anis
glorie: sed ad pre
conium diuine lau
dis et gr[ati]e: quod nu[m]
quam libru[m] legat.
quem diuino adiu
tus sp[irit]u non intelli
geret. et ad profun
dum libri misteriu[m].
non ueniret; Dig
num namq[ue] erat.
ex quo scrutationi
diuinor[um] totus in
tenderet: ut deside
riorum uiro diui
nus sp[iritu]s nichil ab
scondere. sed ei quod
facere doctrine erat
necessarium reue
laret: Cuius inge
nii subtilitatem et
acumen intellige[n]
tie ac rectitudine[m]
iudicii euidenter
ostendunt: multi
tudo librorum quos
edidit et summarum

nouitas· quas inue
nit. sensus q3 scrip
turarum abscondi
ti· quos prodixit i
lucem; Fuit quoq3
idem doctor magne
memorie. tante q3
capacitatis et rete
tiue uirtutis: ut
hoc quod semel le
gendo caperet· per
petuo retineret· ut
uideretur in eius
anima· continue
fieri scientie habi
tus· quem sic collec
tum habebat in a
nimo· quasi exem
platum haberet in li
bro; Quod etiam

ter patuit· in illo mi
rabili opere· quod
ad preceptum dni
urbani pape· super
.iiii^or. euangelia· de
dictis scorum compo
suit et contexuit;
Que ipse perlegens
in diuersorum mona
steriorum libris· fertur
pro maiori parte
ita memorie com
mendasse: quasi
scorum dicta· habuis
set pre oculis· que
prius legisset in
libris; In signum
autem et indicium
euidens· quod idem
doctor in thesauro

memorie quasi col
lectam scienciam
possideret: ueridica
socii sui fratris raynal
di. suorumque studencium
um et scriptorum rela
cione ueraciter est com
pertum. quod ipse de
diuersis materiis
tribus scriptoribus
et interdum quatu
or in camera sua
eodem tempore ipse
dictabat: ut uide
retur deus simul ei
intellectum diuer
sas infundere ueri
tates; Que simul
posset non absque
specialis dono gracie
pluribus dictare:
ut non uideretur
ignota discurren
do perquirere. sed
quasi quasi collec
ta in memoria de
thesauro sciencie
effundendo aperire;
Uidebatur namque
huius doctoris sci
encie habitus esse
quasi quidam in
undans doctrine
fluuius scriptura
rum: qui de super
oriens in eodem
de diuine sapien
cie fonte descenderet
quem in diuersos
libros qui diuisos

[illegible]

rivulos derivaret;
Retulit quoque scrip-
tor suus quidam
bruto cucius no-
mine trecorensis
dyoc. quod postquam
dictaverat sibi et
duobus aliis scrip-
toribus quos ha-
bebat: tanquam
fessus pro labore
dictandi ponebat
se idem doctor pro
pausacionis gratia
ad quietem in qua
etiam dormiendo
dictabat; De cuius
ore dormientis que
audiebat predictus
scriptor: redigebat
in scriptis: conti-
nuando materiam
de qua ante scrip-
serat cum singulan-
do dictaret; Qua-
liter fuit pius be-
nignus et miseri-
cors erga omnes;

Fuit factus xxxv
thomas doc-
tor carita-
te ac pietate diffu-
sus ut alios ex se ip-
so preveniret in
gratiis: quibus
datus erat divini-
tus ut splenderet
in doctrinis; Erat
enim miro modo
benignus in animo:

qui totus erat su

Cor.

qui totus erat suauis
in uerbo et liberalis
in facto. ut ostenderet
quis eius spiritum habi
taret in mente: cu
ius tanta suauitas
procedebat ex ore;
Ut unusquisque ei
totius conuersati
onis eius uidisset
effigiem: mentis
eius potuisset intel
ligere sanctitatem; Q.
licet supra modum
contra peccantes
insurgeret. ipse qui
peccata nesciret: sic pro
amore iusticie et
salute anime pro
ximi iudicaret pla

cito consulebat contra
tra culpam insur
gere: ut prelatus
ex suo consilio fie
ret simul criminis
persecutor et hominis
liberator; Ut sic
in subdito crimen
deficeret: et homo
cum crimine non
periret. Et quam
uis ipse sanctus se dif
ficili crederet ut homo
peccaret. similem
sibi unumquemque exi
stimans in innocen
cia ut in natura.
cum constitisset a
liquem ex infirmi
tate peccasse: sic a

lienas deflebat cul
pas· ut proprias; Il
lius imitatus exē
plum qui p̄ cōpas
sionem proprius u
rebatur incendiis·
in defectibz alienis;
Ex qua benignitati
te caritatis quadā
mirandus effect'
ex corporali eius
aspectu· sic uidebi
tur ori: ut nemo
ip̄m aliquandiu
alloquando et secū
conuersando po
tuisset aspicere:
quem non conti
geret· grām cōso
lationis sp̄ualis

hauriere; Sicut il
li qui secum conu
sati experti fuerūt:
cum deuotione sē
pius retulerunt;
Hoc autem sine
sp̄s sci presentia·
esse non poterat:
de quo tanta grā
procedebat; Unde
ex diffuse caritatis
eius radice: qui
dam fructus pie
tatis erumpebat
in ramis; Erat
namqz miro mo
do compaciens pau
peribus et indigē
tibus: quibz de
p̄priis suis et de

bus aliis quotiēs
poterat liberaliter tri
buebat nichil sibi
reseruans de rebus
superfluis: pro supplē
dis defectibus ali
enus; Qualiter cō
tempsit diuicias
et honores et gl'am
huius mundi;
.xxvi. Sic autē sanctū
doctorē di
uina sapi
entia que melior
est cunctis omnibz
quam ipse sibi a
iuuentute sua spō
sam acceperat. in
ebriauerat caritā
te: ut nichil mū

danum alii cederet
mentem eius; Cū
enim esset ipse de
nobili genere. et
rerū temporaliū
copiam concupis
cere. et honorum
gl'am potuisset ā
bire: diuicias ta
men magis sibi
computauit et glo
riam sequi xp̄m
pauperem. et humi
lem: quam diui
ciis huius seculi
affluentem gradū
temporalis glorie
obtinere sublimē;
.no. Unde fertur quod
semel rediens cū

suis studentibȝ de
scõ dyonisio quo
uerat scõrũ reliq
as uisitare. et uidis
set de propinquo
ciuitatem parisiē
sem: dixerũt ei stu
dentes: Videte ma
gister: quam pul
chra ciuitas ē pa
risius; Velletis ne
esse dñs huius ci
uitatis? Expecta
bant enim ab eo:
aliquod uerbum
edificationis au
dire; Qui respon
dit; Libentius uel
lem habere omeli
as crisostomi: su

per euangelium scī
mathei; Ciuitas e
nim hec si esset me
a propter curam
regiminis: contē
plationem diui
norum michi eri
peret: et consola
tionem animi ī
pediret. quam scrip
tura donaret; Quan
to enim quis amo
re temporaliũ premi
tur: tanto pericu
losius a celestibȝ
elongatur; Quā
tum autē despexe
rit honores et di
uicias temporales:
liquido patuit n̄

solum cum om̄ia
reliquit que cō cu
piscere potuit: s3
et cum magnitu
dine animi obla
ta despexit; Cum e
nim dn̄s clemēs
papa . iiij . qui eū
dem carum habe
bat archiepiscopa
tum neapolitanū
cum addicione re
dituum monaste
rij sc̄i petri ad arā
sibi obtulisset bul
lam et3 misisset:
sc̄s doctor dignu
tatem recipere et
redditus possidere
penitus recusauit;

Et quod non pro
moueret eum ad
similia ulterius:
humiliter exorauit;
O felix doctor cō
temptor seculi a
mator celi: qui fe
cit quod docuit.
qui sic terrena des
piceret: quasi pig
nus haberet posses
sionis celestium
que speraret; De
naturali disposici
one et habitudine
corporis sc̄i thome.

Naturalis au
tem dispo
sicio et habi
tudo corporis sc̄i ·xxxvii·

thome traditur fu
isse talis; Fuit siq̄
dem magnus ī cor
pore: procere ꝛ rec
te stature: que rec
titudini anime
responderet; Colo
ris tritici ad tem
porate complexio
nis iudicium; Ma
gnum habens ca
put sicut ꝑfectio
nes uirtutū ani
malium que ra
cioni deseruiunt:
organa perfecta
requirunt; Fuit
qꜫ aliquantulū
caluus teneritue
ꝯplexionis in car
ne. ad iudiciū ap
titudinis intelligē
cie eius in mente;
Fuit quoqꜫ uirilis
robore: cum se ad
aliquos actus ui
rtutis corporee exer
ceret; Qui etiam
ex uirtute animi
nichil terribile ti
muit: qui preter
hunc in diuina si
bi assistente uir
tute confidit. ut
uideretur deus tā
nobile corpus ꝛ
organū preparasse:
quod ad actus ui
rtutum seruiret o
bediens quod nū

quam esset racio
nis iudicio contra
dicens; In terroribꝫ
autē aeris tonitrui
et tempestatis: qᵃ
pro scuto se muni
ens crucis signo:
dicebat; Deus ī car
ne uenit: deus pro
nobis mortuus ē
et resurrexit; De stel
la que uisa fuit des
cendere et stare sup
Anno Eum;
autem quo
scs doctor ex
hac luce migrauit:
signum luminis
apparuit sup eum;
Cum enī quadam
die decumberet in
camera sua discre
siatus in corpore
apud neapolim: io
hannes copri de ne
apoli cum germa
no suo scilicet frē
bono filio ordinis
predicator gracia
uisitationis iuit
ad ipm; Et ambo
simul uiderūt in
trantem p fenestrā
camere stellam cla
rissimam magni
tudinis et mēsu
re ipius fenestre:
Stetit qꝫ sup cap
et supra lectum ī
quo iacebat īfir

xxxix.

mus: per aliquam
moram temporis:
et ipsis uidentibus
post paululum unde
uenerat inde dis
cessit; **De tempore
et itinere quo cepit
infirmari et de mi
raculo in allectibus
sibi diuinitus p̄
ptis;**

Post hec autem
tempus ad
uenit quo eundum
sibi fuit ad gene
rale consilium lug
dunum. quod fuit per
gregorium papam. x.
celebratum in kalendis.
maii. sub anno
domini incarnatio
nis. m. cc. lxxiiii;
mandauerat siqui
dem idem gregorius
papa. sancto thome propter
eminentem eius sci
entiam ut ad dic
tum concilium ue
niret secumque de
ferret librum quem
de mandato urbani.
pape. iiii. fecerat con
tra errores greco
rum de quibus e
rant in eos con
cilio ad quod uo
cati fuerant: ra
tionabiliter argu
endi; Recedens a
predictus doctor

de neapoli et vers⁹
romam dirigens
gressus suos: tran
siens p campaniā
venit magentiam
castrū quod erat do
mine francisce nep
tis sue; Ubi cū cor
pore cepisset langu
escere: pene totali
ter amiserat appe
titum: Medico au
tem magr̄o ioh̄n
de guidone queren
ti ab eo si aliquē
cibum appeteret: a
it; Forsan allecti
a qualia parisius
deferuntur: come
derem si haberem:

sed in istis partibꝫ
non habentur; Dū
itaqꝫ medicus egres
sus esset ab ipso:
occurrit cuidam qui
onus piscium in a
nimali de fracina
detulerat; Qui re
quisitus cuiusmo
di pisces deferret:
sardas inquit de
fero; Putavit tū
medicus aliquos
forte pisces alios
in illis sibi occur
rere: quos illi de
ferret si sibi fortas
se placerent; Mi
rum negociū no
uum qꝫ pro miro

scõ apparuit mira
culum; Ut enim ĩ
una castella quererent:
allecia recentia et
non sardas inueni
unt in eadem: quam
quam non dubiũ
prout affirmabat
uenditor piscium:
sardis ipse non
allecia comparasset
que numquam ĩ
illis partibus cõ
tingit recentia rep
periri; Deferuntur
noua scõ uiro al
lecia: diuinitus
preparata; Sed
nec de illis gusta
re noluit: alicuius

admirans diuine
pietatis beneficiũ:
sed diuine tantĩ
prouidentie se cõ
misit; Secutus
exemplum dauid: qui
desideratam aquam
gustare noluit. quam
sibi trium fortiũ
probitas diuino
miraculo procu-
rauit; Multis itaque
certũ quaque in
nocuit dictum p
digium: qui et de
predictis allecib3
comederunt; Re
mansit que mira
culum usque in p
sentem diem ĩ co

Ita illa regione diuul
gatum; Qualiter
finem uite sue pre
uidit et predixit; in
monasterio fosse
noue;
Dein de diebus
aliquibus
interiectis scs doc
tor paruumper conua
luit: et uersus ro
mam itinere quo
ceperat pergere cep;
Transiens qz iuxta
monasterium fosse
noue cisterciensium
ordinis in uitatur
ab abbate et mona
chis cum multo
caritatis affectu.
ut ibidem recreati
onem reciperet us
qz ad perfectam cor
poris sanitatem:
predictum mona
sterium est ingres
sus; premissa qz
oratione coram
altari in ecclesia
cum secundum claustrum
intrasset: facta est
manus domini sup
eum et tactus spiritu
dei finem suum pro
cognoscens iam
proximum imminere:
clara uoce mul
tis audientibus
ad socium suum con
uersus in hec uerba

predixit; Fili karissime
te. Hec requies mea
in seculum seculi: hic ha
bitabo quoniam elegi eam;
Quasi diceret: Hic
fient uite et uie me
e terminus. et post
uite laborem in re
quiem duraturam
in seculum seculi: perman
sibo: Felix doctor qui
suum de ergastulo:
corporis preciret
meruit exitum simul
et eterne felicita
tis ingressum: pariter
cuius simul sue quie
tis ad uite princi
pium et laboris ter
minum et occasum;

Paratur igitur ei
dem locus honestus
in camera abbatis
ad corporis quietem
et ceteris concomitan
tibus pro ut meli
us fieri potuit cum
multo karitatis af
fectu; Ubi cum sanctus
doctor pluribus di
ebus grauatus in
firmitate decumberet:
monachi cum tan
ta reuerentia et hu
militate ei seruire
ceperunt ut etiam pro
priis humeris pro
eodem ligna de sil
ua deferrent; Erat
enim yemps; Ipse

non doctor pius ⁊
humilis: famulis
dei compaciens di
celitur; Unde hoc m
ut servi dei servāt
hominum: et bonus
tantum deferant
quo laborant: Ce
pit autem de die
in diem: langor
corporis increscēt;
Nec sic sc̄s doctor
a doctrine fluen
tis: se poterat con
tinere; Rogatus
nempe ibidem ab
aliquibus mona
chis qui capere po
terant ut aliquid
memoriale scienti

e et doctrine sue eis
in fine relinque
ret: breviter ipsis
exposuit salamo
nis cantica canti
corum ut in can
ticum celestis gl'i
e transiret studi
um ecclesiastice
discipline; Et be
ne congruit sc̄o
doctori trāsituro
de ergastulo corpo
ris qui celestis au
le epistalamiū de
proximo cantatu
rus cum angelis
in dilectis sponsi
xp̄i et ecclie thala
mum ītroducus

aduenit; Qualiter
deuote ac fideliter
in extremis suscep
tis ecclesie sacramen
tis suauiter doctri
nam in manu sancte
romane ecclesie dere
linquens obdor
miuit in domino;

.xlv. Inualescente autem
morbo et defici
ente corporis
uirtute: cum ma
gna deuotione pe
tiit exhiberi sibi sa
cratissimum corpus
xpisti; Quod cum
reuerenter fuisset
ab altare et mona
chis deportatum:

et ipse prostratus
ad terram debilis
corpore fortis men
te. suo domino obui
am occurrisset:
cum lacrimis et
mira deuotione
orans requisitus
ut moris est eccle
siastice disciplinae.
si crederet quod in
illa ostia conse
crata esset uerus
dei filius qui exi
uit de utero uir
ginis et pro no
bis pependit in
cruce et mortuus
est et tertia die re
surrexit. Ubi no

ce attenta deuotio
ne cum lacrimis
respondit; Si ma
ior scientia quam
fidei integritas et
in fallibilis eius
ueritas haberi in p̄
senti exilio. de hoc
sacramento habe
ri posset: nulla respō
deo; Quia uere cre
do et pro certo scio
hunc esse uerum
deum et hominem
eterni patris et uir
ginis matris fili
um dn̄m ih̄m xp̄i
stum et sic puro cor
de credo et ore con
fiteor; Sic itaque

deuote et cum lacri
mis accepit illud
munificū sacramē
tum; Fertur autē
cum illud sumeret
hec uerba premisse
dicens; Sumo te
preciū redemptio
nis anime mee. ui
aticum peregrina
tionis mee. pro cu
ius amore studui
uigilaui et labora
ui te predicaui. te
docui nichil umq̄
scienter contra te
dixi; Siquid au
tem de hoc sacra
mento et de aliis
misteriis benedixi

aut scripsi: totum
relinquo correctio
ni sce romane eccle.
in cuius obedien
cia nunc transeo
ex hac uita; Sus
cepto autem sic de
uote uiuifico sac
mento: sequenti
die extreme uncti
onis sacramentu
dari sibi deuote pe
tijt et suscepit: O.
cum in tota deuo
cione ad singulas
formas uerborum
sana mente respo
disset: prescius
sui felicis transi
tus iunctis ad de

um manibus spi
ritum suum creato
ri suo recomendans
feliciter obdormi
uit in dño. hora
matutinali nonis
marcij. incohante
tunc dñice incarna
cionis anno. mo.
. cc. lxxiiij. uite aut
sue anno. xlixo. ter
minante: et anno
quinquagesimo
incohante; Conue
niens enim fuit:
ut quadragesimum
nonum et ultimum
annum uite sue pfi
ciens: transiret i
annum quinqua

gesimum eterne le
titie iubileum; De
sollempnibus exequi
is ac sepultura sci
ptionis in monas
terio fosse nove;
Inter fuerunt au
tem in eius fe
lici transitu
plures fratres or
dinis predicator
de diversis conventi
bus. spiritualiter co
uenientis gagetani
et anagine. qui ad
videndum et visitan
dum predictum doc
torem convenerant
ac etiam multi fratres
ordinis minorum;

Cum ergo predictus doc
tor multis signis et
iudiciis sanitatis cla
rus obisset: abbas
et monachi predicti
monasterii cum ce
teris religiosis ac
nobilibus viris pa
trie. circa corpus
sancti doctoris sollemp
nes exequias hono
rifice celebrarunt;
Affuerunt namque fu
neri et exequiis epus
terracinensis dominus
franciscus ordinis
fratrum minorum cum
ceteris religiosis su
perius memoratis
ac etiam multi no

biles de campani
a. quoꝝ quā plꝰ
attraxerat natura
lis affectio paren
tele. cū multos ha
beret in illis parti
bus consanguini
tate coniunctos:
Nonnullos uo
prouocauerat fa
ma sciencie: ⁊ exē
pla sctātatis eius
et uite; Celebran
tur itaqꝫ sollemp
nes exequie sācti
doctoris ⁊ occur
rit neptis eius
nobis dn̄a fran
cisca ad ostiū ipi
us monasterii.

quia mulieri in
troire monasteri
um non licebat:
scdm ordinis ī
stituta; Defertur
qꝫ funus illuc ad
eius instanciam:
ad uidendū sibi
ex grā speciali;
Ubi quantis la
mentacionibus
more pr̄ie deplo
ratum fuerit cū
eiulatu ⁊ clamo
re lugubri: uix ab
aliquo posset cre
di; Cumqꝫ planc
tus et gemitus tā
lugubris psona
ret: mirū dictu.

Mulus cui scs doc
tor insederat. eade
hora fracto fune de
stabulo exilyt. et
nullo ducente ue
niens et appropin
quans ad feretru
eo cp uiso. ibidem
sine alia infirmi
tate mortuus ce
cidit et defecit; Ut
etiam in brutis
animalibz deus
ostenderet: quod
magnu lumen
ecclesie defecisset;
Post hec autem
delatum est corp
sacru ad ecclesia:
et ibi ante altare

uenerabit tumula
tum. et glebe terre
traditu quod totci
us mundicie fue
rat alabaustrum.

De fideli testimo
nio frīs raynaldi
de scitate ac uirgi
nitate sci thome;

Tunc frater
raynaldus
de piperno
ordinis predica
torum surgens i
medio: predicau
et ad edificatione
astantiu qui au
dire desideraliunt
merita et peccom
a sci doctoris: et

xliii

ad laudem eiusdē magistri sui de sci tate uite eius ta le dedit testimoni um ueritati; Ego inquit istius sci doctoris totius ui te et conscientie testis sum qui fre quenter in uita sua. & nūc in ulti mo fine suo confes sionem eius gene ralem audiui; De quo testificor corā deo: quod ipsum sē per ita purū inue ni: sicut puerum quinqȝ annorū. quia numquam

carnis sue sensit contagium. nec ha buit aliquis mor talis criminis in uoluntate consē sum; Hic est frat raynaldus socius indiuiduus sācti thome: qui in uita sibi sedule in om nibus ministrauit. et seruiuit ut ma gistro discipulus. ut pātri filius. ut scō deuotus; Cir ca quem oportue lut eum gerere tā quam nutricis officium: ppter ab stractionem eius

quasi continuam
et frequentem ad
celestia mentis rap
tum; Ut sic abstrac
tum ab exteriori
bus preveniret eti
am ipsum oporteret
de necessariis cor
poris alimentis.
et preparare ante
ipsum quod sumeret
ne in hiis que no
cerent: error conti
geret: si abstractus
continue in sume
dis erraret; De
signis que in ho
ra sui transitus
visa sunt et osten
sa;

Non defuerunt .xliiii.
autem in eius
transitu sig
na miranda et ma
nifesta: que sancti
doctoris indicarent
exitum. et eterne feli
citatis presignarent
ingressum;
In hora enim tran
situs sancti thome qui
dam monachus pre
fati monasterii o
rans in ecclesia:
paululum obdormi
vit: Et ecce vidit
stellam splendidis
simam super mona
sterium cadere duas
que stellas alias de

celo descendentes eius
dem fulgoris cum
prima: post paulu
lum primã stellam
quam prius uide
rat ad celestia sb
leuare; Postqm̃
uisionem mona
chus a sopore solu
tus audiens pul
sari tabulam sig
num obitus sacti
doctoris qui in ho
ra predicte uisio
nis obierat: intel
lexit quod illa ui
sio demonstraret
felicem transitũ
sancti thome cuius
anima tunc decor

pore exijt: quando
prima stella cum
alijs duabus in
celũ ascendit; xlv.
Aliud quoqz
signũ: in ipso
monasterio appa
ruit; Nam quedã
stella ad modũ
comete tribus di
ebus ante sci doc
toris obitum sup
monasteriũ uisa
fuit: que etiam
in die aliquando
uidebatur: Que
cum ignoraretur
quid significaret
dum apparuit: os
tendit prefati doc

toris transitū dū
cessauit; Nam sco
doctore deficiente:
ipsa defecit;
Aliud etiā sig
num in con
uentu neapolita
no apparuit: fr̄i
paulo de aquila
magne probita
tis et fame uiro
in illa hora ī qua
sc̄s doctor migra
uit a seculo ī mo
nasterio fosse no
ue; Vidit enim
in uisione ymā
ginaria predic
tum doctorem in
scolis legentem

neapoli coram mlᵗᵒ
titudine copiosa
scolarum ⁊ fratrū
paulum apl̄m sco
las intrantem cū
multa societate
scōrum; Cui cum
thomas doctor de
cathedra descende
uellet occurrere:
paulus ait quod
legeret et profeq
retur quam incē
perat lectionem;
Quem sc̄us tho
mas rogauit ut
ei diceret: an in
eplis suis uerum
habuisset ītellec
tum; Cui apostolus

respondit; Quia ple
num habuerat ītel
lectum: sicut potest
quis uiuens in cor
pore de illis habere;
Et subdidit dicēs;
Volo ut mecū ue
nias: et ducam te
ad locum ubi cla
riorem habebis de
omībz intellectū;
Videbatur qz ipm
p capam ēē scolas
secum educē; Tūc
pdictus frater pau
lus cepit fortiter:
alta uoce clama
re dicens; Succur
rite frēs succurri
te: quia frater tho
mas tollitur a
nobis; Ad cuius
clamorem excita
ti frēs interroga
uerunt cū quis
clamans in uisi
one uidisset; Quo
referente seriem ui
sionis hora nota
tur: et inuentum
est post ea hanc fu
isse qua doctor fu
erat ex hac luce
subtractus; Felix
doctoris anima
cui celestes ciues
obuiant: ut ad
celestia regna p
ducant; Et quē
habē meruit dum

uiueret scientie

Cor

invenerit scientie in
structorem: dum ex
hac vita transiret
habuit ad celestem
gloriam conductorem;
Quod fratri alberto
theotonico fuit eius
transitus revelatus;
Non est autem
pretereundum
silentio si
mile quod eadem
die transitus sancti
thome. frater albertus
theotonicus reveren
dus doctor et episcopus
existens apud colo
niam vidit; hic
enim in mensa dis
cumbens presente

priore conventus
cum aliquibus
fratribus: cepit subi
to lacrimari; Pri
ore vero causam
lacrimarum querente
ti: ille respondit;
Frater thomas de
aquino filius me
us in christo qui fu
it lumen ecclesie:
ex hac luce migra
vit; Tunc nota
tur dies a priore
presente: et reper
tum est post ea sanctum
doctorem thomam
eadem die ex hac lu
ce migrasse; *Qua*
liter in die sepul

ture ipsius subpri
or monasterij fos
se noue fuit a ceci
tate oculorum sancti
thome meritis libe
ratus;
Antequam factum cor
pus eius fu
isset traditũ sepl'
ture: dompnus io
hannes de ferenti
no monachus et
subprior monastē
rij fosse noue pāssi
ens in ocłis pene
omnimodam ceci
tātem: emisso uoto
ad sc̄m. fecit se duci
ad corpus eius; Ad
cuius pedes cum de

uocione et reuerē
cia prostratus: ap
plicuit se funeri; Et
ponens faciem su
am sup faciem il
lius: orauit deum
ut meritis sc̄i tho
me. uisus benefici
um quo carebat:
recipere mereretur;
Qui statim pfecte
illuminatus: cla
mauit coram to
to conuentu ibidē
presente; Benedc̄s
deus: quia meritis
sc̄i thome uisus ē
michi pfectissime
restitutus. et ita cla
re uideo sicut ante;

[C]hic postmodũ um
brati ceri ecclesie e
piscopus fcũs fuit;
De primo miracu
lo suauissimi odo
ris fcõ in prima
translatione sacri
corporis sci thome. ⁊
de integritate eius
i membris ⁊ uesti
bus diuino munere
conseruatis; In trãslacone sci thome. lc. i.
Post sepultu
ram sancti
thome. cogi
tantes ablas ⁊ mõ
nachi ⁊ timentes.
ne forsan in poste
rum corpus sancti
doctoris ipsis inuitis
auferretur et trans
ferretur a dicto mo
nasterio procurã
tibus fratribus
sui ordinis pro mã
datum summi põ
tificis presertim
quia sub deposito
ibidem fuerat cõ
mendatũ. et frater
raynaldus socius
eius fecerat inde
recipi publicum
instrumentũ. et
idem doctor man
dauerat corpus
suũ ad fres sui or
dinis apud neã
polim congruo tẽ
pore deportari. de

nocte secretissime
paucis arbitris. trans
tulerunt ipsum de ec
clesia ad capellam
sancti stephani iuxta
claustrum. ut sepul
ture eius ignotus
ceteris esset locus.
De quo post modum.
sanctus doctor in sop
nis apparens domp
no iacobo de floren
tino priori mona
sterii: ipsum graviter
arguit. et comminatus
est ei. nisi ad prio
rem locum corpus
suum reduceret in
brevi. qui ad sepulcrum
eius ex devotione

venirent: loco sepul
ture cognito non
lc. ii. cessarent. timens ita
que dictus prior di
vine ultionis iu
dicium si preteriret
quod audiverat in
visione mandatum:
volens que nichilominus
claustrales mona
chos hoc latere. ac
ceptis predicte ca
pelle clavibus. a
dompno blasio mo
nacho. de nocte cum
paucis monachis.
et aliquibus obla
tis monasterii. seu
donatis: accessit ad
capellam predictam.

in qua corpus sci doctoris sicut pre mittitur. trāslatū fuerat et humatū, Et aperto sepulchro. tanta inde subito fragrantis odoris suavitas emana uit: quod totā ca pellam. claustrū q3 ipsius monaste rii. quod dicti sunt est. sic mira eadem suavitate repleuit. Vt non uideretur patuisse defuncti cor poris sepultura. s3 multoꝝ aromatū apotheca: que et ip sius sci corpus cires.

pro ut et sollicita. curiosa q3 mona chorum indagine. corpus ipm adorā tium compertum est. mirifice fiunde batur; Cui odor tā tus fuit. qd ad ip sum. nullo alio in dicante. tam pre dictus dompnus blasius. quam et ceteri monachi certi tati 9uenerunt: coram quibz ma nifestato sancti doctoris corpore. inuenerunt ipm in tegrum in omib3 membris.

habitum q3 sui or
dinis in capu. sca
pulari. et tunica.
peritus incorrup
tum. et ex odore edo
ri feri corporis redo
lentem: cu tamen
sancti doctoris cor
pus fuisset pingue
et grossu ac mag
num: locus q3 se
pulture esset hu
midus et profun
dus. ex quo debu
isset etiam sine
causa alia immu
tari: nisi divina
virtute. et speciali
privilegio et mi
raculo servaretur;

lc. iii. Conveniens aut
fuit. ut corpus illd.
etiam exanime no
nisi odorem suavis
simum. divina vi
tute redderet: de quo
fetor mortalis cri
minis non exisset;
Videntes autem
monachi tam evi
dens miraculu: con
cepta numeru ma
iori ad ipm devo
tione. coadunato
conventu. priore eiu
monasterii. cum
quibusdam ex mo
nachis paramentis
induto: corpus
ipm ad priimum

eius tumulum processionaliter: et honorifice retulerunt, Cantauerunt quoque antiphonam. iste sanctus digne in memoriam uertitur hominum: qui ad gaudium transyt angelorum, In sequenti uero mane missam sicut de uno confessore celebrauerunt: cantantes. os iusti meditabitur sapientiam; Tot autem testes fuerunt de huiusmodi odoris mirabili fragrantia: quot monachos tunc habuit fossa noua; Fuit autem facta predicta translatio elapsis mensibus septem a transitu sancti thome: sicut in litera canonizationis in depositione testium qui presentes fuerunt de tempore inuenitur: quamuis de tempore translationis predicte aliquis scripserit quod facta fuerit septennio iam elapso; Quod diuino nutu factum fuisse uidetur: ut sanctus thomas

presentē uitam fi
niret ⁊ sepeliretur
in monasterio fos
son se noue;

lc. iii. Nuacat aut̄
a diuini cō
silii occulto misti
o. quod in p̄dicto
monasterio fosse
noue. alterius scili
cet et magne reli
gionis. scs doctor
presentem uitam
finierit. sepultum
q3 fuerit corpus
eius; ubi tot reli
giosorū fide dignū
testimoniū. in his
miraculis defunc
ti sci corporis memo
riam suscitarent: et
ipsi compellerentur
signis miraculorū
clamantibus scita
tis eius testes existe
re. qui cogitaue
rant forsan ne ui
deretur quod clare
ceret miracul' oc
cultare. ⁊ quia ue
ri similiter dubi
tabant. quod frēs
sui ordinis ad le
uandum corpus
eius maiorem co
natū ostenderent:
si de miraculis ab
eis testimoniū
ueritatis haberent.
Quis enim deuoto

re sacri corporis eius
fragrante totiens i
apertura sepulcri.
fratribus sui ordinis
facile credidisset q'
non fuisset huma
na sagacitate sup-
positus qui fragra
bat tam mirabili
suauitate diffusus
nisi inter manus
etiam occultare uo
lentium odor ipsis mi
rantibus fuisset aliis
manifestatus qui
diuina fuerat uir
tute concessus: Iter
quoque quod eius
morte terminatur
et finis quo eius ui
ta finitur manifes
te ostenderunt : in
quanta obedientia
romane ecclesie ui
uens seruierat et
adhuc moriens s
uiuit: De sedo
miraculo odoris
facto in sca aper
tura sepulcri ei;

Lapso uero
septennio. lc. v
post primam
te qua facta est men
tio translationem
corporis sci thome:
dominus petrus
de castro montis
sci iohis tunc ab
bas monasterii uer

rato fecit ipm cor
pus exhumari. et
transferri in aliu
locum honorabi
liorem. uidelicet ad
sinistram partem
altaris. cum itur
ad illud. in sepul
chro lapideo mar
moreo sup terram.
In cuius aptura
sepulchri. odor simi
lis. sicut i prima e
ius translatione
ex ipso corpore ema
nauit. Et tam cor
pus ipm. quam eti
am uestimenta
sua. capa uidelicet.
scapulare ⁊ tunica. sicut prius rep
ta sunt odorifera.
integra. et illesam
si. quod modicum
deerat. de summitate
pollicis dextre ma
nus; Cantauerunt
qz missam. sicut de
uno confessore: si
cut fecerant i ali
a prima uice; Ne
moratus itaqz
abbas. qui prime
translationi mo
nachus interfuit.
et secundam alius fie
ri ipse fecit: tandem
tur grandeuus. co
ram uidentibus i
quirentibus. de

mandato sūmi pon
tificis de miraculis
scī thome. testis iura
tus de predictis tes
timonium p[er]hibuit
ueritati: sicut in ipsa
inquisitione plē
nius continetur;

De tercio miraclō
odoris fc̄o in terci
a apertura tumuli
sancti thome; lc̄. vi.

Placuit autē
x[rist]o ad ampli
orem et certio
rem demonstrandā
fulgentis gl[or]iam scī
sui: tercio iterare mi
raculum de [con]serua
tione sacri corporis

et odore; Quarto
decimo namq[ue] an[n]o
ab eius felici tran
situ: altas dicti mo
nasterii rogatus
extitit a dn̄a theo
dora comitissa scī
seuerini sorore scī
thome: ut daret si
bi pro reliquiis
manum dexterā
frīs sui; volens
autem abbas satis
facere uotis eius:
annuit. et accedēs
ad sepulchrū scī
doctoris. eleuato
inde lapide. ipsum
aperiri fecit: Patē
facto autem sacri

corporis preciosso thesauro. tantus o dor inde emanauit. tam q; mirabilit se diffudit: quod omnes monachi ad uidendu conue nerunt: Inuentu est autem corpus sacru odoriferum et integru in me bris et puinus sui habitus sicut pri us: excepta sumi tate nasi que uide latur paululum diminuta; Abbas igitur uolens ac cipere manu dexte ram sancti docto ris quam estima bat se posse euellere leui tractu: cum n possset. compulsus est ferro eam a bra chio detruncare; E andem q; manum cu reuerencia detu lit ad predictam dnam: quam ipsa cum desiderio expec tabat; Quam re ceptam cu deuotio ne et lacrimis: re poni fecit et dilige cius conseruari i capella castri sui sci seuerini cum a liis reliquiis quas habebat; De sam

tate a tremore cor
poris et miraculo
odoris ad tactum
manus sci doctoris;

Addidit adhuc
Xpistus predictum
miraculum
de odore amplius
iterare. ut ex manu
sci doctoris integri
tate et odoris reper
tita suauitate: per
cedentia miracula
diuturnitas tem
poris et testis con
dicio certius con
firmarent. Anno
siquidem. xlii. ab
obitu sci thome:
alius thomasius
de massia canoni
cus salernitanus.
uir bone opinio
nis et fame. cum
in capella castri sci
seuerini salernita
ne diocesis. ubi
tunc manus sci
doctoris custodi
ebatur: ipse reliqui
as quereret. ad po
nendum in quan
dam capella sanc
te crucis. quam
edificari fecerat. si
ostensis sibi per
capellanum pre
dicti castri sancti
seuerini. multis
scorum reliquiis eius

q3 exibita reuerenti
a quam debebat: ca
pellanus ultimo
ait ei, Adhuc habe
o alias preciosio
res reliquias· ma
num uidelicet fris
thome de aquino
integram: quem m
randum diuine
uirtutis monstr
prodigium: eo q
post tanti tempis
decursu· integra
conseruatur; Q
ex indeuocione
despiciens et deri
dens: ait; Iste fr
thomas non est
scus: sed fuit sic

unus de aliis frib3
bonus homo. Q
cum uerba despec
tus finisset: nec de
o gliam· nec sco e
ius debitam reue
renciam reddidiss3:
in continenti tre
mor magnus· to
tius corporis· et tu
mor capitis ipm
arripuit; Videba
tur q3 sibi· quod
haberet caput gros
sum ad modum
unius magne ci
ste: et nimiu pon
derosum; In se au
tem reuersus adu
tens hec sibi ex ca

li contemptu non
in merito accidisse:
et penitens cum la
crimis confessus coram
sacerdote predicto ve
niam peciit de premo.
Dictamque manum
ostendi sibi peciit.
ut debitam reveren
ciam sco penitens
redderet: quem despi
ciens contempsisset;
Quam cum humili
ter et reverenter cum
lacrimis adorasset:
fuit a tremore cor
poris et inflacione
capitis subito penitus
liberatus; Acce
dens quoque propius cum
devocione osculatus est dextram ma
num. Quam cum
oscularetur: sen
sit odorem maxi
mum et capite
dicentem: qualem
et quantum ut as
seruit numquam
se meminit percepisse. Odor autem
ille ex tactu sacre
manus sibi et eius
capucio quod te
nebat in collo mul
to tempore sic in
hesit: quod ipse et
capucium adeo
redolebant illis in
ter quos conversa

bitur. quod pluri
bus interroganti
bus quid odoriferū
secū ferret. compella
batur secretum mira
culi sepius recita
re. Et ex tunc ut as
seruit. tantam de
uotionē ad sanc
tum thomam et
confidentiam con
cepit; quod quo
ciens aliquam
sibi temptatio ad
uenieret. uel pericu
lum īmineret. re
comendans se me
ritis sci thome. et
inuocans nomē
eius: se sensit ab

impugnatione et
periculo. continuo
liberatū; De inte
gritate manus dex
tere sci thome et de
miraculo odoris;

Cum autem l'c. p.
predcīm mi
raculum.
fuisset dño thōsi
o de sancto seueri
no. comiti marsi
ci nepoti scī thome
pluries enarratū;
laudans et glorifi
cans deum de mi
raculo. et cogitans
qd' predicta man'
sancti thome a fri
bus predicatorib'

reuerentius seruare
tur: ipsam concessit
priori et conuentui
fratrum predicatorum
de salerno. Ubi usque
hodie integra custo
ditur: excepto polli
ce. qui fuit ex deuo
tione alicuius inde
subtractus. Est au
tem manus ipsa ex
tensa. cum pelle. car
ne. ossibus. et un
guibus. licet desic
cata: a suo tamen co
lore quasi integro
non mutata. Ex
quo euidenter osten
ditur: non esse si
ne diuino miracu

lo conseruata. Ubi
cum quidam frater
ordinis predicato
rum deuotus ac
cessisset ad eam.
sperans. quem ab
aliis audierat sen
tire suauitatis o
dorem: non sensit.
sicut sperauerat
illa uice; Iterum
autem ad ipsam re
uerentius adoran
dum. cum maiori
deuotione se preparans.
cum eandem oscu
latus fuisset: sen
sit odorem mira
bilem. cui similem
non recolunt sentire

fuisse. Quod mira
culum priori suo
retulit: et postmo
dum ad sci glori
am pluribus enar
rauit. Cui odor
quia non sentit
ab omnibus qui ip
sam ad orant nec
quociens adorat
sed tunc cum deo
placet. et psona
rum deuocio pro
meretur: caret omi
suspicione quod
non sit odor ille
humano igenio
procuratus qui
diuina crescit in
tute processus. Nec

nullius rei natura
lis odor illi similis
inuenitur; De ex
cellencia glie sci
thome fri alberto
scire desideranti et
oranti diuinitus
reuelata;

Uir religios
et uerax de
uotus ac
plurimum litterat
frater albertus de
brixia sepius lege
do et aliquas asserre
bat: fratrem thomam
esse sctm sic dicens;
Ego scio fres quod
frater thomas doc
tor magnus sctus

est in celo; De qua
assertione tandem
ad nobis fratribus
sciscitatus et cum
admiratione dum
ni nominus famu
latus obsecrat:
ne nomen dni p
quod fuerat admi
ratus spernere ui
deretur: ait illis:
Karissimi filii et
fres in xpo: uos sci
tis quomodo doct
nam sci thome le
gendo docendo et se
tendo in omnibus
sum sequutus; Ad
miratus autem se
pius qualit in
tam paruo quo ui
xit tempore ad tan
tam scitatem uite
et scientiam doct
ne ac profundita
tem scripturarum
potuerit peruenire:
deum et beatam ma
riam uirginem et
beatum augustinum
cum deuotionis i
stancia frequenti
us exoraui. ut ost
enderetur michi e
iusdem sci thome
gloria quam ha
beret; Quadam
igitur uice ad orio
nem me posui an
te altare beate ma

ne uirginis hac de
causa; Cum ergo di
u attentius eum
lacrimis exorasse:
uigilanti michi
in oratione apparue
runt due reuerent
de persone cum sple
dore mirabili et
ornatu; Quarum
una in pontifica
li habitu et orna
tu existens: mitram
portabat in capi
te; Altera uero e
rat in habitu fratrum
ordinis predicatorum:
coronam auream
habens in capite
intextam lapidi

bus preciosis; Ha
bebat ergo circa collum
duas aureolas
quasi torques u
nam argenteam
et alteram auream;
In pectore uero ges
tabat magnum
unum lapidem pre
ciosum qui sple
dore mirabili plu
res ex se ipso emit
tens radios totam
eciam illustrabat;
In capa uero qua
indutus erat: in
serti erant per totum
lapides preciosi; Tu
nica autem et scapu
lare: candore niueo

splendescebant; Ego
uero stupens et ad
mirans ex visione
tam mirabili: pro
ieci me ad pedes eo
rum orans suppli
citer ut iudicarent
michi qui essent.
qui tam mirabiles
apparebant; Et tunc
ille qui mitram ges
tabat in capite: res
pondit; Quid tu
frater alberte sic
admiraris: Sci
to quoniam exaudi
te sunt preces tue;
Et ecce nunc ma
nifesto tibi quod
ego sum augusti
nus doctor ecclesie.
qui missus sum ad
te ut iudicarem tibi
doctrinam et gloriam
fratris thome de aqui
no qui hic mecum
est; Ipse enim est
filius meus qui
doctrinam aposto
licam ac meam in
omnibus est sequtus:
et ecclesiam dei sua
illuminauit doctri
nam; Hoc autem
designant lapides
preciosi: et preci
pue lapis ille ma
gnus quem ges
tat in pectore; Quia
designat intenci

onem rectam: q[ua]
ad defencionem.
et declaracionē
fidei habuit: La
pides enim preci
osi sunt libri mi
ti. et opera scriptu
re sue. que ipse com
posuit; Ipse vero
thomas michi
in gloria. est eq[ua]
lis; Nisi quod vir
ginitatis aureo
la me precellit.
et ego ipsum in pō
tificalis ordinis
dignitate; Hec
deposuit testis fi
delis et verax. in
ratus frater. qui
a predicto fratre
alberto vrxiensi.
audivit sermonem in
sionis in inquisici
one de vita. et mi
raculis: coram i
dicibus ad hoc. a
sede apostolica. de
putatis; De cano
nizacione sancti tho

Sanctus me;
thomas de
aquino or
dinis predicato
rum post sollertē
inquisicionem
factam auctori
tate sedis aplice
ut est moris et in
ris de vita eius et

miraculis ueritate miraculorum comperta: fuit per dominum Iohannem papam .xxii. canonisatus et sanctorum confessorum cathalogo annotatus cum sollempnitate debita in huiusmodi consueta; Celebratis missarum sollempniis per eundem dominum papam in maiori ecclesia assistentibus cardinalibus et prelatis apud auinionem ~~uenn~~. ubi tunc papa cum sua curia residebat: xv. kalendas. augusti. anno uerbi incarnati. m.ccc. xxiii. pontificatus sui anno septimo. A felici uero transitu sancti thome de hoc mundo: anno quinquagesimo inchoante;

De numero et nominibus librorum et tractatuum sancti thome;

Donum autem scientie et intelligentie collatum diuinitus sancto thome euidentius declaratur: in multiplici eius opere scrip

turarũ: Qui ut
scriba doctissimꝰ
de thesauro cordis
sui protulit noua
et ueteria. de nouo
scilicet et ueteri
testamento: et ab
scondita diuersa
rum scienciarum
produxit in lucē:
Numerus autē
et nomina libro
rum et tractatu
um ac operũ eius
que ad dei laudē
et fidei dilataci
onem. eruditio
nem qꝫ studenci
um tam in phi
losophis quam

in diuinis ipse
conscripsit: in se
quentibus conscri
buntur: Scripsit
enim super. iiij. li
bros sentenciarũ
scripta quatuor: p
mum uidelicet. et
scd̃m tercium ⁊ qr
tum opus siquidē
stilo disertũ intel
lectum pfundum
intelligentia clarũ
et nouis articulis
dilatatũ: Cumqꝫ
post tres annos sui
magisterii redisset
in ytaliam tempe
urbani pape. existēs
rome scripsit iterũ

scriptū sup̄ primū
sentenciarum. sicut
testatur in cronica
sua dn̄s frat̄ ptho
lomeus ep̄s torsel
lanus qui discipu
lus et auditor eius
fuit asserens se in
disse illud in conu̅
tu luchano. quod
nunc non inueni
tur quia clam sb̄
latum fuisse credi
tur. et ideo non fu
it multiplicatum:
Scripsit etiam sū
mam totius theo
logie quam plib⁹
articulis amplia
uit: et alter quam
in scriptis suis pri
oribus scd̄m exigē
tiam materie intro
ac conuenienti or
dine per questiones
et articulos disti̅
xit; Subtilior ib⁹
rationibus ip̄os
determinans et de
clarans quos scō
rum doctor auctο
ritatibus robora
uit; In quo opere
cunctis theologiā
scire desiderantibus
sic utiliter labora
uit: quod uiam
sciendi intelligen
di. et comprehendendi
facilem modū et

compendiosū pꝛius
ignotū ad īuenit
et tradidit: non
ab scꝫ infusione do
ni gr̄acie specialis;
Summā autem
predictā in tres p
3 tes distinxit: uide
licet in naturalē
moralem et sacrā
lem; In quarum
prima agit et di
finis de naturis
rerum et primo
de diuinis scdo au
tem de rebus crea
tis. et intitulatur
prima pars sum
me; Scdam autē
ptem moralem: di
uisit in duo uolu
mina; In quorum
primo agit et dif
finit de uirtutibꝫ
et uicijs in cōmu
ni; Et intitulatur
prima scde; In se
cundo uero uolu
mine agit et deter
minat descendendo
ad materias uir
tutum et etiā ui
ciorum in specia
li. et intitulatur
scda secunde. respec
tu eiusdem materi
e; Est autē orna
ta philosophoꝝ
dictis et rationi
bus: et scōꝝ auc

doctatibus robora
ta; Tercia autē pars
sūme est quartum
uolumen eiusdem:
que ideo sacramen
talis uocatur: quia
in ea agitur de sa
cramentis xp̄i. et
ecclie et de toto mi
sterio incarnatio
nis filij dei; Et inti
tulatur ultima pars
summe: quia finis
est aliarū et ultio
fc̄a fuit; In qua scri
bendi et uite sue fi
nem fecit: et morte
preuentus in cō
pletam reliquit:
Scripsit etiam
librum qui intitu
latur summa con
tra gentiles: quē
quatuor libris dis
tinxit; Est autē
opus stilo distīc.
et racionū noui
tate et subtilitate
profundū. In quo
precipue opere cū
ipsm scribere frequen
ter inuentus est
a sensibus exteri
oribus sic abstrac
tus: ut uideretur
totaliter diuinis
intentus: Non a
absurdum alicui
uideatur: quod p̄
fatus doctor tam

in scriptis suis que
etiam in summa scri
pturis ubi conuenit
ad propositum utitur
scientijs secularibus
et humanis philo
sophorum et ethni
corum cum ab eodem
intellectu diuino
subiecta omnium
scientiarum prode
1. ant a quo diuine
sapientie uerita
tes emanant cui
omnes scientie
iure subseruiunt
ut ancille; Scrip
2 sit etiam ad man
datum domini urba
ni pape. super qua

tuor euangelia opus
insigne miro con
textum ordine ex
dictis et auctori
tatibus sanctorum ex qui
bus sic uniuscui
usque euangelistarum
quatuor continua
uit hystoriam: quod
unius doctoris in
dicatur esse lectura;
Fertur quoque scrip .1.
sisse exposicionem
super euangelia
dominicalia totius
anni: que iam aut
rarissime reperi
tur; Item mandan
te sibi domino urba
no. pape. dictauit

et ordinauit totū
officium ecclesiasti
cum de corpore xp̄i
tam diurnū quā
nocturnū: quam
etiam misse; Scrip
sit quoque postillā
super euangelium iohannis
maxime super quin
que capitula stilo pro
prio: residuū uero
dicitur reportasse
ipso legente frater
raynaldus socius
eius qui postmodū
idem doctor correxit
et approbauit; Scrip
sit etiam postillas
super epistolam pauli ad
romanos. Itē super epi
stolā ad corinthios; Itē
super

epistolam ad hebreos
usque ad undecimū
capitulū; Ab inde
uero sunt postille
eius super sequentes
epistolas pauli repor
tate per predictū
socium suū post
ipsum legentem: quas
idem doctor fertur
postmodū correxis
se; Scripsit etiam
super ysayam: pos
tillam que raro
inuenitur: in cuius
processu quodam tex
tus difficili: post
orationes et lacrimas
eius sanctorum apostolorum
petri et pauli qui

ipsum instruxerunt habuit visionem: Scripsit quoque super iob ad litteram. quem nullus doctor litteraliter sic sicut ipse exponere attemptavit: Scripsit etiam super ieremiam et super trenos et super cantica canticorum: Frater vero raynaldus socius eius dicitur reportasse postillam super tres nocturnos psalterii. ipso legente quo in capite in omni opere suo dedit confessionem

sco. Item. Idem frater raynaldus reportavit super primum librum de anima. lecturam vero fratri mathei que de festiva est: fratre petrus de andria dicitur reportasse. Scripsit etiam idem doctor non parva volumina questionum de diversis materiis per diversos articulos distinguens et prosequens et elucidans veritatem qui intitulantur questiones de veritate; Item ques

tiones de potentia
dei; Item questiones
de anima; Item ques
tiones de uirtutibus;
Item questiones de
malo; Item questi
ones de spiritualibus
creaturis; Item scrip
sit .xi. quolibet dis
putata; Scripsit
etiam super philo
sophiam aristoti
lis: super librum phi
sicorum. super methaphisi
cam. super tres libros
de celo et mundo super
librum de genera
tione et corruptio
ne; Super duos li
bros methaurorum; Su

per secundum et tertium
de anima; Super
librum de sensu et
sensato; Super librum
de memoria et re
miniscentia. super
librum ethicorum. super
.iiii. libros polliti
corum. super librum de
causis. et proposi
tiones pro tuli. super
librum primum et
secundum posteriorum.
super librum periar
menias; Sequitur
de opusculis sancti
thome.

Scripsit etiam
sanctus thomas
doctor diuersos tra

tatus et libellos: ad instanciam di uersarū personarū; Quibus sicut ei mit tebant dubia: dabat ipse de ueritate res ponsa; Qui tracta tus recollecti in u nius uoluminis corpore: ipsum effi ciunt satis mag num; Et intitulā tur communiter op̄ cula scī thome; Et possunt coordina ri in uno uolumi ne ad beneplacitū ordinantis: quia unus ab alio nō dependet; Sunt au tem numero circit quadraginta pau lo plus minus ꝟc: quorum nomina et prīcipia in sequen tibus subnotan tur: Videlicet: trac tatus de principi is nature. ad fra trem siluestrum. qui incipit. quō quedam pōt esse: licet non sit. Trac tatus de natura materie. qui inci pit. Quā de princi piis sermo habitus est; Tractatus de quatuor oppositis q̄ incipit. Quoniam

sunt
am quatuor dispo
nitiones; Tracta
tus de principio i
diuiduationis. qui
incipit. Quoniam due
sunt potentie cognos
citiue: in homine;
Tractatus de natu
ra instantis seu de
instantibus: qui in
cipit. Quoniam omnem
durationem conci
catur instans; Trac
tatus de uerbo seu
de natura uerbi.
qui incipit ad in
tellectum huius no
minis quod dicitur
uerbum; Tractatus
de uerbo seu de
natura uerbi in
tellectus qui inci
pit. Quoniam circa na
turam uerbi intel
lectus sine quo ymago
trinitatis
non inuenitur in
homine expressa;
Tractatus de mo
tibus naturali
bus corporis seu
de actionibus et
operationibus
occultis nature
ad quendam mi
litem ultramon
tanum: qui incipit,
Quoniam in quibusdam
naturalibus
corporibus; Trac
tatus de motu cor

dis ad magistrum philippum de castro celi qui incipit. Oc
mam omne quod movetur; Tractatus de quiditate entium. seu de ente et essencia ad fratres et socios qui incipit. Quoniam parvus error in principio; Tractatus de demonstratione. qui incipit ad habendum cognitionem; Tractatus de fallaciis ad quosdam nobiles artistas qui incipit. quia logica est racio

nalis sciencia; Tractatus de angelis seu de substanciis separatis ad fratrem raynaldum qui incipit. Quia sacris angelorum sollempniis. Tractatus contra errorem anerroistarum de unitate intellectus. qui incipit sicut omnes homines naturaliter scire desiderant. Tractatus de sortibus utrum sortibus sit utendum ad dominum iacobum de burgo. qui incipit.

Postulavit a me
vestra dilectio. Trac
tatus de iudiciis
astrorum. utrum liceat
eis uti. ad fratrem ra
ynaldum qui inci
pit. Quia petisti
ut tibi scriberem.
Tractatus de regi
mine iudeorum ad
ducissam braban
tie. qui incipit ex
cellentie vestre rece
pi litteras. Trac
tatus responsio
num ad quadra
ginta tres articu
los ad magistrum
ordinis. qui incipit
reuerendo in christo

patri. Tractatus in
quo continetur res
ponsio ad multos
articulos ad fratrem
gerardum lectorem
bisuntinum. qui in
cipit karissimo
sibi in christo; Tracta
tus in quo contine
tur responsio ad
triginta sex articu
los. ad lectorem
uenetum. qui incipit.
lectis litteris vestris
inueni; Tractatus
ad urbanum papam in
contra errores gre
corum. qui incipit
libellum ab excel
lentia vestra mi

chi exhibitum. Trac
tatus de regimine
principū ad regē
cypri. qui incipit
cogitanti michi
quid offerrē regie
celsitudini dignū.
Tractatus de pro
posicionibꝫ moda
libus. qui incipit.
Quia proposici
o modalis. Trac
tatus de eternita
te mundi. utrum
possit esse ab eter
no. qui incipit sb
posito scdm fidē
catholicam. Trac
tatus ꝯtinens ex
posicionē simboli.
Credo in deū. qui i
cipit primū qđ
est necessarium
xpiano. Tractat9
continens exposi
cionem salutaci
onis angelice. a
ue gra plena qui
incipit. in saluta
cione ista ꝯtinen
tur tria. Tractat9
continens exposi
cionem orōnis
dñice. pr noster.
qui incipit. inter
alias orōnes: do
minica orō prin
cipalior inuenit.
Tractatus de ar
ticulis fidei. ⁊ eccē

sacramentis ad ar
chiepiscopum panormita
num. qui incipit.
postulauit a me ue
stra dilectio: ut de
articulis fidei et ec
clesie sacramentis;
Tractatus in quo
continetur breuis
declaratio quorum
dam articulorum fidei
quos impugnant
greci. et armeni et
sarraceni. ad can
torem anthiochie
num. qui incipit.
beatus petrus apo
stolus: Tractatus
continens exposi
tionem prime de
cretalis de summa
trinitate. firmiter
credimus. qui inci
pit saluator noster.
Tractatus continens
expositionem secunde
decretalis. damp
namus et repro
bamus. qui incipit
exposita forma ca
tholice fidei; Tracta
tus de perfectione ui
te spiritualis qui in
cipit. Quia quidam
perfectionis ignari.
Tractatus de forma
absolutionis sacra
mentalis. ad magistrum or
dinis qui incipit.
perlecto libello;

Tractatus de mix
tione elementorũ
qualiter sunt in
mixto ad magr̃m
philippũ qui icipit
dubium apud mul
tos esse solet; Trac
tatus ꝯtinens ex
positionem super
librũ boecij de ebdo
madibus qui in
cipit. precurre pri
or in domũ tuam;
Tractatus sup li
brum boecij de tri
nitate. qui incipit
ab inicio natiui
tatis mee in ues
tigabo; Tractatus
ꝯtinens exposici
onem librorum dyo
nisij. de. di. no. Trac
tatus de pfectione
xp̃iane religionis.
qui icipit. xp̃iane
religionis propo
situm. Tractatus
contra impugnã
tes religionẽ. vi
delicet contra guil
hermũ de sc̃o amo
re et sequaces eius
qui incipit. quõ
ecce inimici tui
sonuerunt. Trac
tatus qui intitu
latur ꝯpendium
theologie ad fra
trem raynaldũ.
qui incipit. eterni

patris filius. Tractatus de preceptis quod lex amoris sunt homini necessaria. qui incipit tria sunt homini necessaria. Tractatus de fato. qui incipit. Queritur de fato an sit; Sequitur de miraculis patratis a deo meritis sci thome;

Post felicem transitum sci thome de aquino: diuina non defuere miracula: quibus mirificauit dns scm suum: et signis euidentibus ac prodigiis magnis et multis coruscantibus: assumptum in gloria cl'rigenus declarauit; Quorum non nulla per incuriam fidem multo neglecta tempore: obliuioni sunt tradita: nullius scripture testimonio commendata; Ea uero que sequuntur in feriis sub compendio ac breui loquio. ne sermo prolixior legentibus

afferret fastidium:
collecta sunt et ac
cepta tam de prima
quam de secunda inqui
sicione facta de vita et
conversacione ac mi
raculis eiusdem
per inquisitores ab
apostolica sede datos.
sub anno domini
incarnationis. m°.
ccc°. xix°. usque ad eius
canonisacionem
que facta fuit post
modum quadrien
nio iam elapso:
Sub anno eiusdem
domini incarnacio
nis. m°. ccc°. xxiii°.
In fine vero prece
dencium miraculo
rum: addita sunt
non nulla alia: que
relacione et asser
cione fide digna
plurium comproba
ta sunt et experta. et
addi poterunt etiam
alia in futurum;
Hec autem sunt mi
racula collecta per
ordinem ex proces
su prime inqui
sicionis facte de vi
ta conversacione
et miraculis sancti tho
me: per inquisito
res eosdem prescripti
illa: que de fragran
cia mirifici odo

tis supius in co
textura istorie: sit
ascripta; De mi
lite sanato a dolo
re et imobilitate
brachij ad tumu
lum sci thome;

Dominus pe
trus grasi
fius de nea
poli miles regis
et consiliarius:
p decem circiter
menses priuatus
extiterat uirtute
naturali et soli
to usu brachij dex
tri sui a deo quod
nec de ipo brachi
o nec de manu:

poterat se iuuare;
qui romam ua
dens peregre: dū
esset in uia iter
faciens prope mo
nasteriū fosse no
ue: occurrit ei me
moria sci thome
de aquino: Et tūc
mente concepit spē
qz et fiduciam sup
sit: quod de passio
ne brachij sui pos
set eius meritis
liberari; Vouit qz
se in animo suo:
ad eius sepulchrū
accedere: et accessit:
Flexis qz genibz
in tēra ibidem ora

nit deum: ut sancti
thome meritis per
ciperet de pdito bra
chij sanitatem; Et
extenso toto corpo
re suo sup sepul
chrum eius: mox
sensit redditam
sibi uirtutem de
pditam brachij
supra dicti; Con
uertens qz se ad
socios qui secum
erant: manifes
tauit illis factū
sibi miraculum
meritis sancti tho
me; De alio mi
lite sanato a gū
dolore ɀ humore

De dolore ad tumulum
sancti thome;
Dominus
Iacobus
capuan⁹
de neapoli miles
cum haberet in o
culis humorem
sanguineū ex q̊
grauem dolorem
paciebatur in ipīs:
pergens romam
peregre cum alio
milite supius me
morato: audita
fama sc̄itatis sci
thome de aquino
concepta deuotio
ne ad eum: decli
nauit ad mona

sterium fosse no
ue. Et cum mag
na deuotione an
te sepulchrū ipsi
us scī thome flexis
genibus inclinās
caput suū super
sepulchrū eius et
oculis suis tangēs
ipm̄ · orōnem q3
faciens ut deus
meritis scī thome
liberaret eum ab
egritudine occu
lorum: exurgens
inde statim fuit
penitus liberatꝰ;

De medico podra
grico sanato ad
tumulum sanc
ti thome;

Magister ra
ynaldus
medicus
cirurgicus de cas
tro scī laurentii
de valle prope mo
nasteriū fosse no
ue: p decem ānos
morbo podagre:
in potens existat
itaq3 sine suste
tacione baculo
rum sub ulnis
seu brachiis su
is aut adminu
culo alior: stare
uel ambulare n̄
poterat: hic au
dita fama sancti

thome cum esset in monasterio fosse noue: cum mag na deuotione por tari se fecit ad tu mulum eius et p aliq̃ moram pro stratus iacens i bidem: f̃ca oro͂ne sanus et incolu mis ex toto inde surrexit: et p se ip sum libere ambu lauit; Videntibz monachis qui ad erant et eum nouerant qui in so miraculo f̃c͂o q3 classico campa narum. congre gati in choro: te deũ laudamus sollempniť can tauerunt; De fr̃e 2uerso liberato a gũi egritudi͂e et illusione dia bolica ad tumu lum s̃ci thome;

Frater petr⁹ francisci de castro pip in monach⁹ 2uersus mona sterij fosse noue antequam eet fr̃s 2uersus sed seruiret in dicto monasterio: ex quadam illusio

ne dyabolica cu
iusdam fantasma
tis monstruosi g
nem in curit egri
tudinem: apparu
it enim sibi quidã
quasi homo phi
losus qui uidela
tur sibi habere sta
turam seu figurã
canis et faciem
quasi hominis pi
losam atq; terribi
lem· et ex eo exiebat
magnus et ab ho
minabilis fetor;
Ex quo fantasma
te sic territus fuit
tantus q; timor
eum in uasit: qd

omnem uirtutem
sui corporis pdidit·
nec loqui potuit
usq; in sequentem
diem· manus q; ac
digiti eius sic ctr
ti fuerũt: qd extẽ
dere aliquatenus
non ualebat; Pe
des q; facti sunt ei i
sensibiles: ita qd
non poterat se mo
uere; Sic q; depor
tatus de monasti
o ad domũ matris
sue apud piperniũ:
in lecto iacens per
mansit octo die
bus; Mater uero
eius pro salute filij

solicita et consulta
ut eum cōmendaret
sc̄o thome de aqui
no: fecit eum repor
tari ad tumulum
eiusdem sc̄i in mo
nasterio fosse no
ue; Ubi positus su
pra dictū tumu
lum stansque per
aliquam horam
modicam: surre
xit inde subito sa
nus sanctus et ple
narie liberatus.
ambulans et de
um laudans. et
post ea factus ē
conversus mona
chus dicti loci;

De liberato a mor
tis periculo et g̃m
tussi uoto emisso
ad sc̄m thomam;

Magister ma
theus iohis
leonis de
piperno oblatus
monasteriu fosse
noue. grauissima
tussi sic vexatus
fuit dum esset apd
rocchā siccam: qd
loquelam amise
rat et se moriturū
certissime tunc
putabat; hic in
tra se orans et sc̄i
thome īplorans
suffragiū: uomit

84

se uisitaturū tumu
lum sci thome; Qui
statim emisso uo
to: fuit plenarie li
beratus et uotum
quod promiserat
ad impleuit; De
sanato a gⁿui febre
et a postemate sco
uoto ad scm tho
mam;
Frater iohes
dictus de
solanis ex febre
et apostemate sic
grauiter uexaba
tur: qđ medici
de salute. et uita
eius penitus des
perabant; Qui p

salute sua recupe
randa sco thome
se deuouit: et sco
uoto fuit a predcā
egritudine subito
liberatus; De mo
nacho uerso sa
nato a dolore bra
chij uehementi ad
tumlm sci thome;
Frater leonar
dus de pip
no mona
chus conuersus
monasterij fosse
noue cum dubi
taret de miraclis
sci thome: requi
situs ut ferraret
duos mulos du

orum frm̄ predi
catorū qui illuc
venerant pro in
quirendis mira
culis eiusdem scī
thome. de cuius ca
nonisacione tūc
temporis tracta
batur: ferrare no
luit: Erat eī fab' fer
rarius: sz mēte 2ce
pit: ꝛ ī mēte sua dix̄.
O quantū infes
tant et atediāt
nos isti fratres
predicatores oc
casione istius fra
tris thome. Si fu
it ita sc̄s ut aiūt:
faciat aliquod

magnū miracu
lum ita videlicet
quod isti frēs pre
dicatores hinc re
cedant: et huc am
plius non mo
ventur: Statim
qz ꝑcussus est in
brachio dextro ta
li ac tanto dolo
re: quod illud mo
vere non potuit.
nec ponere ad os
suum. nec opus
aliquod facere
cū eodem: Sicqz
ꝑmansit: usqz
in sequentem di
em: Recorditus
vero quod male

2cepерat 2t' scīn ꝛ

Cor'

conceperat contra
sām et penitens de
peccato: uenit ad tu
mulum sci thome
et appodiato brachi
o ad sepulchrū stās
ibi ꝑ horam orās
q3 et implorans
sci thome suffragi
um: statim conse
quutus fuit dicti
brachy sanitatē;
Ferrauit q3 post
modum cū mag
no gaudio: dic
tos mulos; De
monacho liberato
a grauissimo do
lore et a postema
te intestinorum;

Frater iohēs
de acclasia
sacerdos ⁊
monachus mona
sterii fosse noue·g
uatus et uexatus
extitit grauissimo
quodam dolore a
postematis intes
tinorū: unde mo
ri ipse credebat. et
iudicio sui medi
ci naturalit' inde
mori debebat; hic
corde ꝯpunctus
cum tota mentis
deuotione et lacri
mis: inuocauit
suffragium sācti
thome sibi fieri in

salutem; Quo scō:
subito per quendā
uomitū et secessū
emisit carnem et
sanguinem; Fuit
qꝫ ab ipō dolore. &
mortis piculo: to
taliter liberatus:
meritis scī thome;

De sanato ab īmo
bilitate dextri bra
chii scō uoto ad
scm̄ thomam:

Nicholaus
de massio
pipuen
sis ex quadam p
cussione sibi fcā
ab inimicis sic g
uiter in dextro b
chio extitit uulne
ratus: quod os ip
sius brachii quod
iungitur humo
erat totalit ab ī
uicem separatū;
Licet autem arte
et opere meditor
caro supra ipm
os brachii esset
solidata: tamen
os remanebat di
uisū et disiunctū
ab humero; Prop
ter quod reman
sit brachium in
mobile: nec ex eo
poterat aliquid
operari; Hic quo
dam seso deuotio

ne concepta ad sctm
thomam: uotum
nouit quod eius
tumulū uisitaret
et brachium cere
um offerret si salu
tem ipsius meri
tis obtineret; fc̄o
autē mane: sen
sit se totaliter libe
ratum: ita quod
brachiū mouere
potuit et operari
sicut prius libere
tum eodem; Gau
dens ergo ea que p
miserat ad imple
uit: videntibz mo
nachis et diligen
ter pscrutantibz
rem gestam et pal
pantibus ipsium
brachium curio
se; De monacho
liberato a febre e
misso uoto ad sāc
tum thomam;

Frater ia
cobus de
freselone
sacerdos et mona
chus monasterii
fosse noue: dum
ex quadam febre
grauissime torqꝫ
retur: deuotione
concepta deuouit
se scō thome. pro
mittens se factu
rum uotum seu

p̄ imaginē de cera
ad eū tumulum. & eius
so uoto fuit a pre
dicta febre plena
rie liberatus; De
monacho sanato
a morbo podagre meri
tis sci thome;

Frater petrus
de fundis
sacerdos &
monachus mona
sterij fosse noue tē
pore quo fiebat in
quisicio de uita cō
uersacione et mi
raculis sci thome:
paciebatur in pede
sinistro morbum
podagre cum uehe
menti dolore, Do
lens q in corde suo
quod non posset
ire neapolim ad te
stificandū de mi
raculis sci thome:
cum ipse non repu
taret se dignū pos
se suis meritis ob
tinere: rogauit fratrem gulielmum de thoc
co ut intercederet
pro eodem ad sēm
thomam ut a mor
bo podagre suis me
ritis sanaretur: ut
sanatus posset ire
neapolim cū aliis
ad testificandū de
miraculis eiusdē

scī thome. que uide
rat et audierat; O
rante autem pro
ipso dicto fratre
scm thomam: sta
tim fuit ab ipso
morbo et dolore eius
dem scī meritis ple
narie liberatus. ita
quod libere ambu
lauit. nullum qz do
lorem sensit et iuit
ne apolim ad testi
ficandū cum ali
is liber et sanus; De
puero paralitico sa
nato ad tumulum
scī thome;
Iacobus roma
nus de piperno
filium habuit pu
erum nomine mi
chaelem grauiter pa
lisi in sinistro la
tere dissolutū; quem
paraliticū porta
uit ad monaste
rium fosse noue;
Et cum deuotione
ipsum posuit super
tumulū scī thome:
implorans eius su
fragium pro sani
tate filij obtinen
da; Cumqz puer
stetisset ibidem do
nec missa que tūc
cantabatur in ecclesia
esset completa; In
fine misse pater:

filium suũ sanũ
et incolumem gau
dens inde levavit.
ubi paulo ante t'
stis paraliticum
collocarat. viden
tibus et congau
dentibus plurib;
monachis qui ad
stabant; De magr̃o
matheo contẽpnen
te sancti thome reli
quias primo: et de
ipso penitente sa
nato meritis sanc
ti thome;
Matheus de
matia ca
nonicus
salernitan' cum
edificaret quan
dam capellam in
honorem sancte
crucis et sollicite
quereret sc̃orum
reliquias quas
posset ponere in
eadem: accessit ad
capellam castri
sci severini saler
nitane diocesis
petiit que a domp
no matheo capel
lano eiusdem ca
pelle ut sibi ostẽ
deret sc̃or reliqui
as quas habebat:
Qui ostensis sibi
pluribus sc̃or reli
quiis: eas reverẽ

ter uidit; Postmo
dum uero dictus ca
pellanus subiunxit
sic preciosiores habe
reliquias: manum
uidelicet sancti thome
de aquino; Ipse uero
derisiue hoc recipiens:
ait: Frater thomas
non est sanctus: sed
fuit quidam frater
predicator in ordine
bonus homo; Et sic
uidere respuit dic
tam manum: In con
tinenti uero arri
puit eum quidam
tremor corporis et
tumor capitis; Ita
quod uidebatur ei

quod haberet caput
ponderosum et gros
sum ad modum
unius magne ca
ste; Deinde in se re
uersus dolens et
penitens de hijs que
dixerat et de incre
dulitate sua: cum
lacrimis ueniam
petijt et predicto
capellano confessus
fuit; Et sic cum deuo
tione ad adorandum
et osculandum ma
num sancti thome ac
cessit; In cuius os
culatione fuit a
tremore corporis
et tumore capitis

subito liberatus et
sanus effectus; Sed
sit quod maximum
odorem ex dicta ma
nu progredientē:
et ex contactu ei⁹
dem manus cum
capucio quod te
nebat in collo tā
ipse quam eius
capuciū ad eo re
dolebant: quod per
longum tempus
videbatur illis i
ter quos 2uersa
batur: quod ipē
muscū aromati
cum secum ferret;
Et ex hoc oporte
bat eum predicā

omnia et ipm mi
raculum sepius
tanti odoris cau
sam interrogan
tibus recitare; Sed
sit quoque tantā
consolationem.
tantam quod 2fidē
tiam ex tunc ha
buit ad scm do
minum: quod si a
liquando tempta
retur de pctō recur
rens ad eū et im
plorans eius suf
fragiū statim pr
ticionis sue salu
tarem consequeba
tur effectū: De sana
to a doloribus spi

atis ad tumulum
sancti thome;

Frater lan
dulphus
de neapoli
ordinis p̄dicato
rum qui fuit post
modū ep̄s equeñ·
et tandem archie
piscopus acheroñ
tinus cū quadam
uice uadens vers'
romanam proui
ciam declinasset
ad monasterium
fosse noue cistēs
ciensem subito arri
puerunt cū mag
ni et graues dolo
res iliaci p̄ quos

prorupit ī magnos
clamores: Ad cuius
clamores monachi
concurrentes com
pacientes eidem: c
suluerunt ut que
retur remedio quo
ipi et suis infirmi
tatibus et doloribꝰ
uteliuentur et sepius
curabantur: uideli
cet ut corrigiam q̄
accinctus erat sup
sepulchrum sancti
thome poneret et
se ipm̄ prosterneret
sup illud: Qui cū
magna deuotione
cepta ad scm̄ tho
mam. quem inui

ta sua nouerat et cre
debat esse magnum me
riti apud deum: ita
fecit; Et statim sur
rexit perfecte sanatus:
nec ex tunc predictos
dolores sensit quos
frequenter alias so
litus erat pati; *De
muliere sanata ab
inflacione guttu
ris meritis sancti
Mar thome;*
Margarita mu
lier de pip
no ab annis pu
ericie sue habebat
guttur grossum et
ualde inflatum: ex
congregacione hu

morum; Ob quam
deformitatem recu
sabat eam traduce
re nicholaus qui e
am subarrauerat
sponsus eius; Hec
cum matre sua no
mine beliciam au
ditis miraculis sancti
thome cum mag
na deuocione ad
monasterium fosse
noue accessit. Ubi
ad portam dicti
monasterii alla
to capite sancti thome
per sacristam mona
chum eiusdem loci
et apposito guttu
ri sic inflato et sca

orone. et in plora
to suffragio sci tho
me: rediens inde
mulier in regressu
en omnẽ humores
aglutinatos ad ĩ
star frusti carnis.
fuit que subito a pre
dicta infirmitate
et de formitate gi
tuus plenarie libe
rata meritis sci tho
me; De muliere y
dropica sanata ad
tactum reliquiarũ
sancti thome;

Stephania
mulier de
rocha sic
ea habitatrix cas

tri somptuum ydro
pica. et toto corpo
re turgida. veniẽs
ad portam mona
sterij fosse noue:
rogauit ut appor
tarentur ei reliq
e sci thome. cuius
meritis se credebat
posse sanari; Et
facta oratione ibidẽ
et aplicatis ad pec
tus infirme reliq
is: recessit et in ma
recedendo: fuit ab
ipsa infirmitate ple
narie liberata me
ritis sci thome; De
muliere paralitica sa
nata emisso voto

ad sc̄m thomam:
Paupercula
quedā mu
lier de car
penetro nomine
maria de nichola
o dextīno pilitica
fuerat: que tremēs
et repens venit ut
potuit ad colligē
dum spicas in a
gris monasterii
fosse nove; Quā
videntes monachi
compacientes eidē:
dixerunt ut sc̄o
thome se cōmenda
ret et eius meritis
sanaretur; Que
devotione concep
ta: devovit se sc̄o
thome, promittens
se deferre candelam
accensam ad eius
tumulū; Que sc̄o
voto: statim fuit
ab omni infirmi
tate corporis totali
ter liberata; De sa
nato a gm̄ dolore
core et īguinis me
ritis sancti thome;
Nicolaus de
leone de sōp
nino ex gr̄
in core et in genie
ris dolore p̄gravā
tus: emisso voto
ad sc̄m thomam.
quod eius tumu

lum discalciatis
pedibus cum lapi
de suspenso ad col
lum: in crastinum
visitarec: fuit confes
tim a dolore plena
rie liberatus et quod
noverat ad imple
vit; De sanato a
dolore et febre eius
so voto ad sanc
tum thomam;

Iacobus filius
petri de tilmudo
de pipno cum
pateretur dolore
vehementer in dex
tro brachio ac fe
brem quartanam
novit sancto thome
se iturum ad eius
tumulum discalci
atis pedibus et por
taturum candelam
accensam. et quod
faceret ibidem de
cantari missam.
ut eius meritis
curaretur: Qui facto
voto: statim fuit
a dolore et febre pe
nitus liberatus; De
illuminato a ceci
tate oculorum ad tu
mulum sancti thome;

Petrus bilya
de pipno
cecitatem
incurabilem in
currerat oculorum:

nichil qz uidebat;
Hic adductus ad
sepulchrū scī tho
me deuote ibidem
orans ut uisum
recipere mereretur:
surrexit inde plene
illuminatus & re
cepto lumine gau
dens sine quo tri
stis ad uenerat re
dyt domū suam;

De uisu oculi prius
pdito recuperato
sco uoto ad scm tho
mam;

Nicolaus me
leus de cas
tro puscencij ex q
dam percussione in
sum amiserat in
altero occlōr; O:
transitum facies
prope monasteri
um fosse noue:
recordatus fuit de
miraculis que
audiebat fieri me
ritis scī thome; Et
deuouit se idem sco
orans cum deuo
cione ut restitue
ret sibi uisū; Et
sco uoto: mox re
cuperauit uisum
et uidit ita clare
sicut prius ante
quam fuisset in
occlo uulnerat;

De sanato ab ista

tura gutturis ad
tactū reliquiarū
ia sci thome;

Iacobus martel
lucij de pypno
habens magnam
inflaturam igut
ture a natiuitate
sua; venit cum de
uocione ad tumu
lum sci thome: ut
salutis remediū
inueniret; Cūq3
ad eius deuotam
instanciam reliq
e sci thome fuisset
p sacristam appo
site gutturi pacien
tis: ad contactū
reliquiarū fuit
ab illo in comodo
plenarie liberat;

De nobili deuoto
ad scm thomā cui
predixit liberacio
nem a persecucio
ne imminenti;

Vir quidem
nobilis scō
thome de
uotus cum esset i
quadam grani p
secucione: rogaui
scm thomam ut si
bi assisteret. & cum
a psequentibz se li
beraret; Et certa ma
ne diei scs thomas
apparuit ei: in ha
bitu in quo 9sue

uerat eũ uidere in
sibiliter dum nunc
luit: dicens ei; Ne
timeas quia libe
raberis. et non pre
ualebunt aduer
sum te: aduersarij
tui; Post modicũ
ita qz tempus fuit
sicut scs predixerat
sopita turbatio et
quietata furia p
sequentis: et ipse
liberatus est ĩ au
xilio oportuno; *De*
tinato a duplici ter
tiana emisso uoto
Ce *ad scm*
sa *thomã;*
rius de dõp

no de neapoli dupli
ci terciana laborãs
cũ ex hoc esset debi
lissimus iam effec
tus: et medicus e
ius de ipso nõ mo
dicum dubitaret
ut deficeret. Psua
sus a religioso ui
ro frẽ guill'o de clare
co. se ipm scõ tho
me deuouit. pro
mittens se eius tu
mulum uisitare.
si ab infirmitate
illa suis meritis
sanaretur;· Et facto
uoto: statim in
ipso paroxismo du
odecime diei qui

93

expectabatur gra
uissimus affuitur
reliquit eum febris;
De fratre sanato agra
ui dolore in renibus
facto uoto ad sanctum
thomam;

Frater mar
tinus de a
picio ordi
nis predicator in
conuentu sancti domi
nici apud neapolim
per dies duodecim:
dolore renum sic gra
uiter uexabatur:
quod nec incedere.
nec de lecto surgere
poterat propter
uehementiam dolo

ris; Hic assump
ta fiducia et deuo
cione concepta ad
sanctum thomam de quo
tot miracula au
dierat recitari:
notum fecit quod
si eius meritis me
reris a predictis
doloribus curare
tur: deinceps in ues
peris et in matu
tinis memoriam
faceret de eodem; Quo
emisso uoto: stati
consequutus est plena
riam sanitatem; De
fratre liberato a graui dolo
re in collo ad reliqui
as sancti thome;

Frater tho
mas de ad
uersa dolo
rem uehementem
paciebatur i collo
usque ad brachia
ita qd caput suu
huc inde uertere
non poterat nec
reclinare i lecto ad
dormiendum. Sz
oportebat ut seden
do et recumbendo q
si rectus dormiret
p octo dies; Qui
postquam tact9
fuit in collo suo
cum reliquiis sci
thome: sensit se
alleuiatu. et sequn

ti mane plenarie
liberatum; De quo
dam sanato mirabi
liter bina uice noto
emisso ad sanctu
thomam;

Magister mathe
us de uiter
bio capellanus dni
archiepi neapolita
ni. qui unus fuit
ex duobz qui por
tauerunt ad curia
romana apud a
uinionem inqui
sicione factam de
miraculis sci tho
me in firmabatur
duplici terciana i
domo dni iacobi

de uiterbio cano
nici neapolitani
ad eo grauiter: q
de morte ipsius spe
rabatur. petrus q
de uita; Prefatus
uero iacobus au
ditis miraculis
sci thome compati
ens infirmanti uo
tum emisit. se uisi
taturu una cum
predicto matheo.
tumulu sci thome:
si eius meritis cura
retur; Quo uoto
emisso ad uenien
te die et hora acces
sionis future: se
sensit totaliter li

beratum; Dum q
predictus magist
matheus post con
ualescentia dono
dei adeptam: de co
silio medici in co
sulte: quandam
medicinam acce
pisset; Que cum
nullam euacua
tionem operaretur;
quin potius accide
tia grauia genera
ret ad eo quod ex
hoc uidebatur q si
agere in extremis.
ipse penitens q
de sanitate dono
dei adepta contentus
non fuisset ut de

buerat supª dēm
notū sequenti sup
addito corroborat
et confirmat sči
thome implorās
auxilium ut eum
liberaret a predic
to mortifero acci
dente; Et subito
absq; alterius me
dicine assumpti
one. cepit prima
operari. ita quod
statim alleuia
conuenit recepit;
Et continuo to
tius corporis sa
nitatem; De illo
qui nunquā pis
ces comederat q's

penitus abhorrebat
cui sapor piscium
fuit concess9 dum
taxat meritis sā
cti thome;
Pdictus ma
gister ma
theus de uiterbio
quinquagenario
maior. ab infā
cia sua piscibus
uesci non potuit
nec unquā usus
fuerat. īmo sic
natura eius sa
porem et odorem
piscium abhorre
bat: quod si ali
quando in potum
instanciis aliq

rum comedere uel
modicū attemptas
set: reuiceret p nomi
tum oportebat aut
febrem ī currebat.
Cum autē puenis
set ad curiam apd'
ammonem deferēs
cum collega suo ī
quisitionē factā
de miraculis sci
thome: aduenit
te tempore quad
gesime in princi
pio quadragesi
me in iohannis.
rogauit ipse scm
thomam ut pisci
um abhominati
onem repelleret ab

eodem ut cum so
dalibus illo tpre
abstꝫ sui ꝛ ipsorꝫ
grauí fastidio pos
set conuiuāt. Et ec
ce sibi dormitan
di in nocte sequē
ti uidebatur men
sa apponi ꝛ aquo
dam fratre in ha
bitu predicatoris
allatus ꝛ p̄senta
tus curialiter fu
it sibi piscis dicē
do: Magr̄ manduc
comede quia frat
thomas mittit ti
bi hūc piscem. et
sicut iste sic alii
deinceps sapient

tibi pisces; Tunc ut sibi uidebatur comedit sapide et auide dictū piscē; Euigilans autē deo grās egit. & socijs cum gaudio retulit peticionē quam sc̄o thome fecerat et orōnē quam ꝓmiserat; et seriem uisionis; Hora itaqꝫ prandij ueniente: pisces coram eo deferuntur; Quos ita sapide cū alijs cepit comedere sicut prius uidebatur sibi ī uisione sapide comedisse; Consequenter etiā deinceps piscibus nesciens: a tremore quodam mamimen liberatus fuit. quem comedendo prius acri minia frigida incurrisset; Hoc autē ipse in curia coram cardinalibus diligē cius examinatus iuratus deposuit et probatum extitit assercione fide digna plurimū qui ipm nouerāt et cum ipso ꝯuersati fuerant āmis

multis: et uiderant
ipsum pisces prius
abhorrentem et po
sterius comedentem;
fuitque in consisto
rio resitatum et in cu
ria diuulgatum;
Miracula que sequun
tur extracta sunt
de secunda inquisitio
ne; de sanato a gra
ui dolore et lesione
corporis: emisso
uoto ad sanctum tho
mam;
Petrus
prouinciam de
pipino ex
casu quo cecidit de
equo grauiter fu
it lesus in facie et
in utroque latere;
Et cum dolore ni
mio grauaretur:
facto uoto ad sanctum
thomam quod eius
tumulum uisitaret
et uotum unum
argenteum illuc fer
ret: statim dormi
re cepit et postmo
dum a sompno e
xcitatus: inuenit
se penitus libera
tum. et quod noue
rat adimpleuit; De
curato a gutta ar
thetica et dolore: ad
Frater tulin
ni sancti thome;
Nicholaus et ap

pri de piperno con
uersus monasterij
fosse noue antequam
esset monachus in
firmitatem arthe
ticam in ambabus
manibus multo
tempore passus fu
it: ita quod manus
erant sibi quasi in
utiles et dolorose;
Hic post ingressum
religionis deuo
tione accepta ad
sanctum thomam: de
uouit se eidem ut
eum addicta infir
mitate et dolore
suis meritis libera
ret; Et accedens ad
sepulchrum eius fle
xis genibus sup
er ipsum posuit ambas
manus; Et post
modicum spacium
temporis cum oras
set ibidem: in con
tinenti sanus et
liber a dolore peni
tus exurrexit; *De
sanato a graui
dolore brachij et
spatule ad tumulum
sancti thome;*

Frater ma
nuhel de pi
perno conuer
sus monasterij
fosse noue cum
graue dolorem in

dextro brachio et
spatula pateretur
nec inueniret ali
quod remediū me
dicine. et brachiū
suspensum portaret
a collo in panno li
neo dependente per
tres menses et ā
plius. accedens ad
tumulū se posuit
supra ipm̄ implo
rans scī suffragiū
et disponens in a
nimo suo quod
annis singulis ī
die festi sui daret
uiginti solidos p̄
pitancia Cuētui:
si eū suis meritis
liberaret: Statim
q3 obdormiuit ibi
dem et excitatus ī
uenit brachium
extractū de linteo
quo suspensum ad
collum portabat:
totaliter esse sanū;
Nec ex tunc dolo
rem sensit in bra
chio: nec ī spatula
meritis scī thome;

De muliere sana
ta a febre scō no
to ad scm̄ thomā;

Gemma mu
lier de pi
perno cū
a graui febre. p
mensem afflicta

fuisset: ad consiliũ
germani sui uiri
religiosi monachi
monasterij fosse
noue fēō uoto sēō
thome quod si eā
liberaret: eius tumu
lum cum uoto ar
gent(e)o uisitaret:
statim fuit a feb(re)
penitus liberata;
De sanato a dolo
re in renibus ad
tumulũ sci thome;
Leonardus
filius ray
mundi sa
raceni de piperno
tantũ dolorem pa
tiebatur ĩ renib(us):
quod uix poterat
se mouere. nec in
cedere recte; Qui
accedens ad tumu
lum sā thome. et se
ponens sup(er) ip̄m
et sā implorans
suffragiũ p(ro) sua
liberatione uoto
emisso quod redi
ret iterum cum cā
dela: statim libera
tum se sensit; Et
rectus surgens ĩ
columus ad domũ
suam rediit et sa
natus; De corrue
te conseruato a
piculo meritis
sancti thome;

Bartholomeus leonardi de piperno casu corruens de quodam loco valde eminenti dum rueret: clamans ait; Beate thoma: de aquino adiuua me; Et ie qz recte ad terram peruenit: et statim inde venit ad tumulum sancti thome ubi flexis genibus gratias agens sibi sine omni dolore inde surrexit. et cum quodam coetaneo suo petro nomine

inuitato si vellet secum currere currens preuenerit eius petro; De curato a febre continua voto emisso ad sanctum thomam;

Frater marchus theobaldi de piperno monachus conversus monastery fosse noue grauiter febre continua laborans per decem dies: sancti thome implorans suffragium votum vovit quod missam in eius honore

faceret celebrari;
Et uoto emisso ob
dormiens: post sōp
num inuenit se sic
a febre sanatum:
quod a domo in
qua in furnus la
ctetur exiens p mo
nasterium libere
ambulauit; De
muliere sanata
a tumore gutturis
uoto emisso ad sāc
tum thomam;

Iacoba ualdebru
ni de sompni
no tumorem
grandem et gros
sum ad cantita
tem duor pugno
rum hominis pa
ciebatur in guttu
re ita quod uix
respirare poterat
nec etiam intelli
gibiliter loqui;
Que dum pgeret
piperniū ad sicur
gicum ut incideret
eue in eo constituta
in itinere. uiso cā
panili monaste
rii fosse noue. de
uocione accepta
ad sēm thomā se
deuouit eidem ro
gans eū ut absq
incisionis picu
lo perciperet sani
tatem; Veniens

q3 ad cirurgicum:
ostendit sibi tumo
rem gutturis; Quo
uiso: deliberauit
sirurgicus tumorē
ipsum cum ferro in
crastino aperire;
In crastino autē
quo debebat incidi
nullū uel quasi
modicū tumorē
habuit in gutture;
Videns autem ci
rurgicus eam eē
sanatam: noluit
eam nec oportuit
incidere aut con
tingere ferro; Sic
q3 ad domū prop
riam sanata ĩuit

sci thome: cū gau
dio est reuersa;

De puella sanata
a grandi dolore et
clamore mtis sci

Maria thome;

puella sep
tennis fili
a landulphi de ca
stro sompnum do
lore quodam sup
ueniente sic grandi
ter torquebatur:
quod se quasi in
modum serpētis
contorquens ẽi
psona demonia
ca uociferabat: Q
soffia mater eius
scō thome recomē

lxix

tiauit: promittēs
quod post liberaci
onem eius ducēt
eam ad suum tulin
et candelam offer
ret ibidem; Fc̄o
uoto: statim pu
ella meliorata ē
et sequenti mane
sana pfecte surre
xit: et cum alijs
puellis solacian
do preiit; De liba
to a graui dolore o
culor uoto emisso
ad scm̄ thomam;

Bartholome
us boni ho
minis de
sompnino graui

dolore et ardore in
occlis defluente hu
more ad occlos sic
affligebatur: qd
quasi nichil uide
bat. nec poterat
laborare. et iux i
re suue ductore m̄
sibus quasi duo
bus; Cum scō tho
me se recomendās:
uotū nouit se nu
dis pedibus uisi
taturū cum can
dela accensa eius
tumulū; Et uoto
emisso: in crasti
num a dicto mor
bo uiuent se in
tegre liberatum;

100

De sanato a ruptura et inflatura inguinis meritis sancti Thome;

Adam filius Bruni de castro Sopninn per sex annos et amplius: in inguine passus est rupturam et inflaturam ex descensu intestinorum. unde cogebatur portare lumbar: nec medicamentis curari potuerat; Qui concepta devotione ad sanctum Thomam: devouit se eidem. promittens si eum ab infirmitate illa liberaret super sepulchrum eius solueret unum argenteum ablaturum; post uotum itaque emissum: infra dies quindecim fuit a dicta inflatura et ruptura totaliter liberatus:

De puero sanato a febre continua et mortis periculo meritis sancti Thome;

Leo puer trium annorum filius crescencii nouelli de castro Sopnini ex febre con

tiuua cum uehemē
ti dolore grauiter
infirmus decum
bens et laborans
in extremis emis
so uoto pauiam
eius ad scm thomā
ut filiū a mortis
periculo suis me
ritis liberaret: cō
tinuo liberatus ē.
et cum ceteris pu
eris fr̄ibus suis i
bidem cepit ludere
et libere ābulare:
De sanato a dupli
ci ifirmitate pedis
Bar ꝫ tactū mi
to tis sci thome:
lomeus tib

baldi de castro sōp
nini ab īfirmita
te gutte quā pati
ebatur in tibijs ꝫ
pedibus una nec
Et inter alteram ag
ua infirmitate ar
ticuli. seu digiti
pedis sui quam
ex percussura icur
rerat. et a quibz
curari non potu
erat remedijs me
dicine: fc̄o uoto
ad scm thomam
fuit eius meritis
ab utroqz icomo
do totaliter libā
tus. et pristinis
uiribus restitut;

De sanato a grauj inualitudine manus meritis sancti thome;

Nicolaus i[n] sancto telli de cas tro sompniuni a quodam grauj a postemate quod habebat in manu sinistra inter bra chium et ip[s]am ma num p[er] quod p[er] annum nichil po terat operari: emis so uoto ad s[an]c[tu]m thomam post re commendacionem sui eidem s[an]c[t]o fr[atr]ain coram humiliter se prosternens et ob dormiens sa nus inde surrexit et cum manu o perari potuit sic prius; De liberato a grauj dolore bra chij et dextri humeri meritis s[an]c[t]i thome;

Frater ual ter bruinius conuersus monasterij fosse noue a quodam dolore grauj in brachio et spatu la dextra quo sic grauatus extitit multis mensib[us]: quod de brachio

et manu non po
terat se iuuare nec
operari nec super
latus dextrū dor
mire quadam nec
te emisso uoto ad
sēm thomam qđ
si eum liberaret uo
tum unum argē
teum ad eius tu
mulum offerret:
obdormiuit; Et de
mane consurgēs:
inuenit se a dcā
infirmitate tota
liter liberatum;

De sanato a dolo
re et debilitate tibi
arum et genuū ad
tumulum sci thome;

Magister iaco
bus de p up
ino oblatus
monasterij fosse
noue a dolore gn
di quē patiebatur
in tibijs et genib
ita quod sine du
obus baculis ire
non poterat per
septem epdomadas:
ueniens ad tumu
lum scā thome cū
deuotione et lac
mis eius auxili
um iplorauit; Ac
cipiens autē pal
lium quod erat
supra sepulchrū:
cum ipso tetigit &

in uoluit tibias
et genua sua; Sur
rexit eciam inde in co̅
tinenti a debilita
te et dolore sci tho
me meritis libera
tus. et ex tunc sine
baculis libere am
bulauit; De puero
sanato a fluxu sa̅
guinis et periculo
mortis: meritis sci
thome:
Nicolaus petri
puer a flu
xu sanguinis p an
num extitit sic g̅
uatus: quod ex
illa egritudine cre
debatur mori; E

misso autem uo
to p animam sua̅
pro dicto puero
ad scm thomam:
cepit puer in con
tinenti meliora
ri & infra paucos
dies fuit totalit̅
restitutus pristi
ne sanitati. & a
fluxu sanguinis
liberatus; De labi
to a graui dolore
& mortis periculo:
Petrus caro
li de terra
tena a ue
hementi dolore
capitis et in me̅
bris suis sic g̅ua

initer torquebatur: et notiferare coge batur: quod credebatur ab ipso et a circūstantib; ꝑpter hoc moritur; Hic sc̄o voto ad sc̄m thomā eius suffragiū implorando statim eo muit. fuit q; totaliter liberatus;

De muliere liberata a quartana meritis sc̄i thome;

Gemma mulier de tarracena a febre quartana quam p sex acces siones passa fuerat et ex qua mori timebat: imminenti hora accessionis implorato devote subfragio sc̄i thome. fuit totaliter liberata. nec eam ulterius passa fuit;

De curato a dolore et tumore digiti meritis sc̄i thome;

Nicolaus de puccio sartor habitator de tarracena guttam artheticam patiebatur in pedibus: cui subito supvenit

dolor et tumor in
iudicet digito dex
tere manus sue;
Timens qz quod ex
hoc redderetur in
potens ad exercici
um artis sue unde
uiuebat. et sic per
deret uictū suum:
uoto emisso ad
scm thomam qd
manum argente
am ad eius tum
deferret ipius qz
deuote īplorato
sub fragio pro cu
racione dextere ma
nus sue: lectum
dormiturus intra
uit; Et post breuē

sompnū euigilās
inuenit suū digi
tum esse sanum:
in quo miraculū
miraculo extitit
geminatū. Cum
enim ipse nicola
us post modum
citatus esset per
inquisitores datos
a sede apostolica
ut ueniret de mira
culis sci thome ue
ritatem dicturus
et ipse se excusaret
quia in pedibus
gutta arthetica g a
ualitur: et dila
cionem aduenie
dum alias testifi

catiuus de precede
ti miraculo postu
laret: subito dolor
magnus in p̄dc̄o
digito dextre man̄
sue sup uenit eidē:
timens q3 uehemē
ter iram dei ⁊ sc̄i
thome: deliberaui
in dilate uenire;
Inplorans eius
subfragiū ut ue
nire posset et dolor
digiti cessaret; O°
fc̄o: in continēti
quieuit dolor di
giti. et sublato
īpedimento pedū
ambulare et equi
tare potuit. et ad

dictos inquisito
res eadem die libē
puenit phibitu
rus de miraculis
testimoniū ueri
tati; De liberato a
tremore manuū
et tibiarū. ⁊ a febre:
meritis sc̄i thome;
Bartholome
us petri de
sermuneto
per quatuor an
nos continuos
tremorem manu
um et tibiarum
passus fuerat; hic
ad sc̄m thomam
deuotione concep
ta recōmendauit

se eidem: ut suus me
ritis a predicto tre
more et a febre sup
ueniente quam tunc
patiebatur eum li
beraret; Et nocte se
quenti cum se sopori
dedisset: uidit unum
in habitu fratris
predicatoris sta
tura procerum et uul
tu uenustum ueni
entem ad se: qui
eum manu tange
bat per pectus et
membra; Et incon
tinenti ex perge
fcus a sompno: in
uenit se tam a pre
dicto tremore quam

a febre penitus li
beratum; De sana
to agrauu lango
re eiatis meritis
sancti thome;

Petrus capra
ij de sermu
neto audi
ens sibi recitari mi
raculum et benefi
cium sanitatis col
latum bartholome
o petri supra memo
rato meritis et suf
fragio sancti thome:
concepta deuotio
ne recommendauit
se eidem sancto thome
ut eum ab infirmi
tate graui quam

p duos menses et
amplius passus e
rat et patiebatur ex
cepitte a deo quod co
lorem croceum ha
bens cibi et potus
perdiderat apetitū;
Et fēs sibimet ipsi
grauis et pondero
sus in membris su
is languens iace
bat in lecto; Et fēā
recōmendatione
et īplorato sūfra
gio sc̄i thome hora
uespertinā: eodem
sero post uesperas
cum uellet īgredi
lectū se sensit ab
infirmitate p̄dc̄a
penitus liberatū;

De muliere sana
ta a tussi cū febre
meritis sc̄i thome;

Maria egidy
de sermine
to p annū
passa est tussim sic
cam cū febre. ex qui
bus meditus iudi
cabat eam ēē mo
rituram; Hec au
dita fama mira
culorū beati thome:
recōmendauit se
eidem ut eam a p̄
dictis tussi & febre
suis meritis libe
raret; Et statim
post recōmenda

tionem: fuit de pre
dictis in comodis
penitus liberata;
De muliere sanata
a grauibus doloribus
capitis meritis
sancti thome;
Rosa uxor ia
cobi kelim
notarii de
tarracena per annos
circiter decem et no
uem passa est quem
dam dolorem in ca
pite exceptie dextera:
unde incitum per di
es inter polatos
grauiter affligebatur: nec aliquo
medicorum remedio
poterat liberari: Hec
auditis miraclis
sancti thome: eidem
pro liberatione sua
a suis meritis ob
tinenda se deuote
recomendauit: et
ex tunc extitit a
predictis doloribus
suis penitus liberata; De puero
sanato a morbo ca
duco meritis sancti
thome;
Stephanus filius
Sanguidonis
puer passus fuerat morbum cadu
cum per annum cum
dimidio et amplius

lxxi.

in reuolucione
lune interdum se
mel interdum bis
aliquando ter et
quater et aliquo
ciens sex uicibus;
Pater uero pueri
condolens et de o
bitu eius timẽs:
recõmendauit eũ
sc̃o thome. et porta
uit eum ad sepl'
crum eius. et posu
it supra ipm̃. im
plorans sc̃i tho
me subfragium
pro salute pueri
et ex tunc ipse pu
er fuit a predicto
morbo penitus
liberatus; De pue
ro sanato a graui
infirmitate ex qua
mortis periculum
imminebat;
Iacobus salati
in dum esset e
tatis nimus
anni paciebatur i
firmitatẽ: ita qđ
coste partis ante
rioris eius uidebã
tur coniungi cũ
lumbis seu renib'
unde uix poterat
respirare. et mori
ex hoc ueri simili
ter credebatur iu
dicio medicorũ;
Cum mater eius

gemma nomine
materno affectu
compaciens p̄mo
nita a quadam do
mina muliere de
uota flexis genib
recōmendauit deuo
te puerū scō thome:
promittens quod
ipm mitteret ad
eius tumulū ⁊ of
ferret oblacionē
pro eo; Qua recō
mendacione fca:
in continenti sana
tus est puer: ⁊ sa
nus effectus est
iuit in tempore suc
cedente; De puella
sanata a febre cō

tinua meritis scī
ibi thome;
Sua puella
etatis qui
qȝ annorum filia pe
tri de pipno febrē
continuam ꝑ di
es quindecim pas
sa fuit; Et dum ex
ipsa febre mori c
rederetur: et quasi ī
extremis laboraret:
gemma mater dic
sibilie recōmenda
uit eam scō thome
ut ab infirmitate
illa ipām suis me
ritis liberaret; Qua
recōmendatione
fca in continenti

sanata est puella;
De sanato a quartana meritis sci patris thome;
Matheus de nozza de piperno febrem quartanã paciens diu a predicta febre grauiter uexaretur: iuxta concilium sibi datum recõmendauit se deuote beate marie de rippa: et beato thome de aquino. promittens quod si liberaretur a quartana: flexis genibus ab introitu monasterii fosse noue accederet usque ad tumulũ sci thome et ipsum tumulũ cingeret cum filo argenteo; Qui emisso predicto uoto dormire cepit: et uidebatur sibi quod staret iuxta ecclesiã; beate marie de rippa et uidebat quendam in habitu predicatoris cum baculo in manu uenientem de fossa noua ad ecclesiã supra dictam: ad quam cũ pueniss

set: egressa est lec-
ta uirgo obuiam
sibi dicens; Tho-
ma quo uadis?
Et ille respondit;
uado iuuare qu(on)-
dam pauperem q(ui)
me non desinit i(n)-
uocare; et uisum
est eidem matheo
quod s(an)c(tu)s thomas
ad eum accedens
discooperuerit ip-
sum. et in continen-
ti experge factus
de lecto descendit;
Et ex tunc nu(m)q(ua)m
habuit d(ic)tam febre(m);
et inuenit se per-
fecte sanatum;

De puero sanato
a ruptura ingui-
nis meritis s(an)c(t)i
thome;

Iohes
Igarum puer
septem anno-
rum a natiuitate
sua testiculu(m) dex-
trum habuit ali-
o grossiorem; cre-
uit q(ue) grossitudo
itaq(ue) ruptus in
inguine fuit des-
cendentibus i(n) se-
rius intestinis
ex q(uo) lumbari in-
digebat nec cura-
ri poterat sine in-
cisione. iudicio me-
dicorum; Cum condo

lens et compaciēs
amia sua maria
hẏmconis de pip
no audita fama
miraculoꝝ sci tho
me concepta fidu
cia docuit puerū
beati thome subf
gium implorare
et promittere ut
si eum sine incisi
one aliqua cura
re dignaretur:
ad tumulū eius
pgeret cum voto
hẏ magnus sue
argenteo: Et emis
so voto: puer me
lioratus extitit i
bidem et absq̄ i

ncisione totaliter
est curatus; De sa
nato a morbo squi
nantie meritis sci
thome;

Petrus congnomi
ne letus de
piperno notari
us grauī super
ueniente sibi subi
to squinancie mor
bo loquelam per
didit: ita quod
prorsus loqui n
linguam ducere
potuit p tres dies;
Nec meditor re
medijs pluribz
eidem ad habitus
innabatur; Et de

ipso medici despera
uerunt: qui concep
ta deuotione ad
scm thomam cum
loqui non posset:
manu propria
scripsit ut deferre
tur ad tumulum
sci thome sperans
se eius meritis li
berari. scriptum qz tra
didit petro gene
ro suo; Sz uxor
ipsius infirman
tis obstitit ne de
ferretur pro eo q
mulieres non per
mittuntur ingre
di monasterium
fosse noue; quod
ipse pprendens: i
tra se ipsm notum
nouit sco thome
eius subfragium
inplorando. et ex
tunc incepit lin
guam ducere et
pfecte curatus e
ipo die; De muli
ere sanata a graui
dolore humeri et
brachij;
Mulier quedam
nomine
Schimana ende
brandum de pup
no passa fuit per
quadriannium
uel circa continu
um dolorem i spa

cula dextra et in
brachio et in di
gito ita quod fi
lare non poterat
cum eodem; Hec
in festo sci mar
tini veniens ad
monasterium fos
se nove brato do
mne se recomendans
votum vovit ut
si eam a predicto
dolore liberaret:
votum argente
um offerret; Que
voto emisso: ex
tunc dolorem p
dictum non sen
sit sed sana per
mansit; Desana

to a febre cotidia
na cum aliis gra
vibus accidentib
meritis sci thome;
Nicolaus gi
sone decas
tro servi
nen p septem sep
timanas et ultra
paciens febrem
cotidianam et ma
lum epatis et sto
machi et splenis
cum dolore capi
tis: auditis mi
raculis sci thome
devovit se eidem
sco et sequenti ma
ne invenit se a p
dictis omnibz in

comodis liberatum;

comodis liberatū;
De sanato a grauitumore faciei et gutturis et uinculo lingue meritis sancti
thome;
Petrus crescē ciꝫ conuersus monasterij fosse noue a quodam timorem magno se
u inflatura ī facie et gutture que sibi superuenerant in tantum grauatum: quod loqui non poterat nec etiam quis os eidem aperire potāt cum cultello; hic
in tanta afflicti one constitutus: consilio cuiusdā deuoti psuasus: deuotione concep ta ad sēm thomā cum loqui non posset in corde su o recōmendauit se eidem sēo humi liter et deuote; Sic qꝫ eadem die ob dormiens circa no nam et euigilās hora uesperarū: se sanū inuenit et loqui potuit. et pro maiori par te tumor ille de tumuit et ex tūc

fuit sanus; De sa
nato a tinnitu et
surditate aurium
meritis sci thome;
Nicolaus pi
cardi de t[er]
ra cena a
gravi ac veterã
ti tinnitu auriũ
ita quod loquẽ
tes etiam alta vo
ce vix audire po
terat: recomenda
tione facta per ipsum
ad scm thomam.
de mane surgẽs
invenit se omni
no sanatũ et au
dientem liberi sic
prius; De sanata
a gravi surdita
te auriũ meritis sci
Theo thome;
dora mari
conensis de
uxor iohis luna
te de castro somp
nium: per quatuor
menses gravem
surditatem passa
adeo quod claman
tes alta voce aut
filiũ suum vagi
entem audire nõ
poterat: facto voto
ad scm thomam;
ut eam suis meri
tis liberaret: seq[uen]
ti mane invenit se
a predicta surdi

tate sanatam et
audientem sicut
prius; De muliere
sanata a doloribꝫ
totius corporis sc̄o
uoto ad sc̄m tho
mam;
Iohā cog
In nomine xp̄ia
na dum per
octo dies dolores
uehementes in toto
corpore pateretur;
p suasa a sorore
sua uoto emisso
ad sc̄m thomam
in crastinum fuit
a predictis dolori
bus penitus libā
ta; De puero sana
to agraui tumore
et rubedine in co
stis et cruce meri
tis sc̄i thome;
Petrus filius
dn̄e romu
le de piper
no puer quatu
or annorum patie
batur tumorem
et rubedinem in
costis et cruce us
qꝫ ad pedem; ita
quod tangi ibidē
non poterat sine
lesione pueri et
tremore; nec puer
poterat se mone
re p mensem et
absqꝫ incisione
liberari non pote

rat iudicio medi
corum; Timebat
insup eorundem
iudicio: quod si
incideretur puer
esset perpetuo in
peditus; Mater
vero considerans fi
lio recomendauit
eum sco thome: ut
eius meritis abs
qz incisione sana
retur; Portatus
qz fuit puer ad tu
mulu sci thome.
et positus supra
ipm tumulu: post
aliquantula mo
ram p se ipm inde
surrexit sanus ef

fectus et plenarie
liberatus; Demu
liere sanata ab in
firmitate et dolore
brachii ad reliqas
sci thome;

Domina lea
ana sola
passa fuit p annu
cum dimidio infir
mitatem et dolore
in spatula et bra
chio dextro: ita q
ex eo non potat
se iuuare; Et cum
quadam die audi
uisset quod aliq
reliquie beati tho
me apportate erat
ad ecclesiam beate

marie de pipno:
uiuit illuc ad uiden
dum ipius reliqui
as; Et recõmendās
se beato thome: po
suit brachium su
um sup̄ capsulam
in qua dicebantur
esse reliquie reuerē
ter; Et statim sana
ta est. cepit qȝ opa
ri et uti brachio si
cut prius; **De sana**
ta a graui morbo
gutturis meritis
sancti thome;

Adelasia fili
a gemme
Atulee de pi
pno grauem et
mortalem morbū
squinantie ī gut
ture diebus mul
tis passa fuit: ita
de nichil potāt
transglutire; Que
p̄suasa a matre
recomendauit se
deuote scō thome:
fuit qȝ p̄ducta ad
monasteriū fosse
noue, Ubi ad tac
tum capsule re
liquiarum sācti
thome in gutture:
dicta puella sana
ta rediit pristinū.
bibere comedens si
cut prius; **De mu**
liere sanata a febͤ

continua et mortis periculo meritis sancti thome;

Jacoba uxor petri nicolai de ypypno pressa fuit febrem continuam ex qua loquelam perdiderat: et mox ab astantibus credebatur; Quam uir eius beati thome meritis recommendans: promisit se eam ad sancti thome tumulum producturum et oblaturum lampadem et candelam; Quo facto: in continenti cepit enomere et restituta sibi loquela: febris dimisit eam et sanata est in illa hora;

De alia muliere sanata a febre continua meritis sancti thome;

Blandicia nicolai domini gregorii: mulier de tarracena febrem continuam paciens per dies quindecim. auditis miraculis sancti thome deuocione concepta ad eum uotum nouit

quod si eam suis
meritis liberaret: ei⁹
tumulū visitaret
cum candela et ob
latione; Quo facto
uoto: statim a febre
recessit liberata; De
muliere sanata a
graui dolore bra
chij et spatule me
ritis sci thome;

Agnes philip
pi de castro
sci lauren
tij de ualle ferenti
ne dyocesis: dolo
rem uehementem
paciebatur ī bra
chio et spatula dex
tra et in latere dex

tro: ita quod non
poterat de lecto sur
gere nec mouere.
nisi ab alio iuua
retur; Et dum sic
per septē ebdomadas
grauata iaceret:
audita fama mi
raculorū sci thome
eidem se recōmen
dans deuote eius
suffragiū implo
rauit; Quo facto:
statim fuit libera
ta et sanata ab ī
firmitate predcā;
De sanato agra
ui dolore in ge
nu meritis sanc
ti thome;

lxxxiii

Nicolaus bartholomei de pipno dolorem uehementem in dextro genu p annum patiens ita quod nullo modo poterat plicare tibiam. sed tenebat extensam. nec medicorum remedijs pluribus adhibitis curaretur: p suasus a matre sua seipsum deuouit meritis sci thome p mittens quod si eum ab infirmitate predicta liberaret. cum oblacione candele eius tumulum uisitaret; Quo facto: sequenti mane sanatum se inuenit: meritis sci thome; De sanato a dolore in spatula & brachio meritis sci thome;

Nicolaus a firmati de pipno p tres menses dolorem in spatula et brachio dextro paciebatur: ita quod ipsum brachium ad collum ponere non uale

lint: Qui uoto emis
so ad scm thomã.
quod eius tumu
lum uisitaret: seq
ti mane inuenit
se liberatum & per
fecte sanatũ meri
tis sci thome; De
sanato agraui
dolore brachij me
ritis sci thome;
Petrus gal
gani de pi
perno ex
quadam percussio
ne fca sibi in bra
chio dextro remã
sit dictum brachi
um debile & doloro
sum post uulnus
iam consolidatum:
ita quod brachi
um ipm non po
terat claudere ul'
aperire; Cumq3 quo
dam sero dolore bra
chij amplius so
lito grauaretur:
ad psuasionem
beliche uxoris sue
recõmendauit se
sco thome ut eius
meritis sanaret;
et in crastino sur
gens nullũ dolo
rem sensit ĩ brachi
o. et extendit ipm
libere et sanatum
ostendit uxori su
e; De sanato agra

ui febre et uomitu
meritis sci thome;

Petrus lecta
ria de piper
no dum q(ua)
dam graui febre et
uomitu uehemen
ter afligeretur. et
ex hoc timeret mo
ri: ad persuasio
nem uxoris sue
recomendauit se
beato thome. ut
eum suis meritis
a febre et periculo
liberaret; Quo
facto: incontinenti
febris et uomitus
cessauerunt et sa
nus effectus liber

ambulauit; De
sanato a graui
tussi et sanguinis
emissione:

Magister mar
chius ecclie
sce lucie de piperno
per tres annos q(ua)
dam trassim cum
emissione sangui
nis per os et per na
res passus fuit;
Hic quodam die
in monasterio fosse
noue concepta de
uotione ad scm
thomam pro re
cuperatione sue
sanitatis eidem
sco se recomendans.

posuit se sup sepl'
crum eius et uide
piperciũ rediens
nocte sequenti mi'
to sanguine emis
so p nonutũ: extũc
sanus effect' est a
predicta ĩfirmi
tate. meritis sci
thome; Hucius
q3 miracula collec
ta sunt et excerpta
tã de prima quã
de scda inquisicio
ne fca p inquisi
tores datos a sede
aplica de uita cõ
uersacione et mi
raculis sci thome;
De huic uero ca

que sequentur col
lecta sunt et accep
ta: ex hys que as
sercione fide dig
na pluriũ ꝯpro
bata sunt et com
perta. De lepro
so sanato ⁊ mũ
dato ad tumulũ
sancti thome;
Quidam de pi
perno tho
mas noĩe
grauem incurre
rat morbũ lebre;
Hic audita fama
de miraculis sci
thome: accessit ad
eius tumulũ in
monasterio fosse

noue; Ubi cum p noc
tans: audiuit per
uisum scm thomã
interrogantem se
quid quereret; Cui
cum respondere se
querere et expetere
sanitatem eius me
ritis a morbo leb;
Scs ait; Surge
et esto sanus: sta
tim cum hoc uerbũ
sci: subsequutus ẽ
obtate sanitatis
effectus; Et qui le
prosus uenerat:
a lepra mundatus
ad domũ suam re
diit laudans et ma
gnificans deum;

De sanato aquãu
apostemate meri
tis sci thome;

Frater bartho
lomeus de te
rentino mo
nachus monaste
rii fosse noue. cum
propter apostema
interclusũ in eius
corpore esset a me
dicis desperatus: i
ductus est per ab
batem ut se ipm de
noueret ad scm tho
mam. ut eius me
ritis sanaretur; Et
mox ut uotũ emi
sit: de corpore eius
horrendũ intus apo

ternatis exiuit. sic que
sanus effectus fuit
meritis sancti thome;

**De sanato ab in
potencia crurium et
tibiarum meritis
sancti thome;**

Quidam a na
tiuitate sua
paciens cru
ra dissoluta et in
utilia cum tibiis
ad incessum: ex de
uocione concepta
portari se fecit ad
tumulum sancti thome:
Ibi que orans diuci
us et implorans eius
suffragium: fuit a
domino exauditus me
ritis sancti thome: u
sum que tibiarum
et crurium perfectum
recepit: et libere re
diit cum eisdem.

**De sanato a feb
ribus meritis sancti thome;**

Dompnus
rapuetius
monachus
monasterii fosse
noue diebus tres
decim febre laborans
deuocione concep
ta ad sanctum thomam.
ad sepulcrum eius
quasi rependo ma
nibus et pedibus
accessit; ibi que orans
statim consecutus

est p̄fēc optate be
neficium sanitatis;
De liberato a peri
lo mortis in flu
mine: inuocato
subfragio sancti
Johes thome;
Ite theodino in
uenus i flumino
quodam prope
monasteriū fosse
noue sub ductus
ab aqua: ad cana
lem molendini p̄
ductus est uiolen
ter; Hic impinges
in istrumentum
quo rota molen
dini reuoluebatur
ex quo sibi mortis
periculū immine
bat: scm thomam
et eius subfragi
um cepit instan
cius implorare;
Quo f̄co: statim
sensit se a quodā
p̄ capillos accipi
et extra aquam e
duci; Quod cum
fieret: quidam mo
nachus conuisus
dicti monasterii
fosse noue super
ueniens testis ex
titit rei geste; De
muliere sanata
ab infirmitate o
culoꝝ ad inuocati
onem subfragii

sancti thome;
Mulier quedā
ploredinsa
nomine de
pipno ex uno oclo
ceca et alio pre do
lore nimio qua
si orbata: devotis
orōnibz scām tho
mam et eius suf
fragium cū lacri
mis invocavit:
Hec post modicā
quietem: sensit de
utroqz oculo se
sanatam. maritū
qz et vicinas cū
clamore et leticia
convocans: cum
magno gaudio
quod ei acciderat
et sanitatis bene
ficium quod me
ritis scī thome p
ceperat patefecit.

De alia muliere sa
nata et liberata a
partus periculo et
dolore invocato
nomine scī thome;

Quedam dña lxxxiiii
de piperno
in partu
partu periculose
laborans cum do
lore: invocato scō
thoma et imposi
to quodam singu
lo quod fuerat su
per eius sepulcrum

super corpus eius
dem mulieris: sta
tim libere peperit
liberata a periculo
et dolore; De mu
liere sanata a do
lore brachii suo
cato suffragio sci
A le thome:
xandra no
mine mu
lier antiqua ha
bens in quadam
cordula per uos
nodulos quos
uulgariter nomi
nant. pater nr̄.
quibus sci thome
reliquias ex deuo
tione tetigerat:

rogauit scm̄ tho
mam ut per illum
contactum ad quem
deuotionem habebat:
ipsum a dolore a
cerrimo quem pa
tiebatur in dextro
brachio liberaret;
Que finito uoto:
et orone comple
ta: mox sensit se
penitus liberatam;
De sanato a tumo
re et ulceribus ti
bie meritis sci tho
Iohes ste me;
phani de somp
nino granem
tumorem et mul
ta ulcera paciebatur

tur in tibia: nec
ullo poterat medi
camine releuari;
Q. in emisso uoto
et inuocato subf[ra]
gio sci thome: fuit
a predictis penit[us]
liberatus; De cura
to a morbo fistule
inuocato subfra
gio sci thome:

Matheus qui
dam noie
de Compni
no grauem fistu
lem morbu paci
ens in pollice pedis
sui p[er] annum cum
omnia medicami
na sibi adhibita
non proficerent:
inuocauit deuote
subfragiu sancti
thome; Et emisso
uoto ad scm: cu
rari meruit ab eo
dem; De curato a
morbo podagre;

Bocius passa
geru habita
tor de fun
dis morbo poda
gre grauatus no
nens quam cicius
posset se uisitatu
rum tumulu sci
thome: eiusdem
sci meritis a dno
mox curatur; De
archiepo neapoli

[D]e tano tam atumo re tibie quam a febre sanato in uocato subfragi o sancti thome;

Venerabilis archieps neapolitanus dñs uniber tus cui a summo pontifice cõmis sa fuerat inqui sicio de uita et mi raculis sci thome una cum collega dño angelo epo uiterbiensi i nea politana metra poli: cum idem ar chieps ab antiqs

diebus grauem tumorem cum ul cere in tibia pate retur: et decumbes i lecto non posset ambulare: roga uit sem thomam ut ad exequendu liberius dicte inq sicionis iniunctu sibi negociu suis meritis reciperet subleuamē; Qui in mor sci thome me ritis sanatus de lecto consurgens: sensit se pfecte de predictis icomo dis a dño liberatu; Ipse quoq idem ar

chiepi̅s deuote pre
dicte inquisitionis
exequens negociū:
quodam sero cepit
acutis febribus g̃
uiter estuare; Ora
uit q3 s̄cm̄ thomā.
ut suo interuentu
et meritis posset
pficere inceptum
inquisitionis ne
gocium. ad dei & sci
sui gl'am et hono
rem; Fc̄a q3 itaq3
or̄one: caput re
clinans ad lectū
et obdormiens:
summo mane cō
surgens sci thome
meritis inuenit
se penitus esse sa
num; De quodā
summario onera
to et de equo a ca
su et precipio in
rabilit' custoditis
subfragio sci tho
me; Domini
ricus ca
nonicus
sci petri comes e
rat itineris nū
ciorum uenienci
um ad dn̄m ppm̄:
pro negocio cano
nisacionis sc̄i
thome: Qui cum
uenissent prope
lacum lausanē
sem: sanmartius

eundem dñi citu ho
neratus ꝑ decliuū
montis dilapsus
ꝑ loca petrosa de
altissima rupe ce
cidit. quem caden
tem dñs suus ꝑ
spiciens: orauit
scm̄ thomam cui⁹
miracula multa
predicti nuncii &
socii itineris nar
rabant: et asseue
rabant ut sibi ī tali
ꝑiculo subueni
ret: orōne autē
fcā: ilico stetit a
nimal illud et li
ber ꝯsurgens ī
de cum onere sos

pes cunctis admi
rantibus ad mā
non obstantibꝫ
grauibus detinus
redijt ꝑ se ipm̄:
Simile quoqꝫ
contigit magr̄o
matheo de uiterbi
o. in supioribus
memorato cuius
equus inter alpes
cum cecidisset ex
altissimo preci
picio orauit idē
matheus sanctū
thomam pro cu
ius canonisati
onis negocio
ipse laborauit et
tam faciebat: ut

equum et res i tan
to periculo custo
diret; Et ozone fca:
mox equus agili
ter ad uiam redi
it illesus: et a pi
culo custoditus;

De matre pregnā
te et ydropica libe
rata a mortis et
puerperij pi culo
imminenti. ac de p̃u
mortuo suscitato;

Dña maria
uxor dñi
arnaldi ne
potis summi pon
tificis ex sorore
eum apud auin
onem esset preg
nans nec non
ydropica amedi
cis de salute sua
fuerat desperata:
unde plenam ab
solutionis et re
missionis grām
et indulgētiam
missam sibi in
tali piculo existē
ti a dño summo
pontifice p epm
lodouensem fue
rat consequta: tā
quam de pximo
moritura; Cum cō
fessor proprius
psuasit: ut ad scm
thomam de cantal
canonisatione

fienda tunc tempo
ris agebatur devo
cionem concepit.
se qz devoverit ei
dem pro obtinen
do eiusdem sanc
ti meritis benefi
cio sanitatis: Q
cum fecisset: seq̄
ti nocte vigilās
vidit p̄ spiritua vi
sione: iuxta lec
tum suū consiste
re sc̄m thomam
in habitu frīs p̄
dicatoris dicen
tem sibi dulci elo
quio voce miti
us tu curati.
Que putās tunc

ep̄m esse alium
ep̄m a priori vi
delicet ep̄m catur
censem: quesivit
an absolucionē
factam sibi p̄us
ex pte sūmi pon
tificis per ep̄m lo
doviensem ipse ve
nerit confirma
re; Erant enim
ambo episcopi
assumpti de predi
catorum ordine
eius habitum de
ferentes; Cui res
pondit eidem se
non esse episco
pum quem puta
bat: sed esse frēm

thomam de aqui
no cui se deuoue
rat; Et ad dixit
ei dicens: dña cō
ple uotum tuum
quod fecisti: et ei
ualeris; Que uo
cans matrē suā
sibi retulit predic
seriem uisionis;
voueri igitur ut
q3 scilicet mater et
filia: quod mit
terent annuatim
certum sex librarum
in natiuitate dñi
ad conuentū pro
ximiorem ordinis
predicatorum unū
q3 fratrem in cōuētu
ammonensi tūc
magis uestibus
indigentem īdu
erent; Facto itaq3
mane: corpus ei
manifeste detumu
it: sed nec illa no
tum compleuit
de nocte promis
sum; Iterum autē
sanctus thomas
de nocte sibi appa
rens: ipsam dure
redarguit: quia
quod uouendo p
miserat uidelicet
fratrem unum am
monensis cōuen
tus magis indi
gentem induere.

non impleisset. Que
sic admonita vo
tum perfecit: et sa
nitatem plenari
am continuo est
adepta. Eadem
quoque domina cum
partus tempus et
hora venissent. et
fetus partum expectaret
partum quod intra
uterum eius exi
steret. sed parere
nequiret: sanctum tho
mam in suum auxi
lium invocavit.
Fuit quoque mora pau
ca post modum pariendo
mulier expedita. Cre
dens autem mater
puerum partum vivum
existere qui iam mortuus

natus erat mox eum bap
tizavit ibidem demum
comperto quod vere mortu
us natus erat oravit
devote cum lacri
mis sanctum thomam
ut sicut filiam
suam matrem in
fantuli liberave
rat una vice: ita
mortuum filium
suscitaret. ut sa
cro renatus bap
tismate non pe
riret sed viveret
in eternum. Oraci
one itaque facta:
puer apparuit re
divivus et sacro re
generatus lava

cro mox ungitur

ero mox migrauit
in eternũ victurus.
Triplicatur itaqȝ
gaudium in tripli
ci facto miraculo
meritis sc̄i thome;
De sanato a quar
tana et medico re
darguto per sc̄m
Quidã thomã;
febre quar
tana labo
rans: deuote se cõ
mendauit sancto
thome: implorãs
eius suffragium
sibi fieri in salutẽ;
fuitqȝ a quarta
na subito libera
tus; Cum autem

medicus diceret q̄
uirtute nature hec
potuit accidisse: ap
paruit medico sc̄s
thomas eum re
darguens quia ho
norem deo non de
derat de facto mi
raculo sed natu
re: addidit quoqȝ
dicens; Quod ci
to de se ipso offici
um misse in dei e
[ecclesia] lecta cantaretur;
De sanato a gñu
dolore renũ spũ
blasphemie im
a tis sc̄i thome;
Iacobus de piper
no grauj dolo lxxv.

te rerum uexabatur·
ex quo murmuratis
contra deum sepius
uidebatur spiritu
blasfemie contur
bari: hic arguitus
est a monachis mo
nasterii fosse noue
et admonitus: ut
ad scm thomam
deuocionem conci
peret et haberet; fu
it qz delatus ad se
pulcrum sci thome
ubi licet non stati
curari meruit: do
nec agnoscens ob
grauem murmu
ris culpam hec sibi
accidere: penituit·
et cum lacrimis o
rauit et tibias suas
uelamine sepulcri
sci thome inuolu
ens ait; Beate tho
ma non hinc rece
dam: nisi tuis su
ero meritis libera
tus; Quo dicto su
bito curatus fuit
gras agens deo et
sancto: cuius me
ritis effectus est
sanus; De sanata
a tribus i comodis
in uocato nomi
ne sancti thome;
Diadema fi
lia nichola
i subito q

dam nocte facta fu
it arthetica et tritus
corpore. ac muta;
Cui cum pater in
niteret ut ad ali
quem scm se con
uerteret. et notum
saltem mente quod
ore non poterat fa
ceret nec illa ad quem
esset inuenti:
tandem scm tho
mam ad eius re
duxit memoriam
monens eum ut
ei faceret notum
suum; Illa uero
scm thomam in
uocans: uix eius
expresso nomine
fuit continuo to
taliter reddita sani
tati; De muliere ue
xata a demonio sibi
a to libata;
Mia landul
phi uidebatur
uexari a demo
nio nec poterat ab
aliquo teneri. nec
cibum sumebat;
Cui sic grauit pa
cienti mater eius
compaciens: notum
mouit quod sepul
turam sci thome
cum filia uisita
ret; Quo facto:
fuit filia subito
penitus liberata;

De palitico sanato ad tumulum sci̅

In castro **thome**; de rocha sicca quidam ex maledictione patris sui quem offendere percusserat quasi paralisi disolutus: in ultionem pcc̄i et maledictionis paterne inutilis factus fuit; Hic penitens de pcc̄o: fecit se ad sci̅ thome tumulū deportari; Ubi dum orat et inplorat ut sci̅ thome meritis paterne maledictionis sententia a deo misericorditer relaxetur: pfecte restitutus ē sanitati; Sic ergo ad patrem festinauit correctus: ut ab eo patrati sceleris ueniam īploraret:

De sanato a surditate aurium ad notū sci̅ thome;

Jordanus de mareo ex quadam precedente egritudine extitit fc̄s surdus; Hic accessit pro salutis remedio ad tumulum sci̅ thome: +

in suis auribus
guttas modicas
a que benedicte in
stillans eiusdem
sci nomine invo
cato. scdo qz noto
quod totam suã
familiam cum cã
delis adduceret ad
eius sepulcrum:
orõnem ibidem fca
dum inde rediret
domũ suam de qua
libet aure eius ce
cidit quasi modi
cum frustum car
nis; Sic qz audi
tum recepit: et au
rium sanitatem;
Qui notũ emissũ

implere differens:
promissum a sanc
to thoma dure
arguitur de neg
lectu; Et ita cor
rectus: impleuit
notũ quod fecerat
iam dilatum:

De puero sanato a corpe iflato ad tumlin sci thome;

Domina le
ticia fi
lium habẽs
in corpore turgi
do sic afflictum
quod non pote
rat ambulare:
ipm cum marito
suo detulit ad tu

mulum sci thome:
Vbi cum positus fr
illum per aliquod
spacium extitisset:
fuit in medietate
sci meritis liberat
et sanus effectus;
De paruulo contrac
to sanato ad tumulum
que sci thome;

Quedam dna a
de astinio
filium habens p
uulum et contrac
tum: audiens a
fratribus predicato
ribus euntibus
pro canonisaci
one sci thome re
citari miracula

que fecerunt meri
tis eius: puerum
ipsum portauit ad
tumulum sci tho
me; Quem cum
paruulus attigis
set continuo est sa
natus; De puella
maniaca et paraliti
ca ac litargica sa
nata ad tumulum
Incas sci thome;
tro sci lauren
cii de ualle iux
ta monasterium
fosse noue quidam
habuit filiam que
dam amencia per
cussam; Ex quo
tempore procede

te facta fuit ĩ mo
bilis: quasi lapis
nec comedere nec
loqui seu respira
re comode iam ua
leret; Videbatur
q3 quasi ex frene
si uel maniaca pas
sione uel firmita
tem litargicam ĩ
currisse; Cui cum
non posset subue
niri remediis me
dicine: pater eius
audita fama mi
raculoꝝ sci thome
notum fecit eam
q3 ad scm thomã
de nouit orans
ut eius meritis

aut demta subtra
heretur: aut dei mi
sericordia sanare
tur; Portatur
igitur puella fe
minina ad mo
nasterium: et in
ecclesiam ad sepul
crum sci thome
de alnetis uenien
a in tro fertur; Col
loquatur q3 sup
sepulcrum: quo
usq3 redeunt mo
nachi de mensa
ad quam ierũt
ad gras in ecclia
referendas; Dum
igitur propter
conuentus reue

teneciam patrr uel
let filiam de tumu
lo eleuare: illa sic
ait; Pater ne me
tangas quia mi
magnus fratrr p̃
dicator qui me sa
nat coram me stat
et a quodam hoïe
nigro qui me ita
ligatam tenuit me
defendit; Conue
niunt illuc abbas
et monachi: et o
rant exaudiri sc̃i
thome meritis p̃
ces patris ut filia
liberetur; Tunc q̊
q3 uisum fuit pu
elle: quod predc̃s

fratrr utrãq3 manũ
suam a capite pu
elle usq3 ad pedes
deduceret dicens
ei; Puella surge:
quia curata es; ad
quod uerbum sta
tim surrexit puel
la: reddita pristine
sanitati; De cura
to a morbo fistule et
fractura ad notum
frm̃ sc̃o thome;

In ciuitate ne
apoli inuenius
a quidam noïe
eunuchus mame
mandus fistulã
et fracturã ossis
paciebatur ĩ uno

articulo seu digi
to pedis sui ubi me
dicorum iudicio
oportebat eum in
cidi: ne toti pedi
aut corpori gra
uius periculum
immineret; Hic no
uit se uisitaturū
cum pede de cera tu
mulum sancti tho
me. si eius meritis
curam pedis reci
peret. ne incidi pe
dis digitū opor
teret; Et ecce de nec
te frater unus p̄
dicator sibi ap
paruit: qui eum
absq; incisione

curare promisit:
uenit itaq; ma
ne medicus: et cu
ratum aurem inuenit
reperit quem sero
dimiserat tam g̃
uatum; De resus
citatione mulieris
defūcte meritis sci thome;

In prouincia lombardie su
perioris i pede
monte castro q̄
dicitur taguliuū
quedam unum fi
lium habens in
ordine predica
torum fratrem
rufinum noīe. p̄
sente ipso filio cū

Innome

lxxvi.

multis alijs consā
guineis infirma de
cumbens mortua
fuit; Cunctis omīs
flerent circa fun͂:
dictus frater fili͂
defuncte mulieris
sic flentes alios
alloquitur: Nup
in romana curi
a apud anniio
nem frater tho
mas de aquino
doctor fuit scōrū
chatologo anno
tatus; Oremus
obsecro: ut eius
scī meritis deus
dignetur hanc
mortuam susci
tare: omnes igit͂
parentes cū filio
genua flectunt et
cum lacrimis devo
te deo supplicant ut
per scī thome me
rita illa mortua
suscitetur; Et ecce
subito defuncta
mulier redit in
uenis: uidentibus
et cum gaudenti
bus cunctis qui
ad erant et luctus
flencium in risū
dolor eciam in gaudi
um conuertūtur
de mortua suscita
ta; De uisione frīs
minoris in qua scs

126

franciscus apparens testimonium perhibuit doctrine sancti
Fratris thome:
Frater Clericus ordinis fratrum minorum cum esset in quadam questione perplexus et in libris sancti thome negligeret querere ueritatem: deuote orauit deum et sanctum franciscum ut sibi ueritas panderetur; Et ecce uidit in uisione sanctum franciscum et sanctum thomam de aquino

capa stellis splendidis ornata indutum: et super ipsos uirginem matrem dei cum filio duas coronas splendidas manibus tenentem. et super ipsorum capita imponentem: Cumque tali uisione plurimum delectaretur: audiuit sanctum franciscum sibi dicentem: Crede huic ostendens et indicans sanctum thomam: quia eius doctrina non deficiet in eternum: Qui euigilans

nota bene

et scripta sci thome
legens de dubio su
o certificatus exti
tit cognita ueritate; Predicta frat
ipse leuterius pli
bus enarrauit [enarravit]
sub fide asserens
esse uera; De liberatis a periclo et naufragio marino fratris sancti thome;

Cum frater
guill's de
tocco or
dinis predicato
rum prior conue
tus beneuentanum
cum socio suo fr̃e
rotberto lectore ue

nirent per mare
ad romanam cu
riam apud ani
nionem cum in
uentarijs factis
de miraculis sci
thome de cuius ca
nonizatione tunc
temporis tracta
batur: accidit ut
ipsis cum alijs
nauigantib; qua
dam nocte mag
na pluuia īgru
ente et tempestate
grauissima exci
ta in mari galea
in qua cum alijs
nauigabant ad
montem argenta

tuum violencia ven
torum nimia impel
lebatur nec dubium
ab impulsu confrin
genda; Stante nam
quia non poterant tan
to impetui occurre
re: nec tali periculo
poterat nisi diuini
tus subueniri; Des
perant itaque nau
te de uita et vestimen
ta sua deponunt.
si forte natando po
terunt euasuri; Cla
mant ad fratres qui
latebant inferius
ut deum et sanctos
suos inuocent: et
propinquo mor

tis naufragio sub
uenirent perituris;
Oracioni istant
fratres deum quoque o
rant et inuocant
sanctos dominicum
et petrum martirem
et spiritualiter
sanctum thomam pro
ximus canonisaci
onis negociis na
uigant devotis pre
cibus interpellant
ut eis subueniant;
Et sanctus thomas ad
iutor adfuit ne illa
que per eum deus fe
cit miracula que
in scriptis redacta
ad romanam cu

riam secum ferebāt
marino naufra
gio submergant;
Quid plures cum
iuxta (?) iam fuisset
monti galea. et
periculum de pro
ximo imminueret:
subito uentus a
liius a montis la
tere p̱flauit. ⁊ ga
leam a monte di
uertere mox coe
git: et ruinam p̱
speratam salutari
nauigio et fuga
to periculo direx;
Et cum illud pe
riculo euasissēt:
omnes clamare

ceperunt. miracu
lum. miraculum
a deo fcm; Sic est
p̱ scī thome sub
fragium liberati
a naufragio: de
um pariter lau
dauerunt; Multa
quidam et alia mi
racula operatus
est deus p̱ scī tho
me de aquino me
rita in diuersis ⁊
mundi partibus
que non sūt scrip
ta in presenti trac
tatu; Hec autem
scripta sunt ad dei
et scī sui gliam ⁊
honorem ut legē

tes credant et con
fidenciam ac deuo
cionem maiorem
concipiant ad eu̅
dem; Littera d̅n̅i
pp̅e de canonisaci
one sc̅i thome;
Iohes ep̅s ser
uus seruoru̅
dei. uenerabi
libus fr̅ibus uni
uersis patriarchis
archiepiscopis ⁊
ep̅is ac dilectis
filiis electis. abba
tibus. prioribus
decanis archidia
conis. archipres
biteris. aliis q̅z
ecc̅liaru̅ prelatis:
ad quos littere iste
peruenerint: salu
tem et ap̅licam be
nedictionem; Re
demptionem mi
sit dn̅s populo
suo. cum dei uer
bum in uirgina
lis uteri thalamo
sp̅s sc̅i cooperaci
one conceptum
caro f̅c̅m est ⁊ ha
bitauit in nob̅
uerbo suo nos i̅
struens. exemplo
nos docens. celes
tia reserans. oc
culta depromens̅
miraculis robo
rans. ac sacri c

loquium testimonijs
futura eadem fuis
se confirmans:
Tandem quoque se deo
patri in ara crucis
hostiam accepta
bilem offerens:
peccata nostra pri
o cruore detersit:
Descendens quoque ad
inferos spoliau̅
infernu̅: ac terti
a die resurgens
a mortuis et per
quadraginta di
es apparens disci
pulis suis et lo
quens de regno
dei: ip̅is cernenti
bus est eleuatus

in celum. et capti
uam ducens cap
tiuitatem dedit do
na hominibus: Qui
bus patefecere celū
innotuit resera
ta dudum clau
sa in se credentib⁹
ianua paradisi:
Patet ergo celum
credentibus. patet
humilibus. patet
et hys maxime
qui honestatis pau
pertatis et obedien
tie uotis se deo a
quo per inobedien
tiam stulti disces
serant uoluntari
a sponsione deuo

nent: Regnum enim
celorum vim patitur:
et violenti rapiunt
illud divinum proprius
suis actis affectibus
violentia quadam
ad superiora conten-
dunt. De moribus
et progressu sancti tho-
Hic itaque me-
beatus tho-
mas de aquino or-
dinis fratrum predica-
torum sacre theo-
logie doctor. nobi-
lis quidem genere
sed nobilior conver-
satione. fama cla-
rus. vita clarissi-
mus sedula medi-

tatione revolvens
et attenta delibe-
ratione discernens
dum adhuc infra
puberitatis annos
existeret ipsius or-
dinis predicato-
rum habitum sus-
cepit. in eo invito
etiam patre qui
eius felicibus acti-
bus invidebat con-
stantius mansit.
ac ipso tandem
regularem profes-
sionem emisit;
Ubi in brevi adeo
scientia vita et
moribus profe-
cit: ut etate adhuc

uiuentis ad sacerdo
cium promoueretur et ad eiusdem the
ologie magisteri
um parisius loco
utique celeberrimo
assumptus magno nimbi suo. sicque
ordinis ac parisi
ensis studii fauo
re p multorum an
norum curricula
cathedram regeret
magistralem. Cup
pe cum illi uita
existenciam. conu
sacio famam. docti
na pareret opini
onem. opera diul
gacionem. Eadem

eque tam breui confec
ta tempore ad ma
racionem merito
excitarent ut illud
psalmi. Rigans
montes de superio
ribus suis de fruc
tu operum tuorum saci
abitur terra. incon
uenientissime impleretur: Quod utique
thema idem sanc
tum dum esset in
sacra pagina in
cepturus assump
sit: quod eque ut fer
tur reuelacione
sibi post suam o
racionem facta di
dicerat. dum pp

Iter iuuentutem su
am ipse sc̄ in hui
lem ad magisteri
um reputans q̇d
proponeret insta
ti sibi principio le
sitaret; De doctrina
et scriptis eius:
Dum et in pri
mitiuis sci
entiis et diuersis
philosophie parti
bus non esset oci
osus sed operare
tur terram. nec n̄
in sacre scripture
pagina tam sup
nouum quã ue
tus testamentū
scripta plurima

q̄ alia opera ī dei
laudem fidei dila
tationem erudici
onem q̄ studenti
um clara cum sci
ens esset famosa
cum cognitus: n̄
absq̄ specialis do
ni gratie in fusio
ne pfecit. Doctri
na quippe prudē
cium facilis et oī
no scientis signū
est posse docere: p
fecit utiq̄ uir pe
ritus a terrenor
ambicione semo
tus et ad celestiū
assecucionē intē
tus; De feruore

orationis eius;

Profecto uacās studio: intē delut deo: preterirut delut terrena: ut as sequeretur eterna; premittelut diui na: ut colorarent in scola; Cum sin gulis diebus ante quam lecturus as cenderet cathedram uel distraheretur ad alia: missam unam celebraret aliam audiret uel duas integre mis sas si non celebras set audiret; In qui bus et alias etiā

in oratione cum in illa foret assi duus lacrimarū effussione mentis sue dulcedinem. deuotionem qz deo cui nichil est absco ditum reuelabat;

Deuitore castita tis et uirginita tis ipsius;

Cum qz casti tatis nitore candere in puri monia deuota hūc custodielut hui litate. hanc qz ea dem sobrietate me dica nutrielut a deo ut multi eum

in carne uirgini
tate mansisse in
corruptum extima
uerit: Quod eius
dem sci confessor or
dinis memorati
qui longo tempe
ipsius confessione
audierat: publi
ce ut ad nos testi
monio fide digno
peruenit coram oi
bus die defuncti
onis eiusdem as
seruit dicens: Ego
confessione gene
ralem istius sci ui
ri audiui de quo
testificor quia ita
inueni eum puru

sicut puerum quin
qz annorum quia
numquam fuit car
nis sensit corrup
telam; De uigi exer
citacione eius i
operibus mirino

Qui pre fis:
Quterea uir dei
cibis religiosoru
uestimentis qz
communibz con
tentus conuersa
cione mitis benig
nitate suauis pi
etate misericors
humilitate sub
iectus ceterarum
qz uirtutu uarie
tate redimitus: ho

norum supercilium
mulierum quia
tancius consorci
a spernebat. non
elatus ut premune
ret nec et disputans
quod et interdum
disputancium so
let esse commer
cium iactator ef
fectus. ut ampul
losis etiam si sibi
eadem inuenirentur
ab aliis in illo pa
lestrice sillogisa
cionis exercicio u
teretur; Totus er
go dei famulus
diuinis operibus
intentus aut eru
dicioni qua pre
cellebat aut predi
cacioni qua mo
tinus erat. aut o
racioni qua deuo
tius aut scripture
qua profundus
sedulus uacabat;
adeo ut preter na
turalis necessita
tis aut quietis ho
ras nullum sibi aut
sui temporis spa
cium relinqueret
ociosum; De tem
pore et loco sui
transitus ex hoc
mundo:

Appropinquante
autem die qua

de hoc seculo migra-
turus erat ad do-
minum qua cz de
uicto triumphato
cz mundo in perpe-
tuas eternitates
recipiendus erat
in patria nam la-
borum bonorum
gloriosus est fruc-
tus cum a felicis
recordationis gre-
gorio papa x. pre-
decessore nostro ad
lugdunum concili-
um propter eius
eminentem scien-
tiam diceretur es-
se uocatus: Vene-
apoli ueniens u-
bi tunc temporis
more solito famo-
se legebat ut doc-
tor et per mariti-
mam transiens
cum ad monasteri-
um fosse noue or-
dinis cisterciensium
terracinensis dyoc.
peruenit per discrasi-
atus per dies ali-
quot ante ad ipsum
ut illuc deferret
affectuose depostu-
lans peruenisset:
in trans mona-
sterium plenus
dei spiritu. hec uerba
protulisse refer-
tur: Hec requies

mea in seculū sclī:
hic habitabo qm̄
pre elegi eam; O.d
uectum esse euen
tus edocuit: et sa
cri corporis sui ĩi
bi scā tumulatō
manifesta;

Cepit eundem il
lic infirmi
tate corporis gra
uari eadem uiri
bus paulatim de
stitui. in firmita
tem tamen ipsam
et si dictum plu
timum non ĩ pa
cienter tollerans.
sed equanimiter
totus ut erat hu

milis patientia
supportans qua
sibimet leuaret ĩ
firmitatem deo o
bediencia placet.
ministris de se q
non intendebat ad
generaret reuere
ciam imitande q̄
q3 paciencie exem
pla preberet adeo
ut eiusdem mona
sterij fosse noue
fratres in ibi deo
deuocius famulā
tes hec in scō uiro
religionis exem
pla contemplan
tes illius tunc ĩ
firmantis corpe

Cor. prompti obsequi

prompti obsequi
is mancipari. que
utiqꝫ tanta referri
fore pacientia cer
nebant singuli li
gna de silua. singu
li queqꝫ illi opor
tuna uoluntarie
propriis humeris
deferebant. Non ex
timantes fore cõ
ueniens: ut bru
torum animaliũ
humeri inportan
dis eidem rebus ac
comodis prestarent
obsequia. qui tan
tarum uirtutum
prerogatiua pol
lebat;

Cumqꝫ in ea
dem infirmi
tate de qua obiit
sacratissimũ dei
et dñi nostri ihu
xpisti corpus ĩ
cibum sumendũ
sibi et uiaticum
deferretur: totus
profusus in lac
rimas et dulci amo
re eiusdem anima
assueta dulcedi
ni dei aliqua scã
intercetera mul
ta et decora que
protulit hec uel
similia fidei et de
uocionis uerba
toto illius mo

nasterij conuētu
multis q̄ʒ doctorꝝ
predicatorꝝ ⁊ mi
norum ordinum
assistentibus fri
bus: eructasse re
fertur; Ego de is
to sacratissimo
corpore dei et dn̄i
nostri ih̄u xp̄isti.
et alijs sacramē
tis multa docui.
multa conscrip
si in fide xp̄i ih̄u
et sc̄e romane ec
clesie cuius correc
cioni cuncta sub
ticio: cuncta ex
pono. Recepto q̄ʒ
deinde ab ip̄o eo

dem uiuifico sacra
mento cunctis q̄ʒ
alijs sacramentis
ecclīe debita uene
racione cum lacri
marum effusio
ne susceptis: tercio
die obdormiuit i
dn̄o. cui credidit.
quem amauit. et
tota mentis affec
cione dilexit; Fide
lis inquam seruꝰ
et prudens non
ꝑtimax non pro
prio sensui aut
prudencie īnitens.
et nulla de se scien
cie sue opinione
supbus. nā qui

pscrutator est ma
gestatis: opprime
tur a gloria. unde
sapienter doctor idē
atq3 humiliter ut
prefati sunt om
nem suam uerbo
uel scripto doctri
nam ad eiusdem
ecc̄e fidei normam
fideli deuocione re
duxit. quam petri
ore diffusam sta
bilem nouerat et
nullis concussio
num flatib3 agi
tandam. Cum pt̄
ueram diuinita
tis xp̄i recogniti
onem qua resp̄
dit. Tu es xp̄s fi
lius dei uiui. ab
ipso audire me
ruerit; Tu es pe
trus et sup hanc
petram edificabo
ecc̄am meam; Et
alibi; Ego pro te
rogaui petre: ut
non deficiat fides
tua; Dum q3 pro
petro xp̄s rogat:
pro ipsius ecc̄a
intercedit; Quali
ter post suū obitū
miraclis coruscauit;
Decum quia
dignū erat
et consonum ut
quem deus uiuē

tem in hoc seculo
tantis suis donis
gratus quia per
fecerat assumptum
in celis sanctificatum
fore hominibus
declararet: multis
eundem virum dei
post ipsius de hac
vita transitum li
cet etiam antea
non nulla fecisse
se memoretur.
magnus quia fecit
clarere miraculis.
multis claris que
signis gloriosi
us choruscare. ut
illud psalmi me
rito de ipso dica

mus. Scitote quoniam
mirificavit dominus
sanctum suum sic quia vita eius
attestaretur mi
raculis et illius
miracula eiusdem
vite testimonium
phiberent. De qui
bus pauca de mul
tis in dei laudem
sancti huius commen
dationem et edifi
cationem fidelium
ydoneis comprobata
ta testibus: pre
sentibus subnec
timus. De odore su
avitatis qui de eius
sacro corpore post
septimum mensem ab

eius obitu emanavit.

Post septimanã

p̃ manenq; men

se uel circa a die o

bitus ipsius scĩ tho

me de aquino. cum

corpus eius quod

in capella scĩ stephi

dicti monasterij

p idem tempus se

pultum extiterat

ad sepulcrũ eiusdẽ

p̃rimum scilicet iux

ta altare maius

ecc̃e monasterij ã

tedicti. unde ad tẽ

pus p monachos

eiusdem monastiĩ

timoris causa sub

latum fuerat ne

corpus ipsius oĩ

no de dicto mona

sterio tolleretur.

p translationẽ

de uno ex huma

tum deferri deinde

detrectassent: in ap

tura ipsius sepl'

cri eiusdem capel

le scĩ stephi tanta

fragantis odoris

suauitas mana

uit. quod totam

ipsam capellam.

claustrum q; ipi

us monasterij q̃

diffusum est in

ra eadem suauita

tem repleuit; Que

de ipsius scĩ corpe

exiens pro ut ex so
licita curiosa q3
monachorum ipsorum
indagine est cōpertum
pertum mirifice
fundebatur; propter
quod maiori per
monachos 2cep
ta ad ipsm deuoci
one: totus 2uen
tus processiona
liter priore tam
dicti monasterij
cum quibusdam
ex monachis pa
ramentis induto
corpus ipsm ad
prefatū primum
tius sepulcrum
honorifice detule

runt cantantes ī
crastino propter
illa que uiderant:
missam ueluti de
uno confessore sol
lempniter; Cum
reputarent ī con
gruum si missam
de requiem eternā.

De 2simili odoris fr
grācia post septē ā
nor spaciū. ac iterū
p̄ ānos. iiij. decim;

Hanc similem
q3 fragran
ciam post septem
annorum spacium
quidam ex testib3.
quidam uero qua
si post quatuor

decem annorū spa
cium sensisse se re
ferunt dum corp᷒
ipsum diuersis ex cau
sis p tempore uices
sedulo infirxisset.
Q. uippe odor carnis
eius mundiciam
deo acceptam exp
meliut. orōnum il
lius odoramentū
representabat. fa
mam quoqȝ cla
ram eius diffusio
nem qȝ uirtutum
et illarū aroma
ta non celabat;
Quidam arte cy
rurgicus sȝ
p decennium īfir
mitate podagricus
ita quod nec p se
uel ambulare ne
quaquam absqȝ
baculor sustenta
tione aut alior
suffragio poterat.
se deo et beato tho
me deuouens uix
qȝ eius tumulum
in cumbens orōne
fcā: sanus psiluit
et currens deum
laudans quod me
ritis eius esset de
tam longe infir
mitatis langore
curatus.
Alter quidam
ex horribilis

quadam visione
fantasmatis cum
ditatete pcussus
pedibus manub;
q; contractus fu
it et ore ac facie
distortus sensib⁹
carens et om̄i vir
tute destitutus. i
ta quod loqui nō
poterat sed mortu
o similis videbat᷑
a deo ut igne mē
bris eius ad mo
to nullatenus sen
tiret. portatus ad
tumulū illius post
morulam liber et
sanus omnino a
dicto sepulcro sur

rexit.

Alius dum non
devote de sco se
tiret invitatem dei ī
sco in se duplicem
expertus est in firmi
tatis dum contēp
nit sanitatis dum
acontemptus cul
pe discedit. Nam cū
sibi devocionis cau
sa a quodam capel
lano plures vene
rande reliquie mo
strarentur ipse q;
ostensor preciosio
res ad huc se habere
reliquias videlicet
manū fr̄is thome
de aquino faterer.

illico hunc derisorie de hys trufantē cum eas uideret nō curaret dicens. sēs non est. sed quidā ordinis p̄dicator frater: tremor app̄hendit et caput ei⁹ ad modū cuiusdā magne ciste grossum et ualde ponderosum sibi esse uidetur; Sed infirmitate correctus et penitens simul qꝫ de sua incredulitate dictis qꝫ deplorans diuinā ueniā a sacerdote petitā obtinuit reuerenter manū eiusdem sā thome deosculās confestim a tremore et inflacione capitis liberatus euasit. sensit qꝫ progredientē ut retulit maximum ex dicta manu suā uiratis odorem; Qui odor cum ipsius curati capucio p̄sone qꝫ extactu manus eiusdē p magnū temp⁹ inhereret multis eundem postmodū p̄cipientibꝫ scisci tantibus qꝫ q̄d esset hec signo nar

rare quod acciderat
et si nolens mura
culum cogeretur;
Notarius qui
dam dum ad
mensam sanus
accederet surgens ab
illa grauem squinan
ciae infirmitate tem
tus est duobus
diebus propterea et
lingam mouere
non potuit et lo
quelam amisit.
Cumque multa ei
medicorum remedia
adhibita quam ea
dem infirmitas
in augmentum
procederet non p
dessent. ymo de illo
desperarent: ad scin
conceptam de nocio
nem ut ad tumu
lum eius deferret.
quam lingua non
ualebat mani sue
scriptura depromp
sit; Verum cum illuc
repugnante uxore
sua quia mulieri
bus intrare prefati
monasterii etiam non
liceret nequaquam
duceretur: ipse hoc
infirmus aduertens
infra se ipsum eidem
beato uiro se ut eum
liberaret affectuo
sius commendauit;

cepit ex tunc lin
gam ducere melio
rari et conualere
ac breui temporis
interuallo pfecte
curatus fuit;
Dum alius q̄
dam pseptē
epdomadas ⁊ ul
tra febre cotidia
na msalo epatis ⁊
stomachi affluge
retur: quadam di
e ueneris cum pe
nus haberet audi
tis quibusdam mi
raculis que per
uirum dei facta ēē
dicebantur: cum
se ad ipm deuoci

one sequenti die
sabbi de sero uxoris
sue suasibus ea
qz presente deno
uisset: die dnico
proximo in ma
ne se a prefatis
in firmitatibus
plene repecit libe
ratum;
Mulier quedā
cum filium
suum duoz mē
sium in cuius de
cubantem pericli
tari non imerito
formidaret p eo
presertim quod
p menses quatu
or ex surditate ad

to grauata eēt ut
dentes ex clamata
uagiente etiā pu
erū uix audiret. in
ti sui inductione
q̄ mestus una cū
alia cōmuniis filii
periculo cōualebat p̄
dicto uiro dei ut eā ab
eadē infirmitate eri
peret obnixi⁹ deuouere
misso qꝫ uoto cū
nocte secuta dor
misset ī crastino
se liberatā scī me
ritis repit ut op
tabat;

Puella guttu
ris sui fauces
squinancie h̄ns ī
firmitate ꝯstrictas
ī tantū ut nec q̄d
sumere solidū aut
liquidū ualeret. ⁊
haustus sibi me
atus ut uix respi
rare posset īterclu
deretur: dū deuo
te scelerato uiro a
matre p suasa cō
mendaret ducta
qꝫ foret ī crastinū
ad dictū monasti
um fosse noue su
perpositis guttu
ri suo dicti uiri scī
reliquijs ī quadā
capsa delatis ꝯfes
tim melioratā se
sensit panem come
dit pfecte qꝫ sana
ta redijt;

Quidam prefati mo
nasterii fosse
noue 9uersus a deo
graue in brachio
dextro et spatula do
lorem paciebatur:
ut ipsum brachium
qd' p[er] triu[m] mensium
cu[m] dimidio spaciu[m]
detulerat suspensu[m]
ad collu[m] ei erat in
tale dolore p[er]sertum
uehementer afflictu[m];
Qui cum requisi
tum medicor[um] reme
dium no[n] haberet +
amplius dolore
grauaretur: dum
dicto s[an]c[t]o pro sua
liberacione se q[ua]da[m]
emisso uoto humi
lius 9mendasset; Se
q[ue] supra eius tu[m]ulu[m]
posuisset ibide[m] ob
dormiuit ac excita
tus de iacie a quoda[m]
dicti monasterii
monacho brachiu[m]
qd' linteo prius le[ga]
tur in cu[n]ctis collo
adhuc de pedenti
extractu[m] a linteo
reperit. excitato[r]
q[ue] a somp[n]o more
dum ambas man[us]
capiti suo ut ipsum
scalperet apposuis
set se liberatu[m] intel
lexit. id 9fr[atr]ibus
retulit. ac astan
tibus qd' uotum
fuerat miracl[u]m n[otum]

eclamit:

Infans quidam quatuor annorum tumorem et rubore in costis et crure usque ad pedem paciebatur: a deo afflictum ut nec a matre sua vel a lio tangi sine le tione et clamore suo aliquatenus potuisset movere se non poterat per mensem. in tanto do lore et anxietate fuit a medicis spes curacionis eius sine incisione pu eruli non inveniebatur: illa que si fi eret perpetuo eum in psona futurum in preditum mestis ama ritudine mentibus nunciabant: Deficiente natura ar tis que suffragio non invento: recursum est ad deum qui glo riosus est in sanctis suis faciens prodigia: Nam mater infantuli que ip sum diligebat ut mater eum beato tho me devotius com mendavit ut a dicta infirmitate absque incisione suis me ritis liberaret. Delatus est puer ad

monasteriū posit⁹
sup tumulū scī pe
tꝫ aliquātulā mo
rulam sanus inde
surrexit.
Hec sunt igit⁹
testimonia
tua deus que de hoc
uiro iusto nobis
credibilia fcā sūt
nimis; Nam si
testimoniū homi
num accipim⁹: tes
timoniū dei mai⁹
est; Quo eius a
nimā celū possidē
iam credimus in
tercessorem ipm
expectamus ac in
ter scōꝝ agmina
quasi stellā matu

tinam eū fidēi⁹ e
locatū; Vnde fidē
tuam in nobis do
ne ipm nutris spē
erigis dilectionis
caritatē attendis;
Letetur itaqꝫ ma
ter eccā. exultet ita
lia parens exīpi
ma. iocū detur p
dicatoꝝ sacer or
do. iam iubilet
religiosoꝝ deuo
cio. concrepet doc
torū turba 2plā
det animentur
ad studia iuue
nes pronecti nō
torpeant senes de
lectentur ī illis
oms in humili

tate proficiant. con
templacionē nō
deserant. manda
ta dei seduli exeqn
tur; Nam dedit il
li cor ad pcepta et
legem uite et dis
cipline. et sapien
cia humiliati ex
altabit caput il
lius. In medio ec
clesie aperuit os eius
et impleuit eum
dns spu sapienci
e et itellectus stolā
glorie iduit illū:
Nam ueritas que
xps est: ipsa ueris
non fictis doctori
bus pollicetur; Qui
elucidant me: uitā
eternā habebunt:
Quamuis ipse ue
rus iusticie sol stel
larum illustracio
ne non egeat. nec
illarū radiacione
cū illuminentur
ab ipso: clarescat;
habitat enī lucem
inaccessibilē qui
est splendor glie et
figura substan
cie eius; Id circo
tenebris nō obscu
ratur ut deficiat.
aut nebulis ob
fuscatur ut sue cla
ritatis radios n
diffundat: Ceterū
quia racionis or
do depostulat ut

triumphante in celis
ecclesiam deuota in
terris militans sibi
sequatur. illum quoque
ueneratione psicti
a pcolat quem in ce
lestibus agminibus
positum deum glorifica
re cognoscit. Nos
de scitate uite ac mi
raculorum ueritate con
fessoris eiusdem non
semel tantum. sed et
primo et scdo. non
festine sed mature
inquiri fecimus.
et per nos etiam et
fratres nostros sancte roma
ne ecclesie cardina
les inquisitionem
huiusmodi exacta

discussione exami
nauimus diligen
ter. ut tanto firmi
us quanto matu
rius. tanto certius
quanto disquisi
tius inquisitum
et examinatum consi
teret in sic arduo.
sic quoque difficili ne
gocio procedere uale
remus. Difficile
namque estimamus
que in terra sunt et
que in prospectu
sunt inuenimus cum
labore. Que autem
in celis sunt quis in
uestigabitur. Cum
quoque per huiusmodi no
stram et eorumdem

frm nror exami
nationem solici
tam et solicitudi
nem examinatam u
tam eius scam et
miracula uera ei
meritis sca proba
ta fuisse constite
rit· supplicantibz
nobis id ipsum hu
militer et deuote
multis tunc pre
latis apud sedē
apostolicā existē
tibus. de dictor
frm nror 9silio
et assensu. aucto
ritate dei omni
potentis pris et
filij et spu sancti.
et beator aplor

petri et pauli et no
stra. eum scorum
confessorū catha
logo duximus a
scribendum;

Ideo qz uniuersita
tem urām mone
mus et hortamur
attente p apostoli
ca nobis scripta p
cipiendo mandan
tes quatinus. non.
marcij festum con
fessoris eiusdem de
uote ac sollemp
niter celebretis et
faciatis a uestris
subditis uenera
tione congrua ce
lebrari; Ut pia ei
intercessione et hic

a noxijs protegi. et in futuro sempi terna gaudia con sequi valeatis: Ut autem ad venera bile ipsius sepul crum ardencius et affluencius xp̄ia ni populi confluat multitudo ac cele brius eiusdem con fessoris colatur fes tiuitas: omnibus vere penitentibus et confessis qui cū reuerentia illuc i eodem festo annu atim accesserint ip sius suffragia pe tituri: de omnipo tentis dei mīscdia

et eorūdem beator petri et pauli apo stolorū eius aucto ritate confisi: u num annū et q̄ draginta dies. ac cedentibus vero ā nis singulis ad predictum sepul crum infra septem dies festum ipm̄ immediate seque tes. centum dies de iniuncta sibi penitencia miseri corditer relaxam9:

Datum. auinion. xv. kl's. augusti. pontificatus nr̄i. āno septimo. ubi autem in carnati.

lxxxviii

anno. ch. ccc. xxiii.

Cronica brevis de progressu temporis sancti thome;

Sanctus thomas de aquino ordinis predicatorum doctor egregius matri sue per sanctum heremitā prenunciatus fuit ex nomine nasciturus. magnus in orbe futurus; Natus est fuit homo in mundo. anno dn̄i. ch. cc. xxv.

hic puer completo etatis sue primo quinquennio: missus fuit aparentibus suis ad monasterium montis cassini erudiendus in primis litterarum elementis et moribus imbuendus circa annū dn̄i. ch. cc. xxx.

hic etiam adhuc puer quasi septennis vel octennis missus fuit neapolim ad studium in liberalibus artibus instruendus circa ānum dn̄i. ch. cc. xxxiiii. paulo plus minus ve.

hic quoque erat

to quasi septennio
ibidem in studio: i
gramaticalibus
et longicalibz ac
in naturali philo
sophia cum mira
bili celeritate na
turalis ingenii et
pspicacitate itel
ligencie clarioris;
apud neapolim i
fra annos puber
tatis existens, uir
go electus a dño
intrauit ordinē
frm predicatorū
etatis sue anno
circiter. xiiij. cir
ca annum. dñi.
m°. cc. xl.

Hic etiam eo
dem anno q°
intrauit ordinē,
cum p fratres or
dinis de neapoli
fuisset romam p
ductus. et de roma
p tusciam parisi
us duceretur: ut
a suis elongare
tur parentibz rap
tus et captus fu
it in itinere p ger
manos suos car
nales et fratribz
ordinis ui abla
tus et missus ad
matrem suam in
castro montis sci
iohis. ii detentus

et custoditus et clau
sus i carcere stetit qi
biennio. i habitu or
dinis quod assūptū
nūquam deseruit. nec
ad defendū aliqua
tenus i duci potu
it uel i flecti. dedi
tus no ibidē orō
ni et ɔtēplatio
ni ac studio scrip
turarū: tanquā
in scola sūmi ma
gistri profecit pli
rimum in eadem:

Hic adholescēs
elapso fere
biēnio i custodi
a carceris: eductus
est idē p fenestrā

castri demissus et
susceptus a fratribus
ordīs preparatis ibi
dem tanquā alter
ioseph cū hītu or
dinis et p ductus
neapolim cū mag
na fr̄m leticia eta
tis sue āno. xvi. eta
tatis uero dn̄i. m. cc. xliiii.

Hic postquam et tūc
redditus ē or
dini corpe cū semp
corde et aīo a pmo
die sui igressus p
seueraūt i eodē re
ditus studio tam
philosophie quam sa
cre theologie ānis
circit. xi. iam elap

sis: ad mirabilis i
scia fcs est kilchilla
nus i theologia pu
risims etatis sue a
no. xxvii. eta anni
dni. m. cc. lii. paulo
plus minus vel;
Hic quoque cum
simas prius
sicut kilchillarius
laudabilit valde
plegisset assump
tus est inde ad ma
gisteriu sacre theo
logie etatis sue a
no fere. xxx. in do
antr. sub anno dni.
m. cc. liiii. vixit aut
postq ad magisteri
um theologie fuit
assuptus. anus fere
xx. i quib: quantu
utilis eccle dei ex
ad mirabirabil
fuerit ei scia et doct
na: opa ipius i ta
breui 2fecta tpe: :
testimoniu perhi
bent ueritati;
Hic uir doctor
egregius flo
rens scia et doctina
pp eminente eius
sciam uocat pgre
gorii papam. x. ue
niens ad genale
2cilui. qd p eunde
ppam celebratum
fuit apud lugd.
i klis maii. anno

dñi. mͦ. ccͦ. lxxiiij.
obiit ĩ itinere ĩ mo
nasterio fosse no
ue cistercien̄ ordĩs
terracinen̄ dyoc̄. no
nis marcij. etatis
sue ãno. xl. ix. ter
minante et qͥ qͣn
quagessiō incho
ante ab ĩgressu
non ordĩs frm̄ p̄
dicator ãno. xxxv.
uel. xxxvi. magi
sterij aut̃ sui ãno
Hic tandē. xx.
fama sc̄ita
tis eius redolēte
longe lateqꝫ dif
fusa et reflorēte
fructifera eius
doctrina. crescentib⁹
signis et coruscā
tibus miraclis. di
ligenti ĩquisitio
ne p̄missa et ueri
tate miracłor cō
perta: fuit canoni
zatus et scōr ꝯfes
sor cathalago ã
notat⁹. p dñm io
hannē papam. xxij.
apd' auinionē. pō
tificatus sui ãno
septimo. xv. kł as
aug. anno ũbi ĩ
carnati. mͦ. cccͦ. xxiij.
a felici ũo trãsitu
eius ex hoc mun
do: anno quinqͣ
gesimo decurrente;

c. ux*